

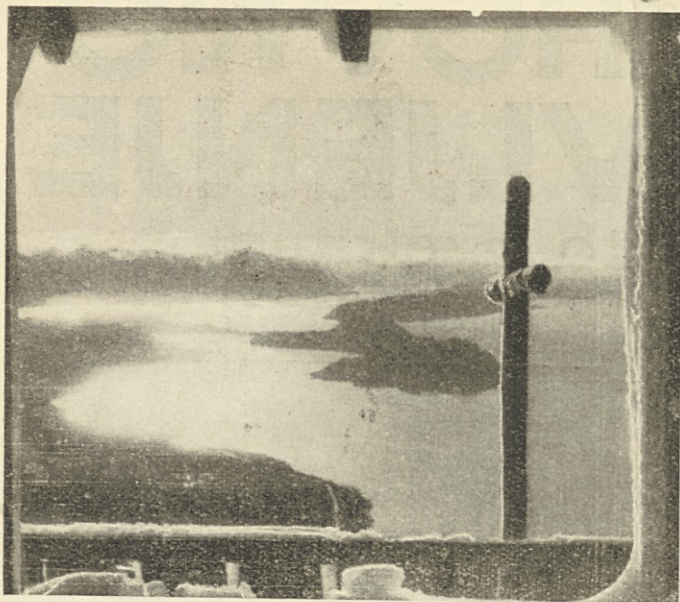
DUHOVNO ŽIVLJENJE

la vida espiritual

AVGUST 1956

D 59964

Zima, zima bela —
v Argentini, ali
bolje rečeno v „ar-
gentinski Švici“. —
Pogled iz kočice na
Cerro Otto na spo-
kojno jezero Na-
huel Huapí

Kapelica pri najlepšem hotelu Llao-Llao v bariloški pokrajini — 25 km od Bariloche
blizu čilske meje. — Na naslovni strani: Križ na prijetnem griču Cerro
Otto v bližini mesteca San C. de Bariloche. Pod hribom jezero Nahuel Huapí
(Vsi posnetki: Foto „Triglav“, Bariloche)

VNEBOVZETA

Sence ceder so se nagnile v večer, pesek v uri se je iztekel, njeno življenje se je končalo. Končalo ali pa šele začelo?

Mnogi končajo, ker jim manjka ljubezni. Marija je umrla, ker je je imela preveč. Njeno srce ni moglo več nositi v mejah svojih sten tega božjega ognja. Udarila je ura njene večnosti.

Tedaj se je končalo utrudljivo potovanje po tej solzni dolini s tisoč skrbmi in brigami. Konec je bilo zavisti in sovražstva farizejev, konec opravljanja in obrekovanja sosedov, konec majhnosti in ozkosti domačinov.

Meje prostora in časa so se razprle kakor struga potoku, ki se izlije v morje.

In ko se je dvigala tudi s svojim telesom nad Palestino, kako ji je bilo pri srcu, ko je zrla tiste znane kraje pod seboj, da govorim po človeško? Nazaret s tisoč tihimi urami, darovanimi Bogu, s skrbjo za vsakdanji kruh in strahom pred jesenskimi nalivi in mrazom. Negostoljubni Betlehem in spodaj pusta pot proti Egiptu. Ošabni in hinavski Jeruzalem, ves bleščeč v soncu, pa ves gnil znotraj. To so bile meje prostora in časa, v katere je Bog zaprl njeno življenje. Tu je rastle za najvišji dan. Sedaj je hvalila Boga za križe in težave, za to trdo, a tako plodno božjo šola svetosti.

Končalo se je. A se je tudi začelo. In ta začetek je tako mogočen, da je v hipu pozabljen spomin na tisto, kar je bilo prej.

Začelo se je pravo, polno življenje. Bog ni nikdar nobenemu človeku pripravil sprejema kakor njej. Ne dekleta civilizirane Grčije, ne ponosne rimske dame, ne bogate egipčanske kraljice niso bile izbrane v to, kot to preprosto judovsko dekle. Božja mati — več je težko povedati. Pri njej je Bog delal izjeme

od zibelke do groba, pa še pred zibelko in po grobu. Edina brez Adamovega bremenja, edina osebno nezadolžena. V veliki uri učlovečenja božjega je bila milosti polna. In vendar je še vse življenje rasla v njej. Nobene milosti ni zavrnila, nobenega božjega klica preslišala. Bila je močna žena, velikan svetosti. Vstopila je v večnost sveta, brezmadežna, prečista, preljubljena. Kakšen je bil sprejem, kdo bi mogel izraziti. Še največ nam povedo obnemogle Pavlove besede, da „oko ni videlo in uho ni slišalo“ tega, kar je tam za ljubljence božje.

In sedaj je tam. Na zemlji ni živela niti sto let, tam živi že dvajset stoletij. In to je šele začetek. Srečna je, popolnoma srečna, nič ji ne manjka do sreče. Vse drugo se je umaknilo, vse drugo je izginilo, ostala je sama z Bogom.

Pa v svoji sreči ostaja v svojem poslanstvu. Naša mati je, naša zagovornica pred svetim Bogom. Skozi njene prečiste roke gredo milosti do nas, po njih prihajajo naše prošnje k Bogu. Misli na nas, zanima se za nas. Čuti z nami, z našo bedo, z našo revščino. Misli na našo večnost in prosi Boga, da bi bila srečna.

Tako je Marija.

In če postavimo naše življenje ob njeno? Tisoč misli nam prihaja, tisoč nad. Tudi za nas bo udarila velika ura konca in začetka. Ura, ko bo tehtnica pokazala brez prevare: ko bo dobilo pravo ceno telo, ki je rodilo svetu kopico otrok ali se posvetilo Bogu, in izgubilo svojo namišljeno ceno lepo telo, ki se razkazuje na filmskem platnu v greh ljudem. Ura, ko bo nepoznano pehanje tehtalo več kot marsikako do neba poveličevano življenje. Ura, ko se bo točno videlo, kaj je v nas božjega in kaj našega.

Konec bo boleznim in solz in zavisti in obsojanja. Začelo se bo življenje. Tudi te roke, te oči, ta usta bodo pila nebeško srečo. Tedaj bo sama luč, samo sonce, samo veselje. In to vso večnost.

Tedaj bomo našli smisel svojega življenja.

DR. BRANKO ROZMAN, Argentina

Boječnost, ki slabi katoliški tisk, je še stopnjevana zaradi nujne, ki jo čuti, da bi v vseh vprašanjih dal nesporno dokončno rešitev. A življenje je preveč zapleteno za tako reševanje. Tudi kjer so načela jasna, je naobračba na poedine življenjske primere težka zaradi zapletenosti in spremenljivosti v življenju... Motriti vprašanja ponižno in pametno, je najbolj posrečeno stališče katoliškega časnikarja; to stališče ima povrh še to prednost, da izpodmakne podlago našemu strahu.

(Katoliški tednik „The Pilot“, Boston)

NEZNANI ZAKLAD

Ko sem bil menda v šesti šoli, smo brali pri profesorju Jakobu Š. tiste čudovite Cankarjeve črtice, v katerih je tako mojstrsko opisal svoje življenje. Nekateri njegovi dogodki so se mi tako živo vtisnili v spomin, da jih verjetno ne bom nikoli pozabil. In eden izmed takih dogodkov je tudi dramatsko opisan prizor, kako je pogorela Cankarjeva hiša in kako so tedaj Cankarjevi dočela obubožali. A ob tem pretresljivem dejstvu, sta se mi nad vse čudni zazdela dve reči. Prva reč je bila ta, ker je dejal Ivan Cankar — tedaj pač triletni otrok — da je bil to najlepši dan njegovega življenja. Druga reč, ki me je začudila, pa je bilo dejstvo, da je ob plapolajoči se hiši Cankarjeva mati, čisto majhna in drobna, nič preplašena, samo začudena stala na cesti ter tiščala pod pazduho staro stensko uro, ki že zdavnaj ni več šla, ne bila. Vse je pustila ta dobra mati v hiši, le uro, staro uro je rešila, le ura je bila v tistem odločilnem trenutku njena skrb.

A taki, kot sta bila triletni otrok — Cankar in njegova mati, smo večkrat tudi ostali zemljani pod svetlim soncem. Ne rečem, da bi s pisateljem Cankarjem dejali, da bi bil za nas najlepši dan v življenju, ko bi nam vse pogorelo. Tudi ne bi verjetno s Cankarjevo materjo mislili le na to, kako bi iz ognja rešili staro stensko uro. A resnica pa je, da tudi mi sami kaj pogosto omamljeni po lepoti in vrednosti tuzemskih stvari pozablja-

mo na najlepši in najdražji zaklad, na milost božjo, a vse preveč skrbimo le za minljive, za nebesa večkrat tako malo pomembne stvari.

Da bo odslej milost božja naša odločilna skrb, naša največja naloga, da bomo v resnici po njej zahrepeneli, pa je potrebno, da si vsaj v nekaj potezah predočimo njeno vrednost in lepoto, da se za hip poglobimo v čudovite stvari, ki jih ona ustvarja v naši duši ter si napravimo močan sklep, kako bomo sami z božjo pomočjo rastle v božjem življenju in kako bomo tudi drugim to božje življenje v polni meri posredovali.

Verujem!

Milost božja je skrivnost prvega reda. Naši čuti: vid, tip, okus... ničesar o njej ne vedo. Ne da se izmeriti, ne moremo je videti, ne stehitati. Celó, glejte, naš um, s katerim spoznavamo stvari okrog nas, s katerim ugotavljamo njih vrednost, s pomočjo katerega merijo vesoljstvo ter se povzpemo celo do samega Boga — Stvarnika —, nam o božji milosti ne da niti slutnje. Ali potem ne obstoja? Ali ima potem svet prav, ko se zanjo ne zmeni? Ali je razmišljanje o njej le prazno govorjenje, le izguba časa? Nikakor! Nad našimi čuti, nad našim bornim spoznanjem, je še božje spoznanje. Med tem božjim spoznavanjem in našim spoznanjem pa je taka razlika, kot je razlika med soncem sredi jasnega neba in majhno svetilko v temni noči. In po tem bož-

jem spoznanju, ki se nam razodeva v svetem pismu in cerkvenem izročilu, pa zvemo za posvečujočo milost božjo, zvemo, da obstoja poleg naravnega življenja rastlin, živali in človeka, še nadnaravno življenje, ki je lastno samo Bogu. Tega življenja ne moremo povsem spoznati. Celo angeli s svojim sijajnim spoznavanjem le strmé nad njegovo čudovitostjo ter objokujejo naše življenje, ker smo tako brezbrizni do njega. A, da je božja milost nekaj neizrekljivo lepega, nekaj čudovitega, moremo vendarle že tu na zemlji zaslutiti, v svetlejši in lepši luči pa nam bo razodeta v večnosti.

Neizrekljiva lepota

Bogoslovni učenjaki pravijo, da je popolnost in lepota ene same duše v milosti božji daleč pred vso naravno lepoto stvarstva: mrtvih in živih stvari, neba in zemlje, rastlinstva in živalstva, pod vso človeško in angelsko lepoto, popolnostjo in močjo. V duši, ki je v milosti božji, so namreč svetovi nove lepote in popolnosti, pred katero vsaka naravna lepota izgine, pred katero je vsaka druga lepota le medla senca. Ali pomislimo kdaj na to lepoto duše v božji milosti?

Neprecenljiva vrednost

Pa tudi vrednost tega božjega življenja je tako silno velika. Angelski učitelj, sv. Tomaž, je dejal, da je milost božja v enem samem človeku večja dobrina kot vse vidno stvarstvo. Sv. Avguštin, ki mu je sv. Cerkve dala ime „učitelj milosti“, pa je zapisal, da se nebo in zemlja in vsi zbori angelov — seveda mišljeni brez milosti božje — ne morejo z njo pri-

merjati. Če živimo v milosti božji, imamo torej večje bogastvo, kot če bi imeli vse zlato, vse bogastvo, vse zaklade sveta. Bolj smo mogočni, čeprav nimamo nobene oblasti, kot vsi vladarji sveta.

Pa pojdemo še dalje. Milost božja v enem samem človeku presega vse čudeže, ki se zgodijo v naravnem redu. Množice so strmele, pravi sv. pismo, ko je Kristus obudil k življenju že tri dni mrtvega Lazarja. V Lurdu in Fatimi se zaradi čudežev spreobračajo največji grešniki. Toda, kaj so čudeži v primeri z božjo milostjo. Po čudežu je mrtvi človek za nekaj časa oživel, po milosti pa duhovno mrtvi vstane iz duhovne smrti k življenju, ki ne pozna konca, ne bridkosti.

Da pa bomo še globlje zaslutili vrednost milosti, pogledjmo, kako jo cenijo svetniki in angeli ter Bog sam. Sv. pismo nam govori, da se angeli božji radujejo ob spreobrnjenju enega samega grešnika. Torej mora biti to že velika stvar, kajti nikjer ne pravi sv. pismo, da se božji angeli vesele morda nad bogatim, mogočnim človekom. In božji svetniki? Ali niso mnogi izmed njih zaradi božje milosti vse zapustili? Ali niso številni rajše umrli mučeniške smrti, kot pa da bi izgubili — čeprav le za trenutek — božje življenje? Ali niso junaki apostolata kot sv. Pavel, sv. Frančišek Ksaverij, naš Baraga zato, da bi ljudje zaživel božje življenje, toliko pretrpeli? Da, za rešitev ene same duše je naš Baraga hodil dneve in dneve.

A največji zaklad, kako nekaj velikega je milost božja, pa nam je dal Bog sam. Pomislite, po pričevanju sv. pisma je Bog z eno besedo ustvar-

ril ves ta čudoviti svet, zvezdnato nebo, človeka in angele, a milost božjo nam je podelil za ceno svoje krvi. Zadostovalo bi že, kot lepo pravi učeni Akvinec, ena sama kaplja, a da bi zaslutili vrednost milosti, se je Bog popolnoma izničil, vzel križ ter prelil vso svojo kri. In vse to samo zato, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju. Ali ni potem milost v resnici nekaj velikega?

Vrednost posvečujoče milosti božje pa zaslutimo tudi, če pomislimo, kako velika škoda nastane v duši, če jo izgubimo. Huda stvar je nalezljiva bolezen, neskončno strašnejše kot vsi potresi skupaj, neskočno večja nesreča kot jo more povzročiti najmodernejša atomska bomba na svetu, je izguba božje milosti v duši enega samega človeka. Težko razumemo te trditve; vendar so resnične. Kako to, da nas to dejstvo tako malo prevzame? Ali kdaj razmišljamo o tem?

Odgovor na vprašanje

Zakaj pa je milost tako nekaj lepega? Odgovor je jasen. Zato, ker milost božja povzroči v naši duši čudovite stvari. Po njej nismo več samo navadni ljudje — s telesom in dušo —, gospodarji mrtve in žive narave, božji podložniki, ampak veliko več. Na prav poseben način smo dvignjeni iz naravnega reda v nadnaravni red. Sprejeti smo v samo božjo družino. Naša duša postane svetišče troedinega Boga. Bog biva v nas v vsej lepoti in popolnosti; ves tak je kot v nebesih, samo s to razliko, da ga tu na zemlji ne vidimo in ne uživamo. Še več! Po božji milosti smo pritegnjeni v posebno zvezo z Bogom, svetniki in angeli ter vsemi

pravičnimi na zemlji. Ta zveza je tako velika, da ji ni v svetu primere. Po njej smo božji prijatelji, dediči nebes, pravi božji otroci. Če pomislimo, da se v duši pravičnega pretaka samo božje življenje, zaslutimo vse čudo božje ljubezni.

Toda, pomislite, ko človek napravi en sam smrtni greh, je vse to bogastvo naše duše v hipu uničeno. Strašne so te razvaline, grozen mora biti pogled v tako dušo. Zato razumemo sv. Katarino Siensko, zakaj je po takem čudežnem videnju dejala svojemu spovedniku, da bi bila pripravljena pretrpeti tisoč smrtnih muk samo, da bi rešila eno samo dušo. Koliko pa je v nas te pripravljenosti?

Naš sklep

Ob razmišljanju, kako nekaj neizrekljivo velikega je milost božja, kako čudovite stvari ustvarja v naši duši, kako nekaj groznega je nje izguba, ali ni vsak izmed nas zahrepenel, da bi je nikdar ne izgubil, da bi jo čim številnejšim ljudem posredoval? Koliko je danes na svetu ljudi — tudi Slovencev — ki božje milosti, tega božjega zaklada, nimajo, ki se zanjo sploh ne menijo? Kako strašno je njih življenje! Vsem tem — ubožcem, čeprav so na zunaj bogati in lepi — bodimo apostoli, a to ne le kak trenutek, ampak vedno, vse trenutke življenja. Dokažimo v življenju, da je možno živeti v božji milosti in to ne le nekaj ur za veliko noč, ne le kak dan na mesec, ampak vedno in povsod, kamor koli nas vodi naša pot.

DR. ALOJZIJ STARC, Argentina

ŠOLSKO VPRAŠANJE

Malo je vprašanj, katera bi tako za-temnile človeške strasti, kakor je vprašanje šolstva. Na tem področju se ne-
strpnost javlja brez ozirov, brez sramu, kakor bi šlo za dobro, plemenito stvar. Zakaj?

Morda zaradi tega, ker ljudje pre-malo razlikujejo med tem, kaj je v življenju načelne bistvene važnosti in kaj je le prehodnega, malo pomembnega značaja. Svoboda šolstva je vprašanje vesti. Mnogi pa mislijo, da je le tak-tično, politično vprašanje.

V naslednjih vrsticah bi hoteli na kratko obrazložiti katoliško stališče, ki je kakor že nekoč, tudi danes v ospredju hudi notranjih bojov v raznih deželah. Naši čitatelji bodo na ta način mogli iz načelnega krščanskega stališča mo-triti in presojati prevažna vprašanja šolstva, ki zadnje mesece deli čustva in mnenje tudi argentinskega prebivalstva v dva nasprotujoča si tabora.

Vloga staršev, Cerkve, države

Vzgoja otrok — in njih pouk, ki je dopolnilo vzgoje — pripada po **naravnem pravu** družini. Noben pozitiven državni zakon ne more zatreti te naravne pravice.

Pravica, katero imajo starši do vzgo-je svojega otroka, je obenem tudi nji-hova **dolžnost**. Pravici, katero ima otrok po naravi, da razvije svoje naravne sposobnosti in kreposti za doseg svojega življenjskega namena, ustreza po drugi strani dolžnost, ki jo imajo tisti, ki su mu posredovali življenje, da ga vzgajajo in podučujejo.

O čem morajo starši podučiti svojega otroka? Najprvo o verskih resnicah, po-tem o državljskih dolžnostih, končno mu morajo posredovati tudi neko stro-
kovno, poklicno znanje.

Vendar pa na splošno nimajo mož-
nosti ne sposobnosti, da bi nudili otro-ku celoten poduk, ki ga potrebuje. Zato se obrnejo po pomoč na Cerkev in na civilno družbo, to je državo. Kajti tudi Cerkev in država imata posebno vlogo in nalogo pri otrokovem poduku.

Cerkev ima kot duhovna mati nalogo in dolžnost, da otroka, ki je s sv. krstom bil sprejet v njeno naročje, podučuje v krščanskih resnicah. Nihče nima pravice, da bi Cerkev oviral pri posredovanju nadnaravnih resnic človeški družbi in posebej še svojim otrokom.

Država pa ima pravico, da nadzira poučevanje staršev. Ker je njena na-
loga in dolžnost da skrbi za splošno bla-
ginjo, ima pravico zahtevati, da bo bodoči državljan zadosti in pravilno po-
učen o svojih bodočih državljskih pra-
vicah in dolžnostih.

Država s katoliškim prebivalstvom

Po krščanskem nauku je Bog povsod pričujoč. Vzrok je vseh stvari in vse-
vednosti. Ustvaril je vesoljstvo in vzdr-
žuje vse, kar biva. V Bogu najdemo naj-
globljo razlago zgodovine, ker je nje-
gova Previdnost, ki vodi usodo vseh stvari. On sam je namen in cilj vsega, kar je ustvaril, vseh živih bitij in tudi človeka. Bog se javlja slehernemu člo-
veku po njegovi vesti in mu narekuje zakone nравnosti in življenja, kakor je že nekoč dal človeštvu osnovne moral-
ne postave v dekalogu. Vsi nauki, ki jih kristjan sprejema, od fizike pa do etike, morajo biti zato krščansko osvetljeni. In ker naj oblikovanje uma služi za podlago vsemu bodočemu življenju, za-
naj ga mladi kristjan uživa v takšnem ozračju, da se bo navadil dvigati svojega duha k Bogu in svoje srce in svoj čustva k ljubezni božji.

V državi s katoliškim prebivalstvom mora zato šola biti krščanska in katoliška po svoji metodi, po svojem duhu in po vsem svojem okolju in ozračju. Naloga Cerkve je, da nadzira nравnost in krščansko resničnost poduka ne le v versko konfesionalnih šolah, katere je sama ustanovila, ampak pod istim vidikom tudi svetni pouk, ki ga daje država v svojih učnih ustanovah.

Država z versko mešanim prebivalstvom

Kjer pa prebivalstvo pripada različnim veroizpovedim in različnim religijam ali kjer del prebivalstva ni več veren, tam pa se moderna država zateče k sistemu tako imenovane „nevtralne šole“.

Tukaj je potrebno, da razlikujemo med zadržanjem države do vprašanja šolskega pouka in pa med značajem šole kot takšne.

Moderna demokratična država, ki združuje v svojih mejah verno in brezverno prebivalstvo, je dolžna spoštovati svobodo vesti in prepričanja vseh svojih državljanov. Od nje ni mogoče zahtevati, da bi se postavila na stran le ene stranke. Po osnovnem državnem zakonu mora ohraniti dobrohotno nepristranost do vseh svojih državljanov. Tako tudi v vprašanju javnega poduka ne more zavzeti drugačnega kakor nevtralnega ali nepristranskega stališča.

Nevtralna šola ni mogoča

Moderna demokratična država z versko mešanim ali z vernim in brezversnim prebivalstvom mora spoštovati prepričanje vseh svojih državljanov in tudi v vprašanju javnega pouka more zavzeti le nevtralno, nepristransko stališče.

Toda povsem drugo je vprašanje, ali more biti šola res „nevtralna“? Nevtralnost je v tem, da se v šoli ne govori in nič ne poučuje, kar bi žalilo prepričanje ali nazor staršev, ki so otroka zaupali šoli v nadaljno vzgojo in pouk. Ako je mogoče v osnovni šoli učiti otroka računstva in pisanja, ne da bi učitelj zadel ob velika življenjska vprašanja,

pa se jim gotovo ni mogoče izogniti v višjih razredih. A niti v osnovnih razredih ne, čim bo pričel učitelj podučevati zgodovino in literaturo. Tudi ko bi z največjo vestnostjo pouk hotel biti nevtralen usmerjen, ni nevtralen. Izločiti mora Boga. Nevtralnost je torej protireligija, je brezboštvo.

Potem ne smemo prezreti, da učitelj s tem, ko poučuje, tudi vzgaja. Vzgoja pa mora v vsakem primeru imeti neko podlago: versko, altruistično ali materialistično. Tudi če učitelj teoretično ne izpoveduje nobenega svetovnega nazora, bo praktično prisiljen, da se postavi na neko nazorno stališče.

Tudi najbolj odločni zagovorniki nevtralne šole, kadar so odkriti, nedvomno izpovedujejo, da je nevtralna šola praktično nekaj povsem nemogočega. Priznavajo brez ovinkov, da obstaja nevtralna šola samo v zakonskem besedilu, nikoli pa ne v praktični izvedbi.

Za primer navedimo le besede francoskega socialista Viviani-a, ki je postal slovit po svojem sovraštvu do krščanstva. Zapisal jih je sicer že pred 50 leti (1902), pa imajo tudi danes še polno veljavo: „Govori se o nevtralnem šolstvu, toda že je čas, da povemo odkrito, da šolska nevtralnost nikdar ni bila kaj drugega kakor diplomatska laž in zakrivanje resnice, ker so nam tako narekemale okoliščine. Bodimo odkriti! Nikdar nismo imeli drugega cilja, kakor da ostvarimo protiversko šolo, takšno, da bo aktivno, vojno, nepomirljivo protiverska“ (Bulletin de la Ligue de l'Enseignement 1902).

Katoličani morajo torej vedeti, da je nevtralna šola utopija, ki praktično nikjer in nikoli ni obstajala in tudi danes ne obstaja drugače kakor v besedilu zakonov. „Nevtralna šola“ je najbolj nevarno orožje, s katerim sovražniki krščanstva hočejo razkristjaniti družbo.

Krščansko ozračje

A tudi ko bi nevtralna šola bila izvedljiva, bi je katoliški starši ne mogli sprejeti.

Ne zadostuje namreč, da šola ne predstavlja nevarnosti za vero in nrvnost učencev. To bi bila le njena negativna podanost, ako ne povzroča zla. Krščanski starši imajo pravico od šole mnogo več zahtevati. Treba je, da pozitivno pospešuje in razvija v otroku kreposti, za katere je bil posvečen v zakramentu sv. krsta. Mar naj najvažnejša otroška leta, ko je njegova duša najbolj dovzetna za religiozni pouk, potekajo brez verske formacije? Prav tako kakor družina, mora tudi šola prispevati h krščanski vzgoji mladega kristjana.

Zato Cerkev zahteva za sebe pravico, da ustanavlja svobodne šole, v katerih se pouk vrši v krščanskem ozračju.

Svobodna šola je nujna in nepopustljiva zahteva krščanskih staršev povsod tam, kjer je država zaradi pomanjkanja versko enotnega prebivalstva prisiljena k nevtralnosti v šolskem vprašanju in k ustanavljanju nevtralnega javnega šolstva.

V znani okrožnici o krščanski vzgoji od 31. decembra 1929 je Pij XI. jasno obrazložil praktično stališče Cerkve: „Tako imenovana nevtralna ali laična šola, iz katere je izključena religija, nasprotuje osnovnim vzgojnim načelom. Takšna šola je tudi praktično neizvedljiva, ker se nujno spremeni v protiversko šolo. Ni treba, da ponavljamo vse to, kar so o tem predmetu učili že naši predniki, zlasti Pij X. in Leon XIII. Mi obnavljamo in potrjujemo njihove izjave kakor tudi predpise svetih kanonov. Katoliškim otrokom je treba zabraniti obisk nekatoliških ali nevtralnih šol. Samo v posebnih krajevnih in časovnih okoliščinah in s posebnim jamstvom jo je mogoče tolerirati, ako tako presodi krajevni škof.“

Navedeno navodilo nalaga krščanskim staršem veliko odgovornost. Ko prebiramo papeško besedilo, tudi razumemo, da pravi katoličani ne morejo biti nikdar preveč zahtevni, ko gre za ureditev šolskega vprašanja. Njihove zahteve so opravičene v spoštovanju do vere, pa tudi v ljubezni do lastnih otrok.

Kardinal Liénart je 24. junija 1945 govoril v Lille-u katoličanom o šolskem vprašanju v Franciji. „Francija je dežela,“ tako je izjavil, „kjer so nazori zelo različni. Država je do vseh zavzela nevtralnno stališče in je tudi šolstvo tako priredila, da bi spoštovala svobodo tistih, ki več ne verujejo. Včasih me je dirnilo, ko sem slišal pristaše laične šole govoriti: laicizem pomenja svobodo! Ko pa sem se skušal živeti v miselnost brezverca, sem končno priznal: za njegaja je to res! Laična šola spoštuje svobodo brezverca. Hotel bi pa, da se tudi brezverci vmislijo v katoliški nazor, ki zahteva svobodno šolo. Naj nam verjamemo, da tega nikakor ne delamo iz nasprotja do države, marveč iz skrbi za našo svobodo. Nam gre tudi le za to, da v imenu svobode krščanskim staršem nudimo, ne nevtralnno marveč katoliško šolo za njihove otroke. Takšna je namreč želja staršev. Postavimo se torej oboji, brezverci in katoličani na stališče svobode. Priznajmo, da imajo starši po svojem prepričanju in po svoji vesti pravico in svobodo, da za svoje otroke izberejo laično, to se pravi brezverno ali pa svobodno, to je versko šolo. Mi ne osporavamo brezvercem svobode, ako žele svoje otroke pošiljati v laično šolo; zahtevamo pa isto svobodo tudi za sebe, da imajo katoliški starši svobodno izbirati pošiljati svoje otroke v versko šolo. Upravičeno pa prav tako zahtevamo, da sta za državo, ki je naša skupna last in jo skupno vzdržujemo, obe šoli, laična in svobodna enako vredni, enako priznani in vzdrževani v enaki meri s finančnimi sredstvi.“

Pravno stališče

V deželah, kjer je država nevtralna, tam imajo torej katoličani po naravnem pravu pravico zahtevati svobodno šolo, da na ta način očuvajo vero in nrvnost svojih otrok. Država, ki ima pravico, da zahteva obvezno šolstvo, mora katoliškemu prebivalstvu nuditi mogočnost, da so katoliški otroci poučevani v katoliškem ozračju. V nasprotnem primeru

bi žalila njihovo opravičeno svobodo. Enako je država dolžna svobodno šolstvo tudi finančno podpirati, da se morejo katoliški otroci šolati brez posebne obremenitve za svoje starše. Kjer pa država plačuje le svoje nevtralnno šolstvo, ne subvencionira pa tudi svobodnega šolstva, pa to vodi praktično do državnega šolskega monopola, kar je v kričečem nasprotju z načelom svobode. Državni prispevek za svobodno šolstvo se ne sme omejiti le na plačo učnim močem in na njihovo pokojninsko izenačenje z učiteljstvom na nevtralnih šolah, marveč naj država prispeva tudi za kritje zidarskih stroškov in za vzdrževanje učnih poslopij, učnih kabinetov, šolskih knjižnic itd.

Ugovori

Končno se vprašajmo, zakaj se morajo katoličani v državah, ki zatrjujejo da so demokratične in da spoštujejo svobodo in enakost vseh državljanov, tolikokrat boriti za osnovne pravice v šolskem vprašanju. Na to ne dobimo druge razlage, kakor da mnoge ovirajo politične strasti, zlasti pa prostozidarski in marksistični fanatizem, da ne znajo biti pravični in strpni do svojih sodržavljanov. Navedimo nekaj najbolj pogostih ugovorov, ki jih slišimo proti svobodnemu pouku:

1. Najprvo ugovor, ki ga radi navaajo marksisti vseh smeri:

Ni res, tako pravijo, da sta vzgoja in pouk otroka zadeva staršev. Tudi na tem področju je gospodar država. Posameznik pripada družbi. Družba ima osnovno pravico do otroka. Družbenim koristim je treba odkazati prvo mesto. Družbi naj bi bili starši dolžni žrtvovati tudi svojega otroka!

Katoliškim slovenskim čitateljem ni treba na dolgo zavračati takšno marksistično dokazovanje.

Namen vsake družbe, tudi države, je pomagati poedincu, da doseže lažje svoj namen, kakor bi ga mogel doseči z izključno lastnimi močmi. Človekov to-

stranski namen na zemlji je delati za napredek človeštva, a na tak način, da najprej samega sebe izpopolni in dvigne do tiste dovršenosti, kakršne je po svojih sposobnostih zmožen; potem pa, da pomaga tudi drugim ljudem do izpopolnitve in napredka. Prvi kamen družbe je torej, da ostvari takšne življenjske pogoje, da morejo ljudje čim bolj napredovati in da ostvari pogoje tudi za njihovo medsebojno pomoč.

Pravice, ki jih ima država do človeka, niso absolutne, marveč so dopolnjujočega značaja. Pomaga naj človeku, da bo lažje dosegel svoj življenjski namen. Država ne more človekovega namena nadomestiti z nekim drugim, socialnim namenom. Njena naloga je skrbeti za občo blaginjo, a ne tako, da bi cilje poedincev in njihove osebne naloge enostavno vase použila. To bi bila državna vsemogočnost, ki je v popolnem nasprotju z naravnimi pravicami vsakega človeka, a prav tako s pravicami družine na lastnega otroka.

2. Drugi ugovor: Ako hočejo katoličani svoje lastne šole, naj si jih plačajo!

Tudi tu je odgovor kaj lahek: Katoličani plačujejo davke in državne pristojbine kakor drugi, se odzivajo vojaški in vojni službi kakor brezverci. Vsa socialna bremena teže enako tudi na njihovih ramenih.

Ko so plačali že svoj prispevek za državno laično šolo, zakaj naj še enkrat plačajo iz svojega žepa sveto pravico, da bo smel njihov otrok biti vzgojen krščansko?

Bodi omenjeno, da uzakonitev svobodnih šol, katere zahtevajo katoličani, za državo ne pomenja nobenega prihranka. Kajti država bo prisiljena zgraditi prav tolikšno število oficialnih šol in jih oskrbeti z učnimi močmi. Še več: državni proračuni jasno povedo, da so izdatki države za učenca, ki poseča oficialno šolo, dosti večji kakor pa za učenca v svobodni šoli. Pojav se da razložiti z

večjo vnemo, s katero se učiteljstvo v svobodni šoli posveča svoji nalogi in pa s prostovoljnimi prispevki staršev, da otrokom omogočijo vzgojo, ki ustreza njihovemu krščanskemu prepričanju.

3. Tretji ugovor: Dvojnost šolstva nasprotuje enakosti državljanov, je proti državljanski vzajemnosti, je povod za notranje spore in tako ogroža narodno edinstvo.

Prav ta ugovor proti svobodnemu pouku smo zadnje čase pogosto brali v tukajšnjem argentinskem, protikatoliškem časopisju, ki napada zahtevo katoličanov po svobodnem šolstvu.

Na to odgovorimo, da katoliška svobodna šola v resnici svoje gojence vedno navaja k strpnosti in k spoštovanju svobode bližnjega. Še več: navaja jih k osnovnim državljanskim čednostim, to je k pravičnosti, bratski ljubezni in požrtvovalnem delu za skupno blaginjo.

Navedimo še enkrat že imenovano okrožnico Pija XI. „Divini illius Magistri“, ki pravi: „Želimo, da bi vsi razumeli in priznali, da katoličani, kateri se potegujejo za katoliško šolstvo, ne delajo tega iz strankarske politike, ampak iz svojega verskega prepričanja in iz dolžnosti, ki jo čutijo v svoji vesti. Nikakor nimajo namena, da bi ločili svoje otroke od narodnega telesa in narodnega mišljenja. Nasprotno: svojim otrokom hočejo omogočiti čim boljše vzgojo, da bodo tem sposobnejši prispevati k blaginji domovine. Dober katoličan je že po svojem katoliškem prepričanju tudi najboljši državljan, vdan svoji domovini in pokoren postavni civilni oblasti, pa naj bo kakršnekoli oblike.“

Ni torej potrebno, da bi se svobodna in oficialna šola med seboj borili. Moreseta bivati mirno druga ob drugi in celo tekmovati, kako bi s čim večjo učno vnemo in čim boljšimi učnimi uspehi pripravili mladi rod za bodoče domovinske naloge. Seveda pa mora biti duh tolerance in plemenitega medsebojnega

spoštovanja na obeh straneh, ne le na eni. Ker le v takem ozračju je mogoče plemenito tekmovanje in skupen napredek.

Zaključek

Nešteti milijoni mož so se v drugi svetovni vojni borili, da bi sebi, svojim družinam in svoji domovini priborili resnično svobodo in za vedno strli zločeste totalitarizme vseh vrst, ki so grozili zaviti človeštvo v smrtni mrak. V „Atlantski listini“ leta 1941 so zapadni zavezniki postavili kot enega glavnih ciljev gigantskega boja resnično demokracijo in kot njen pogoj, da bo splošno spoštovana svoboda vesti, vere in prepričanja.

Ta svoboda vsebuje pravico, da starši posredujejo svojo vero tudi otrokom. Vsebuje pravico do svobodnega šolstva. Ni pa ta svoboda popolna, kjer javna oblast s svobodnim šolstvom ne postopabodisi v zakonskem bodisi v finančnem pogledu enako kakor z uradno nevtralno šolo. Breme za vzdrževanje šolstva ne sme biti za starše, ki pošiljajo otroke v svobodno šolo večje, kakor je za starše, ki jih pošiljajo v laično šolo. Državni finančni prispevek za vzdrževanje svobodne šole daje javni oblasti umljivo pravico, da nadzira učno sposobnost učiteljstva in kvaliteto državljanskega pouka.

Le po tej poti je mogoče doseči trajni notranji mir in vzajemno soglasje med državljani. Sektarski laicizem, ki drugemu delu prebivalstva ali celo večini državljanov odrekavpravo svobode in samoodločbe v pravažnem vprašanju vzgoje in podukemladine, je pa izraz nestrpnega nasilja, ki slabi notranjo moč države in vodi prej ali slej do novih totalitarizmov. (Za vprašanje vzgoje in šole prim. I. A. Sociologija točke 252—259 in 386—389).

DR. IVAN AHČIN, Argentina

PAPESKI MOLITVENI NAMEN ZA LETO 1956

Osnovna misel Apostolstva molitve je v tem, da vsi, ki so krščeni, ker so udje Kristusovega skrivnostnega telesa, sodelujejo pri posvečevanju tega telesa.

Res je, da vsi pri tem posvečevanju ne morejo direktno sodelovati, kot n. pr. misijonarji, duhovniki ali apostoli Katoliške akcije. Vsi pa lahko podpirajo rast božjega kraljestva s svojimi molitvami in žrtvami. Saj nas tako pisma apostolov kot cerkvena liturgija jasno učijo, da je vsak kristjan po krstu notranje povezan s Kristusom in z njegovo daritvijo na križu. Zato mora s svojo osebno žrtvijo s dopolnjevanji v korist Kristusovega skrivnostnega telesa na svojem mesu to, kar še manjka polnosti Kristusovega trpljenja na križu, kot pravi globoko sv. Pavel. Iz tega sledi, da mora biti naše življenje neprestano žrtvovanje za koristi božjega kraljestva in sicer s Kristusom in po Kristusu z namenom, da bo slavljen nebeški Oče in rešeno čim več duš, ki so bile odkupljene s krvjo istega božjega Sina kot naša.

Zato zahteva Apostolstvo molitve od svojih članov dnevno darovanje, to se pravi: da vsak dan ponudijo Kristusu in po njem Bogu Očetu vse svoje življenje, vse svoje napore, svoje bolečine, žalosti in težave, svoje delo in svoje napore, pa tudi svoje uspehe in svoje veselje.

To darovanje, ki naj se opravi na pričetku dneva, ni vezano na nobeno predpisano besedilo. Vsakdo lahko moli to, kar najbolj odgovarja njegovim čustvom in dobro izraža misel darovanja. Tako darovanje more biti n. pr. vzklik: „Vse za Tebe, presveto in božje Srce Jezusovo!“ (300 dni odpustka) ali naša slovenska molitev „O presladko Srce Jezusovo“. Vendar priporočamo vsem članom Apostolstva molitev, ki najbolje izraža misel darovanja in ki se moli po vsem svetu.

Božje Srce Jezusovo, darujem Ti po posredovanju brezmadežnega Srca Device Marije vse svoje molitve, vsa svoja dela in trpljenje današnjega dne v zadoščenje za naše grehe in za vse tiste namene, po katerih se daruješ Ti neprestano v najsvetejšem oltarnem Zakramentu. Posebej ti jih darujem po namenih Apostolstva molitve, zlasti po tistih, ki jih je za ta mesec določil rimski papež.

Molitveni namen za avgust:

DA BI USPEŠNO PREPREČILI DELOVANJE SEKT IN NAPREDOVANJE PRAZNOVERNOSTI

Sekte (ločine) v širšem pomenu so skupine, ki sledijo posebnemu zmotnemu nauku o življenju, človeku in posmrtnosti (n. pr. spiritizem); gibanja kot sta socializem in komunizem; tajne družbe kot so framasoni. V ožjem po-

menu pa so sekte krivoverske ločine, ki ne priznajo objektivne avtoritete Cerkve, odklanjajo versko organizacijo, se sklicujejo na notranje razsvetljenje in osebno odločitev. Označuje jih radikalnost (prenapetost) v načinu življenja in v poudarjanju naukov, ki so jih voditelji svojevoljno izbrali; zato izdaja pripadnike sekt enostranost in ožina pogledov na svet.

Pojav in uspevanje sekt je znamenje, da je v dobi in v družbi malo resničnega verskega duha, da se ljudje trgajo od vodstva Cerkev, da vlada nevednost v verskih in nraavnih vprašanjih, da med verniki prevladuje le zunanja pobožnost in da ni v njih apostolskega ognja.

Vsega tega hoče po svoje in nejasno sekta dati; a ker se postavi izven božje Cerkev, ker črpa iz človeške omejenosti, napuha, strasti, ali celo od „očeta laži“, so njeni učinki strašni: duhovne in politične revolucije — spomnimo se na nesreče, ki jih je prinesla protestantska sekta! — razpori, nenravnost, pogubljanje duš.

V nevednem in uživanja iščočem okolju uspevajo sekte toliko bolj, ker večkrat razpolagajo z denarnimi sredstvi, nudijo različne udobnosti, širijo tisk, imajo plačane ali navdušene propagandiste.

Sekte izrabljajo tudi praznovernost, ki je kljub ponašanju z razsvetljenostjo in napredkom danes tako razširjena. Praznovernost je ali slabost vernega, pa v veri premalo poučenega človeka,

ali pa popačeno verovanje človeka, ki je pravo vero zavrgel. Ne veruje v razodete resnice, veruje pa prazne stvari — v prerokovanje iz kart, v usodnost teh ali drugih dogodkov, v zveličavnost čisto zunanjih dejanj.

Od vsakega od nas je odvisno, da izgine nevarnost sekt in praznovernosti. Brezpogojna poslušnost Cerkvi, gojitev in študij vere, iskrena pobožnost, apostolska vnema, celotno krščanstvo v medsebojnih odnosih in v društvih — to so stvari, ki manjkajo svetu in ki se morajo okrepiti med nami. Za javno življenje posebej pa velja, kar je Leon XIII. naročil: ne le obramba, marveč aktivnost. Nasproti brezbožnemu tisku katoliški tisk, nasproti laični šoli katoliška, rušilnim organizacijam nasproti katoliške, njihovim zborovanjem nasproti katoliška, nasproti njihovi delavnosti naša.

To bo uspelo, če bomo na vse z iskreno in vztrajno molitvijo izprosili božji blagoslov.

Prof. LOJZE GERŽINIČ

Loče v Rožu nad Blaškim jezerom. V ozadju Dobrač

Odhod s Slemenice

Gospod Simon je tisto noč radovedno pričakoval spanca. Marsikaj od tega, kar je čez dan doživel, se bo verjetno na kak način ponovilo v sanjah. Tako bo vsaj videl, kateri vtisi so bili zanj najmočnejši. Še dosti hitro se je umiril in zaspal...

Zjutraj sta šla gospoda v gostilno zajtrkovat. Gostilničarka ni bila prav nič prijazna. Drobila je žgance na železnem ognjišču in se grdo držala. Dušebrižnik se je zbal, da ji je mežnarica že vse povedala, kar je prejšnji večer pred njo v jezi govoril. Vendar tudi ni maral siliti v razgovor. Končno je gostilničarka vendarle postavila na mizo pred vsakega gosta krožnik ajdovih žgancev. Pri tem je gospoda Simona očitajoče pogledala in z resnim obrazom pripomnila:

— Ti žganci so iz ajde, ki je zrastle na avstrijskih tleh...

Gospod Simon je bil ves zbežan. Gostilničarka torej že vse ve in je do kraja užaljena. Morda mu bo celo hrano odpovedala. A tudi za malo se mu je zdelo, da je ženska poravnavala svoje račune z njim vpričo gospoda Pavla. Najrajši bi kar vstal in brez zajtrka odšel domov. Si bo pa spet sam kuhal, kot si je v začetku. Kdo bo vedno poslušal te očitke. Boljša skorjica kruha v miru kakor pogača v prepiru.

Zaradi gosta se je dušebrižnik trenutno vendarle še obvladal, da ni pokazal svoje nevolje. Med tem pa je gostilničarka že izlila iz ponve na žgance razbeljeno mast in s povdarkom spet pristavila:

— Ta mast je mast od avstrijskih prašičev.

Dušebrižnik se je nemirno presedel. Dobro mu vrača gostilničarka, kar je prejšnji večer bleknil v mežnariji. Kaj

ko bi sedaj pa še njej v obraz vrgel tiste prašiče, ki so jih Nemci odveleli iz Jugoslavije. Potem bi pa najbrž res moral oditi s Slemenice. Ako bi ne bilo pri njem gospoda Pavla, bi nemara že sedaj odšel iz fare. Tako pa je le še potrpel. Le to se je trdno namenil, da bo mežnarico pošteno okregal, ker ni znala držati jezika za zobmi. Čutil pa je gospod Simon, da je bil rdeč kot kuhan rak. Niti sobrata si ni upal pogledati. Saj se bo o vsem tem že čez nekaj dni po vsem taborišču govorilo. Namesto da bi ga blagrovati, da je za župnika na Slemenici, se mu bodo v pest smejali in mu privoščili, da jih mora toliko pozreti.

Gostilničarka je nalila še mleka v skodelici in ju postavila pred duhovna gospoda. Spet ni mogla molčati:

— To mleko so dale pa avstrijske krave.

Gospod Simon se je med tem vendarle znašel. Navidez mirno je vzel žlico v roke in gostilničarki odgovoril:

— Pojedla in popila bosta pa vse to dva lačna Ausländerja.

— In če bo premalo, bosta še dobila. Avstrijci smo dobri in gostoljubni ljudje. Ako bi sami ne bili prva žrtev Nemcev, bi vama pa še bolj postregla, se je gostilničarki razjasnil temni obraz.

Tudi dušebrižniku je odleglo. Prav nič mu ni bilo zato, da bi se z gostilničarko pregovarjal, kdo je bil prva žrtev. Vesel je bil, da se je zadeva za silo uredila. Kaj bi počel s svojim gostom, ako bi se slabo izteklo. Brez nadaljnega se je lotil žgancev in mleka.

Gospod Pavel je zgled posnemal. Med vsem razgovorom je molčal in gledal predse, kakor bi od vsega prav nič ne razumel. Ko pa ju je gostilničarka pustila sama, je presenetil sobrata s pikro pripombo:

— Ta ženska ti še bolj kri pije kot nam Angleži.

Dušebriznik se ni mogel več tolažiti, da njegov gost ni vsega razumel. Le delal se je, kakor da ne bi znal nemško. V resnici pa vse razume, saj je itak ves navdušen za žive jezike. Bi bilo menda res boljše, da ga ne bi bil vabil na Slemenico. Pa tudi sam zase bo prosil škofa, da ga prestavi na Spodnjo Koroško, dokler ne odide v Argentino.

Iz teh črnih misli je predramil gospoda Simona nenavaden hrup. Najprej se mu je zdelo, kakor da bi zatrobil avto. Nato pa je čul brnjenje motorja in kričanje. Brž je pogledal skozi okno. V resnici je opazil pred gostilno velik omnibus. V njem je bilo polno duhovnih sobratov.

Dušebriznik je pustil žgance in planil k vratom, da gospode pozdravi. Nekateri so se mu zdeli znani. Bili so begunski duhovni, ki so delovali na Gor-njem Koroškem. Drug čez drugega so vpiili:

— Vsakomur svoje! Svoji k svojim!

Eden izmed njih ga je začudeno spraševal:

— Ali še nisi pripravljen? Nisi dobil telegrama? Ne veš, da je papež odločil, da moramo vsi Slovenci v službo na Spodnjo Koroško? Mi dol, Nemci gor na naša mesta. Svoji k svojim. Brž se pripravi!

Gospod Simon si ni dal dvakrat reči. Brž je tekel v župnišče in svoje stvari skupaj metal. Dosti jih itak ni imel. Pri tem je šofer omnibusa neprestano trobil, da bi se ja predolgo ne zamudil. Zato je hitel, kar se je dalo. Tudi gospod Pavel je prišel po svoje stvari. Kaj bi sam delal na Slemenici? Nemcu itak ne bi bilo prav, če bi dobil ob prihodu tujega duhovna v župnišču. Drug za drugim sta tekla k omnibusu.

Gospodu Simonu ni bilo prav nič hudo pri srečanju, ko se je poslavljajal od svoje fare. Da le šofer ne bi toliko trobil! Pa še tako čudno uglašeno je to trobilo. Človek ima občutek, kakor da čuje medvedje smrčanje.

Šele ko je prišel v bližino omnibusa, je dušebriznik opazil, da je imelo vozilo na eni strani napis:

Klagenfurt — Völkermarkt — Wolfsberg.*

Manjkal pa je na drugi strani napis Wolfsberg — Klagenfurt.

Vendar trenutno gospod Simon ni utegnil razmišljati o teh navideznih malenkostih, kajti ob vstopu na omnibus ga je čakalo prijetno presenečenje. Laknerjeva Pavlina se je prišla posloviti od svojega dušnega pastirja, ki jo je tako lepo v cerkev vabil. Sedaj ne bo mogel čuti njenega lepega glasu pri polnočnici. Zato je izrazila željo, da bi kar v omnibusu vpričo gospodov smela zapeti kako pesmico.

Nihče ni ugovarjal. Pavlina je izročila dušebrizniku v dar lep vezen prticek in zapela pesem:

Fern der Heimat, fern der Lieben.*

Gospod Simon je bil vidno ganjen nad toliko pozornostjo. V duhu je že bral v Koroški Kroniki poročilo o svojem odhodu s Slemenice. Med drugim bo stalo zapisano:

— Edino točko okusno izbranega in temeljito naštudiranega poslovilnega programa je slemeniška primadona gđc. Pavlina Laknerjeva s svojim žamet mehkim glasom odpela tako občuteno in dovršeno, da je med navzočimi duhovnimi gospodi v znak priznanja svojih odličnih pevskih sposobnosti žela splošno odobravanje.

Da, tako nekako bo morala pisati Koroška Kronika. In to pot niti ne bo veliko pretiravala. Gospod Simon je vedno bolje razumel, da ne bo mogel Pavlini nikoli povrniti njene pozornosti. Dekle torej le ni bilo tako slabo, kot si je on mislil. Edino ona se je prišla posloviti. Vsi drugi, tudi taki, ki so vedno v cerkvi čepeli, so ostali doma. Res, da jim ni v nedeljo naznanil svojega odho-

* Celovec — Velikovec — Voišperk.

* Daleč od domovine, daleč od dragih.

da. Tudi mežnarica nič ne pozvoni, da bi priklicala ljudi. Verjetno je še od sinoči jezna nanj in ji je kar prav, da odhaja. Upa, da bo imela pri nemškem župniku manj dela. Bo kmalu uvidela, da tako dobrega župnika kot je on bil zanjo, ne bo nikoli več imela. A naj bo že kakorkoli! Nekaj ljudi bi se že moglo zbrati, da ne bi slovo tako žalostno izgledalo. Zakaj je pa Pavlina lahko prišla.

Pač. Prav tedaj je pritekla k omnibusu mežnarica in za njo že Zoppernigbäuerin. Bi bilo res čudno, ako bi ju ne bilo. Radovedno sta si ogledovali veliki omnibus in gospode v njem. Še nikoli jih nista videli toliko na Slemenici. Niti za birmo se jih ne bo toliko nabralo. Je prav, da vidita, kako je njun župnik izven fare priljubljen.

Dušebrižnik je tiho upal, da bo tudi Sršenka zapela kako pesmico ali povedala kako deklamacijo. Vse zaman. Šele čez čas se je spomnila, da sta vendar že dolgo skregana in da ji je zato verjetno zelo prav, da končno že odhaja. Zlasti jo mora to veseliti, da ni nič ljudi blizu. Saj je vendar trdila, da ga nihče ne mara.

Gospod Simon pa le ne bi rad pustil na Slemenici kakega sovražnika, da bi o njem slabo govoril. Morda je pa le tudi on imel nekoliko krivde pri sporu s Sršenko. Stari ljudje so pač občutljivi in jim je treba marsikaj spregledati. Dušebrižnik se je milo oziral na kajžarico, da bi ujel njen pogled in opazil kake znake odpuščanja in sprave. V velikih trenutkih je pač treba biti velikodušen in pozabiti malenkosti. Žal je Zoppernigbäuerin dosledno in nemarno izbegavala njegov vseodpuščajoči pogled. Le druge gospode si je ogledovala, da bi imela dovolj novic za praznike. Semtertja si je z mežnarico izmenjala kako misel; vendar gospod Simon ni mogel ujeti niti besedice, ker je omnibus neprestano trobil.

Brž ko je Pavlina odpela, so gospode kakor za odhod pričeli peti podobno

kot pojejo duhovni v stolnici na veliki četrtek pri posvečevanju olj trikrat za povrstjo, vsak pot nekoliko višje:

— Omnia omnibus.

V istem tonu, a v nekoliko slabi latinščini jim je šofer odpeval:

— Poln je omnibus.

Gospod Simon je opazil, da Sršenki spet ni bilo prav, ko ni vseka razumela. Jezna je naglo odšla. Tudi Pavlina se je znašla. Saj je bila za učiteljico pri Velikovcu in je znala nekaj vindišerskih besed. Uvidela je, da zanjo na omnibusu ni prostora, čeprav bi se z mladimi gospodi radi peljala vsaj do Velikovca, kjer je imela nekaj znancev. Izstopila je in šofer je pognal.

Dušebrižnik se je poslednjič ozrl na slemeniško cerkev in župnišče. Dobri dve leti svojega življenja je tu preživel. Nikdar si ni mislil, da bo moral tako naglo oditi s fare in še na tak način. Vedno bolj ga je bolelo, da se je prišlo tako malo ljudi od njega posloviti. Sram ga je bilo tudi pred tovariši, ki so vsekakor pričakovali bolj prisično in ganljivo slovo.

Predno je omnibus zavozil v gozd, je izredno močno zatrobil, kakor da bi se bal vožnje po gozdnih poteh. Dušebrižnik se je poslednjič ozrl na slemeniška polja. Nikoli več jih ne bo videl in blagoslavljal. Odslej bo služil nekje pod Karavankami na domači zemlji in med domačimi ljudmi in mu ne bo treba hoditi v Ameriko. Pavel ga bo razumel, zakaj se ne more odtrgati od Koroške.

Ob misli na novo službeno mesto je gospod Simon še občutil ves pomen klavernega slovesa od Slemenice. Kaj bodo vendar dejali njegovi novi verniki, ko bodo brali v Koroški Kroniki Sršenkino poročilo o njegovem odhodu. Kaj ko bi Sršenko prehitel in sam sestavil izvirno poročilo in kolikor mogoče prikril sramoto, ki jo je doživel?

Gospod Simon je v duhu pričel sestavljati dopis za koroški slovenski tednik:

— Slemenica. Podnaslov: Slovo od župnika.

Naša gorska župnija je kakor že tolkokrat v preteklosti zopet osirotela. Po dveh letih požrtvovalnega dela nas je nepričakovano zapustil naš skrbni duhovni oče in priljubljeni pastir naših duš. Čeprav ni bil naše krvi, nas je vzljubil že prvi dan in mi njega. Od zore do mraka je delal za blagor naših duš. Hotel je vsem vse postati. V ta namen je smatral za svojo prvo dolžnost, da se je dobro naučil naše govornice. Njegove pridige so bile vedno dobro obiskovane, njegova spovednica oblegana od obeh strani. Nesporno je veljal za izkušenega in modrega duhovnega voditelja. Zlasti ga bodo pogrešali naši otroci, ki so mu bili otroško vdani. V svoji skromnosti, ki je vzbujala pozornost celo med bogoverci, je hotel oditi iz fare popolnoma na tihem in mu je res uspelo, da je svoj nameravani odhod obdržal do zadnjega trenutka v strogi tajnosti. Vendar je bil v zadnjem hipu proti svoji volji deležen prav toplega slovesa. Od blizu in daleč, celo z daljne Snežnice, so prihiteli njegovi duhovni otroci, da mu stisnejo roko v zadnji pozdrav. Tudi veliko število duhovščine je prihitelo ob tej priložnosti v nalašč zato najetem omnibusu, da povzdignejo slovesnost trenutka in tolažijo sobrata, ki se je s krvavečim srcem poslavljal od svojih neutolažljivih ovčic.

Tu notri se vstavi poročilo o Pavlinini pesmi, nakar bi sledilo:

— Brž ko se je izvedelo po fari, da nas je naš dušni pastir za trajno zapustil, je zavladal na Slemenici preplah in je žalost napolnila naše domove. Posebno hudo je bilo vsem onim, ki niso pravočasno zvedeli za župnikov odhod in mu zato preko Koroške Kronike pošiljajo pozdrave in zahvalo za ves trud, ki ga je imel z njimi. Upamo, da nas na novem službenem mestu ne bo popolnoma pozabil, temveč bo kmalu zopet prihitel med nas.

Tako nekako je sestavil gospod Simon v duhu svoje poročilo o svojem odhodu s Slemenice. Bil je še kar dosti zadovoljen z njim. Le vest ga je vsak trenutek bolj pekla zaradi zavijanja resnice. S težavo jo je miril in si dopovedoval, da na vsako besedo v naglici le ni mogoče paziti. Kaj naj vendar drugega napiše? Vsak človek ima pravice, da brani svojo čast. Sila kola lomi. V sili je hudič muhe žrl. Papir pa tudi vse prenese. Glavna stvar je, da se resni čast begunskih duhovnikov. Kajti površni ljudje po enem primeru vse drugo sodijo. S takim poročilom bo tudi to dosegel, da bodo njegovi novi verniki takoj od začetka imeli zaupanje vanj. Zato je nad vse važno, da pride njegovo poročilo na uredništvo Kronike preje kot Sršenkino, ki bo gotovo še veliko bolj zverženo in njemu nenaklonjeno. Res je, da sedi v uredništvu angleški cenzor. Toda on je verjetno s Sršenko v zvezi, ker nobeden od njiju Slovencev ne mara, in bi njeno poročilo v celoti objavil, njegovo pa zvrigel. Da to prepreči, bo v Celovcu najprej hitel na uredništvo Kronike, oddal poročilo in jih opozoril, naj kakega drugega dopisnika s Slemenice ne objavljajo, ako nočejo imeti opravka s sodiščem.

Gospod Simon se je ob tej misli umiril in oddahnil. Nič več ni čutil sramote, ki jo je doživel ob odhodu s Slemenice. Tudi vest se mu je spričo tako tehtnih razlogov pomirila. Saj vendar drugi recimo pesniki in pisatelji, tudi tako delajo. Sami sebe in drug drugega v listih hvalijo ali pa koga naprosijo, da o njih pohvalno piše. Potem pa pravijo, da gojijo umetnost zgolj zaradi ročila itak dosti ne da. Po drugi strani umetnosti. Kdor je pameten, na taka po- bo pa s tem storjena velika usluga bodočim zgodovinarjem. S kakim veseljem bo nekoč zgodovinar slemeniške fare zasledil v Koroški Kroniki tako iz črpnno poročilo o njegovem delovanju na Slemenici v razburkanih povojnih letih? Prav tako bo prišlo poročilo prav zgo-

dovinarju slovenskih beguncev na Koroskem. Gospod Simon je bil docela umirjen in potolažen. Zanj je bilo bivanje na Slemenici in slovo od nje le zgodovina.

Zdelo se mu je prav, da bi se pričel pogovarjati s sobrati, a šofer je prav tedaj zelo močno trobil. Zato se je gospod Simon lotil štetja gospodov. Naštel jih je dvanajst. Z njim vred trinajst. On je torej trinajsti. Notranje zadovoljstvo, ki ga je še pravkar občutil, se je umaknilo tesnobi. Ozrl se je na zadnje sedeže, ali sedi ondi še kak je potnik. V svoje veliko začudenje je opazil čisto zadaj na vsaki strani po enega angleškega vojaka. Kadila sta in imela nasajeni puški.

Gospoda Simona so obšle strašne slutnje. Kaj pa če ni nič res, da gre do na Spodnjo Koroško? Angleži so ga prevarali in ga peljejo v Volšperk, da ga ondi izroče Titu! Nasilno bo repatriiran* še predno bo mogel oddati poročilo za Kroniko. Kako je bilo mogoče, da ni prišel preje na to misel, zlasti še, ker ga je Pavel pravočasno opozoril na nevarnost in je tudi na omnibusu napisano, kam je namenjen. Ker je druga stran omnibusa brez napisa, je čisto jasno, da iz Volšberka ni povratka. Zato mora šofer neprestano trobiti, da se ujeti duhovni ne morejo med seboj pogovarjati. Zakaj ni odšel že zdavnaj v Ameriko in se podal pod zaščito Perona!

V tej dušni stiski se je gospod Simon ozrl po obrazih svojih sobratov, da bi videl, ali se zavedajo svoje bridke usode. Bolj ko se je oziral na okrog, bolj mu je bilo jasno, da pravzaprav nikogar ne pozna. Niti Pavla ni bilo med njimi. Pravočasno je uvidel nevarnost in odhitel v taborišče, da se odpelje s prvo ladjo v Ameriko. Ni lepo,

* vrnjen v domovino. Taborišče v Volšperku je bilo zborna mesto za begunce, ki so jih Angleži nameravali izročiti Jugoslovanom.
da ga je pustil samega! Šele sedaj je

prišlo dušebrižniku na misel, da so njegovi sopotniki verjetno le v duhovne preoblečeni partizani. Tako je dejansko že njihov ujetnik. Angleži le spremljajo za primerno nagrado omnibus čez avstrijsko ozemlje.

Eden od sopotnikov je molil brevir. Gospod Simon se mu je približal in opazil, da ga drži narobe v rokah. Vsaj njemu se je tako zdelo, ker je stal pred gospodom, ki je molil. Gotovo tudi maše ne znajo brati. Zakaj jih ni najprej povabil v cerkev, da bi vpričo njega maševali. Tako bi pravočasno odkril, da niso pravi mašniki. Tudi tisto o papežu ne bo nič res. Papež se vendar v take podrobnosti ne vtika. Še za razmere v videmski nadškofiji, ki so bolj žalostne, se papež ne utegne zanimati, pa se bo brigal za krško škofijo! Dušebrižnikov položaj je bil torej brezupen. Bil je prevaran, ujet, na poti v Volšperk.

Nenadoma je pa le še zagorela iskrica upanja v njegovem srcu. Morda sta pa Angleža le prisedla ali jih spremljata le zaradi varnosti pred banditi? Da bi že skoraj prišel na jasno, se je gospod Simon odločil, da bo z njima govoril. Toda kako? Po slovensko ne razumeta, po nemško ali grško tudi ne, on pa angleško ne zna. Pavel bi se z njima lahko pogovoril, on si pa z grščino ne more prav nič pomagati. Odločil se je, da se bo z njima poizkusil sporazumeti tako, kakor so to delali Angleži, kadar so med vojsko padli z letala na slovensko ozemlje. Približal se je prvemu in vprašal:

— Tito?

Kakor da bi bilo Angleža sram pred lastno neiskrenostjo, je zaprl oči in odkimal.

Gospod Simon je vprašal drugič:

— Peter?

Anglež je spet zaprl oči in prikimal. Dušebrižnik je napravil podoben poizkus na drugem Angležu. Vprašal ga je:

— Jugoslavija?

Anglež je odkimal.

— Italija?

Anglež je prikimal.

Gospod Simon je postal trd od groze. Predobro je namreč vedel, koliko more Angležem verjeti in kaj Angležem pomenita Italija in kralj Peter. Bilo mu je jasno, da ga peljejo v Volšperk, odkoder bo vrnjen v domovino. Doma mu bo ljudsko sodišče naprtilo nekaj umorov, ga obdolžilo zavestne desvijacije, srednjeveškega oskurantizma, načrtnega podpiranja reakcije, premišljenega kolaboracijonizma, zagovarjanja preživetega kapitalističnega sistema, nezakonitega pobega v tujino, zakrivanja oči pred novo stvarnostjo, omalovaževanja socialnih pridobitev in zanikanjanja progressa ljudskih množic ter podobnih pregreh zoper rdeči katalog. On bo vse to seveda priznal, nakar mu ne uide najmanj nekaj let prostovoljnega dela, trajna izguba pravice do izvrševanja duhovniške obrti in temeljita prevzgoja v prevzgojnih tečajih.

Gospod Simon se je obupan sesedei na svoje mesto in premišljeval, kaj mu je storiti. Sklenil je, da bo skušal spotoma uiti. Če ga ubijejo, tudi prav. Manj strašna noč je v črne zemlje krili kot so pod soncem sužnji dnovi.

Omnibus je spet močneje zatrobil. Bližal se je nevarnemu ovinku. Šofer je hotel zmanjšati hitrost, a bilo je že prepozno. Na ovinku je bila čez pot podrtá ogromna smreka. Da bi preprečil najhujše, je šofer zavozil na stran. Zaradi strmine se je omnibus prebrnil in pričel drseti po pobočju navzdol. Kar moč hitro so se potniki izkobacali na gornji strani iz omnibusa. Ranjen ni bil nihče. Tudi gospod Simon se pri padcu ni nič pobil. Imel je občutek, kakor da se je obrnil v mehki postelji. Nedaleč od poti je za debelo smreko opazil Sršenko, ki se je krohotala in tolkla po kolenih. Da je ženska take hudobije zmožna, si pa res ne bi mislil. Drevo je podrla na pot iz maščevanja, ker so potniki vpričo nje govorili in peli v tujem jeziku.

Gospod Simon bi šel najrajši do nje in jo okregal. A spomnil se je, da mora biti kajzarici v resnici hvaležen, ker bo sedaj še najlaže ušel Angležem.

Vojaka sta sedla na vsako stran omnibusa, si prižgala pipo in čakala, da bodo potniki spravili vozilo spet pokonci.

Gospod Simon je sklenil, da bo delo oviral, kar se bo dalo, dokler ne bo imel priložnost, da zbeži v gozd in se nato prebije v ameriško cono. Od ondod pa bo šel s prvo ladjo v Argentino. Rad bi potihoma izmenjal s tovariši kako besedo, a omnibus je trobil sedaj še močneje kot poprej. Preglasno pa spet ni smel govoriti, ker bi ga čula Angleža. Delal se je, kakor da bi mu bilo bogve kaj na tem, da bi brž spravil omnibus na pot, v resnici pa je izpodmaknil, kjer je mogel, kak kol ali kamen, da je omnibus še bolj zdrsel navzdol. Tudi tovarišem se ni nikamor mudilo. Gospodu Simonu je* bilo po eni strani še vedno žal, da ni bil bolj previden in se je tako nepremišljeno podal v negotovost in življenjsko nevarnost. Po drugi strani pa je v njem vstajalo novo upanje, da se bo še vse kako uredilo. Tako je gospod Simon, kakor omnibus na strmini, visel med upom in strahom, sredi skrbi in dvomov.

Vse to, kar je tu povedano, se je dogajalo z bliskovito naglico, veliko hitreje kakor je tu popisano. Tako nekako, kakor v filmu.

Končno se je zgodilo, kar se je prej ali slej itak moralo zgoditi. Tudi v drugih enakih primerih nihče ne more preprečiti enakega konca.

Omnibus je nenadoma strahotno zatrobil in gospod Simon se je v istem trenutku prebudil v topli postelji. Vse se je izkazalo le za sen, za čudne, strašne sanje. Le omnibus je še kar naprej trobil. Bil je gospod Pavel, ki je smrčal v drugem kotu sobe. Utrudila ga je težka hoja...

GREGOR HRIBAR

EL GRAN DILEMA: SER O NO SER

La palabra apostolado se deriva del vocablo apóstol, que, etimológicamente significa "enviado". La esencia de todo apostolado reside en la misión que debe cumplirse por orden superior.

El apostolado católico tiene como raíz y sostén la adhesión y sumisión a la Autoridad jerarquizada, que, en último término se fundamenta en la divina voluntad: "El que a vosotros escucha —decía Jesús a sus apóstoles— a Mí me escucha".

Quien trate de apostolado católico nunca puede hablar en nombre propio; siempre debe hacerlo como emisario reconocido de Cristo, del Papa, de los Obispos o de sus representantes oficiales; y esto vale para todas las obras apostólicas: Misionales, Catequistas, de la Oración, de Caridad, de la Palabra, etc.

A la Acción Católica especialmente se le ha dado una determinada contextura que la eleva sobre las demás obras de apostolado y la enraíza en el mismo cuerpo de la Iglesia; y como Ella, debe ser UNA por sus principios, SANTA por su ideal, CATOLICA por su universalidad y APOSTOLICA no olvidando nunca que está injertada en quien tiene por misión guardar y continuar la obra de Pedro y los Apóstoles. Y precisamente por la grandeza de su misión la A. C. es el cuerpo que más debe distinguirse por su disciplina y adhesión incondicional a la "autoridad. Sin esta base, pretender levantar el pendón de apostolado es profanar la palabra con el ridículo.

En el apostolado no caben dilantamientos: o se es, o no se es. SI NO SE

El Greco: Vnebovzetje (Toledo, Muzej sv. Vincencija)

ES, que se abandone una terminología hecha para expresar cosas infinitamente superiores a las mezquindades humanas. SI SE ES que se renuncie a comodismos y egolatrias, entregándose cada uno al servicio del Gran Rey.

No debe olvidarse nunca este principio: todo Apostolado es para servir a la Iglesia, nunca para servirse de Ella.

JOE JUCK

EVANGELIJ PO *Sv. Luku...*

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

JEZUS RAZPOŠLJE 72 UČENCEV

Ko je bil Jezus na „poti“ v Jeruzalem je razposlal večjo skupino svojih učencev na samostojno misijonsko akcijo, podobno kot je storil v Galileji z dvanajsterimi apostoli (Lk 9, 1-10). Ker sta Matej in Marko ta dogodek molče prešla, se moramo samo skrbnemu Luku zahvaliti, da ga poznamo. Takole nam poroča:

Potem je Gospod določil še drugih dva in sedemdeset in jih poslal pred seboj po dva in dva v vsako mesto in kraj, kamor je hotel sam priti. Govoril jim je: „Žetev je velika, delavcev pa malo; prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev. Pojdite: glejte, pošiljam vas kakor jačnjeta med volkove. Ne nosite mošnje ne torbe ne obuvala, in nikogar na potu ne pozdravljajte. V katerokoli hišo pridete, recite najprej: 'Mir bodi tej hiši'. In če bo tam sin miru, bo na njem počival vaš mir; če pa ne, se povrne k vam. V tisti hiši pa ostanite, ter jejte in pijte, kar imajo; zakaj delavec je vreden svojega plačila. Ne prehajajte iz hiše v hišo. In v katerokoli mesto pridete in vas sprejmejo, jejte, kar se pred vas postavi; ozdravljajte bolnike, ki so v njem, in jim oznanjujte: 'Približalo se vam je božje kraljestvo.' Kadar koli pa pridete v kako mesto, kjer

vas ne sprejmejo, pojdite ven in ceste in recite: 'Tudi prah, ki se je prijel iz vašega mesta naših nog, otresamo na vas, vendar to vedite, da se je približalo božje kraljestvo'. Povem vam, da bo oni dan Sodomi lažje, kakor temu mestu' (Lk 10, 1-12).

Odkar je bil Jezus zapustil Galilejo, je hotel tudi Judeji in Perejeji oznaniti blagovest odrešenja. Imel pa je le malo časa na razpolago, kvečjemu kake pol leta, morda pa še precej manj. Zato je izmed svojih številnih spremljevalcev poleg dvanajstih apostolov „določil še drugih dva in sedemdeset“ učencev, da bi mu pri delu pomagali. Tako je bilo vse njegovo spremstvo razdeljeno v tri hierarhične stopnje: najožji krog, ki je bil najvišji po časti in oblasti, so tvorili apostoli s Petrom na čelu; v drugi krog je spadala skupina teh novih učencev; vsi ostali, ki niso imeli nobene posebne naloge, pa so tvorili tretji in najširši krog.

Novih Jezusovih pomočnikov je torej bilo dva in sedemdeset ali sedemdeset, kot bolj na okroglo povedo mnogi rokopisi. Že od nekdanj so v tej številki gledali simboličen pomen. Spravljajo jo v zvezo s sedemdeseterimi narodi, ki so naštetih v prvi Mozesovi knjigi (p. 10) kot Noetovi potomci, ali pa še s čim drugim.

Naj bo že kakorkoli, vsekakor je v tem številu spet na nov način lepo poudarjena univerzalnost Jezusove blagovesti. Število Jezusovih pomočnikov je od dvanajst kar naenkrat poskočilo na štiri in osemdeset, kar je silno pospešilo porast božjega kraljestva. In če smemo v tem videti še neko številčno igro, je to brez dvoma kombinacija svete sedmice s sveto dvanajstico (1 krat 12 apostolov in 6 krat 12 učencev), podobno kot v Jezusovem rodovniku (prim. DŽ 1954 str. 92). V govorici številčk to pomeni, da je nastopila polnost časov, ko bo vsem ljudstvom po celem svetu oznanjena blagovest odrešenja (prim. Dillersberger IV. 48 sl). Če k temu dodamo še, da so duhovniki po mnenju sv. Hieronima nasledniki teh dva in sedemdesetih učencev, podobno kot škofje nasledniki apostolskega zbora, pa imamo precej jasno sliko o pomenu te Jezusove izvolitve.

Svoje nove pomočnike je Gospod „poslal pred seboj v vsako mesto in kraj, kamor je hotel sam priti“. Njihov začasni delokrog je bil torej omejen na Judejo in morda še na Perejo, kjer naj bi ljudi pripravili na Jezusov prihod in se istočasno vadili v apostolatu. Odšli pa so na pot „po dva in dva“, da bi tako tudi v dejanju oznanjali veliko zapoved ljubezni; kajti v skupnosti je vedno ljubezen najvažnejša. Po dva skupaj sta si lahko bila v medsebojno pomoč in tolažbo, pa tudi v nadzorstvo, da sta se tako lažje zavarovala pred zlobnimi govoricami. Bila sta tesno povezana v pridiganju in delu za božje kraljestvo in se čutila odgovornega drug za drugega. Kakšne porazne posledice bi imelo, če bi taka dva odposlanca bila na znotraj in na zunaj needina! Vse njuno delo bi bilo zastoj! Nasprotno pa je njuna slova in enodušnost v dejanju in besedi bila mogočen nagib, da so ljudje verovali

njunemu oznanilu in ju sprejeli z isto pristno ljubeznijo, s katero sta bila povezana med seboj.

Pređen pa je Jezus razposlal svoje učence, jih je poučil o vsem potrebnem. Najprej o važnosti molitve za apostolat: „Žetev je velika, delavcev pa malo; prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev.“ Bog sam neposredno izbira delavce za duhovno žetev in jim s svojo milostjo daje uspešnost pri delu. Zato je treba moliti za pomnožitve misijonskih delavcev, ki jih tako zelo primanjkuje, in za blagoslov pri njihovih prizadevanjih.

Čeprav je apostolat molitve nenadomestljiv, se pa učenci vendarle ne smejo že samo s tem zadovoljiti. Treba je tudi poprijeti za delo. Zato jim je Gospod naročil: „Pojdite: glejte, pošljem vas kakor jagnjeta med volkove.“ Jezus natanko ve, da bodo njegovi učenci izpostavljeni tisoč nevarnostim, kot jagnjeta med volkovi. Kljub temu jih on sam pošilja na delo. Oznanjevanje evangelija je tako nujno potrebno za reševanje sveta, da ga je na vsak način treba izvesti, tudi za ceno lastnega življenja, če ne gre drugače.

Pri delu pa morajo učenci paziti na pravo metodo, sicer ne bo uspeha. Zato jim je Jezus dal tudi glede tega natančna navodila kot nekdanj apostolom. Ker je šlo v obeh primerih za podobno poslanstvo v podobnih okoliščinah, so tudi navodila skoraj popolnoma enaka (prim. DŽ 1955, str. 643 sl). Zato bomo tukaj omenili le nekatere posebnosti:

Najprej je Gospod svojim učencem govoril o popotnici, nato pa jim je naročil: „Nikogar na potu ne pozdravljajte.“ Na Vzhodu se je namreč „pozdrav“ med popotniki velikokrat zvelikel po cele ure, zlasti če so se srečali kje na samem. To je spadalo k lepemu

vedenju. Čas Jezusovih učencev pa je preveč dragocen, da bi ga smeli izgubljati s takimi običaji.

Potem jih je Gospod še poučil, kako naj ravnajo glede oskrbe, kako naj se vedejo v mestu, ki jih bo prijazno sprejelo, in kako v takem, kjer jih bodo zavrnili; kajti tudi na to morajo biti učenci pripravljene, da bodo doživeli marsikako razočaranje. Gorje pa tistemu mestu, ki jih ne bo hotelo sprejeti. Na sodni dan bo celo huje kaznovano kot Sodoma. In čisto po pravici, kot je malo dalje Jezus sam lepo utemeljil; kajti „kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor pa mene zaničuje, zaničuje tistega, ki me je poslal“ (Lk 10, 16). Učenci Jezusovi so odposlanci božji. Kdor njih noče poslušati, se s tem upre samemu Bogu, v čigar imenu govore. Zato bo tudi kaznen temu primerna. (Kako zelo se torej varajo tisti, ki nočejo imeti nobenega opravka z duhovnikom, pa si kljub temu domišljajo, da so si dobri z Bogom.) Prav tako pa iz istega razloga čaka veliko plačilo vse one, ki Jezusove učence poslušajo, zanje skrbe in jih pri delu podpirajo: „Kdor vas sprejme, mene sprejme, in kdor sprejme mene, sprejme tistega, ki me je poslal. Kdor sprejme preroka v ime preroka (= zato, ker je prerok), bo prejel plačilo preroka; in kdor sprejme pravičnega v ime pravičnega, bo prejel plačilo pravičnega. In kdor da komu teh malih piti le čašo hladne vode v ime učenca — resnično povem vam — ne bo izgubil svojega plačila“ (Mt 10, 40-42).

*

Ker je Luka pravkar omenil obsodbo Sodome, je po asociaciji idej dodal semkaj Jezusovo grožnjo trdovratnim galilejskim mestom:

Gorje ti, Korozain, gorje ti Betsajda! Zakaj, če bi se bili v Tiru

in Sidonu zgodili čudeži, ki so se zgodili z vama, bi bila zdavnaj sedela v raševini in pepelu in se spokorila. Vendar Tiru in Sidonu bo na sodbi lažje kot vama. In ti, Kafarnaum, do neba povzdignjen: do pekla se boš pogreznil (prim. Iz 14, 13-15). Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor pa mene zaničuje, zaničuje tistega, ki me je poslal (Lk 10, 13-16; Mt 11, 21-24).

Kronologija te izjave ni popolnoma gotova, ker jo Matej prinaša v drugačnih okoliščinah. Kljub temu je po vsebini lepo nadaljevanje gornjih Jezusovih navodil. Učenci naj se ne čudijo, če kje ne bodo sprejeli njihovega nauka, ko pa je celo Jezus sam doživel tako velik neuspeh ravno v tistih krajih, ki jih je najbolj obdaril s svojo milostjo.

Od omenjenih galilejskih mest dosejaj dobro poznamo Kafarnaum in Betsajdo. Korozain pa v sv. pismu nikjer drugje ni omenjen, kljub temu, da je Jezus storil v njem toliko čudežev. To je za nas silno poučno, ker kaže na velike vrzeli v evangeljskih poročilih glede Jezusovega življenja in dela. Zato bi bilo zelo napak, če bi hoteli Jezusove čudeže omejevati samo na tiste, o katerih nam evangeliji izrečno govore.

Cerkveni zgodovinar Euzebij (3-4 stol.) pravi, da je Korozain ležal kake 3 km severno od Kafarnauma. Res je tam kraj, ki je danes popolnoma zapuščen in se imenuje Keraze. V njem so pred nedavnimi odkrili nekdanjo shodnico.

Tir in Sidon sta kot trgovski mesti ob Sredozemskem morju sloveli po silnem blagostanju in veliki pokvarjenosti. Vendar bi se že zdavnaj spokorila kakor nekdanj Ninive (Jona 3, 6), če bi se v njima zgodilo toliko Jezusovih čudežev kot v Korozainu in Betsajdi. Zato jima

bo tudi pri sodbi veliko lažje. Jezus je torej natanko vedel, kaj bi se v gotovih okoliščinah zgodilo, kar pa se dejansko ni zgodilo. Z drugimi besedami, poznal je bodoča pogojna prihodnja dejanja (okrog katerih se suče teološka diskusija o tako zvani „scientia media“).

Najhuje od vseh pa bo kaznovan Kafarnaum, ker je zapravlil največ Jezusovih milosti. Jezus ga primerja s Sodomo (Mt 11, 23), ki je zaradi svoje velike grešnosti prešla v pregovor (1 Moz 13, 13; 18, 20). Kafarnaum je imel priliko, da bi bil povzdignjen do nebes. Pa se za Jezusove nauke in čudeže ni menil in je iskal samo bogastva in povesne slave. Ne samo da ne bo imel, česar išče, ampak bo pahnjen v pekel, obsojen na pozabo in sramoto. Jezusova napoved se je uresničila. Od nekdanjega Kafarnauma ni ostalo drugega kot kup ruševin.

Kot vidimo iz Jezusove izjave, bi čudeži morali ljudi pretresti. Bili so zato narejeni, da bi zrahljali srca in jih ganili k spreobrnjenju. Ta cilj pa ravno tam ni bil dosežen, kjer so se čudeži godili. Zakaj so se torej tam dogajali? Saj je Jezus, ki je natančno vedel, da bi čudeži v Tiru in Sidonu dosegli svoj cilj, vedel tudi že v naprej, da se bodo v Korozainu in Betsajdi in Kafarnaumu zastonj vršili. Zakaj je torej izbral ljudi, za katere je vedel, da bodo pri njih vsi poskusi zamanj?

Za nas je to nerazumljiva božja skrivnost. Že pri Izaiju je Bog dejal: „Kolikor je nebo višje od zemlje, toliko so tudi moja pota zvišena nad vašimi poti in moje misli nad vašimi mislimi“ (Iz 55, 9). Bog je Bog in njegovo kraljestvo je božje kraljestvo. Kako bi vse ljestvo moglo biti ljudem kar tako razumljivo! Vendar pa se iz te skrivnosti lepo odraža tako božja jeza kot božja milost.

Dan ko tih tolmun...

Dan ko tih tolmun temni,
Gospodar mu dver zapira,
bliža se zaključek tira,
zadnja zarja vdano tli.

Krog stvari vse bolj prhni
in ko vidnost črt umira
duhu drug se svet odpira,
tja ne sežejo oči.

Že telo ko list bleđi,
smrt ga z vlažnih tal pobira —
duša svobodna razstira
krila proti večnosti.

Andrej Bregar

Božja milost tudi pri tistih poskuša, ki jo zavračajo, od katerih celo naprej ve, da jo bodo stalno zavračali. Milost je pač milost. Ker pa milost daje ljudem možnost, da bi bili povzdignjeni do nebes, bodo tudi do pekla pogreznjeni, če bodo to možnost zapravili. Razkošna delitev milosti tistim, ki zanjo niso do vzetni, bo pri sodbi mera za kaznen. Ravno zato, ker Jezus ve, kako bi drugi milost čisto drugače uporabili, bo z neizprosno pravično mero sodil ene mileje, druge bolj strogo. Končno pa je tudi ta grozilna napoved le že zadnji klic božje milosti človeškim srcem; kajti dokler človek tu na zemlji sliši govoriti o teh trdih nedoumljivih božjih sklepih, bi se mu morala prav zaradi njih trdote prebiti trdota lastnega srca, da bi se spreobrn timer, preden bo prepozno.

Končno pa je vse skupaj lepo razodetje Jezusovega božanstva. Iz vseh besed lepo odseva njegova božja vsevednost, njegova božja veličina in moč. O bodočih pogojnih prihodnjih dejanjih, o večnem pogubljenju in večnem življenju lahko tako suvereno govori samo Bog.

OČE V DRUŽINI

ANICA KRALJEVA, Buenos Aires

„Oče gre!“

Dober opazovalec bi v vzkliku teh dveh kratkih besed zvedel o prihajajočem očetu več, kakor če bi čital o njem dolgo razpravo.

Ali je vzklik izražal veselje ali nevoljo, navdušenje ali strah? V otrokovih očeh bi morda našli najhitrejši odgovor.

Veliko se piše o družinskem življenju, o vzgoji otrok in skoraj vedno imamo vtis, da vsaj večji del, le mati vzgaja. In oče? Ali je njegova vloga pri vzgoji res manj važna kakor materina?

Strokovnjak-vzgojeslovec bi lahko takoj odgovoril, jaz bom v tem sestavku napisala le nekaj misli in opazovanj, ki sem si jih pri svojih izkušnjah pridobila.

Gotovo je mati ona, ki pusti globlje sledove v otrokovi duši, saj je ona z njim tesneje povezana. Zlasti v prvih letih je noč in dan njegova spremljevalka. Čuva nad njim vsak trenutek, mu urejuje dnevno in noč-

no življenje, določa hrano, ga uči moliti, igrati se, z njim poje in ga seznanja z bližnjo okolico. Prepričana sem, da je Bog dal ženi posebne lastnosti za te dolžnosti, dal ji je pa tudi več otroškosti kakor možu, da zmore ob otroku zopet z veseljem in razumevanjem prehoditi pot majhnih dogodkov, ki so v njunem življenju že zelo daleč. Ko dete shodi in govori, se z njim ves dan pogovarja, mu izbira družbo pri igri, odkriva v njem talente in napake značaja in v mislih kuje njegovo bodočnost.

Oče je v prvem letu otrokovega življenja le bolj opazovalec ali le pomočnik materi, saj je pri telesni negi otroka navadno zelo neokreten. A njegov vpliv že začne v onem dnevu, ko ga otrok zazna in stega ročice proti njemu.

Stiki z očetom so že za malega otroka velikega pomena; lahko imajo v njegovem življenju nedogledne posledice. Tisti kratki čas, ki ga oče posveti otroku, je zelo dragocen. Mati

seznanja otroka z domačim svetom, uravnava njegovo razmerje do ljudi. Tako se začne vzgoja srca, obzirnost do bližnjega, usmiljenje in radodarnost, potrpežljivost z manjšimi in spoštovanje do starejših.

Oče pa, ki živi največ zunaj in je njegovo delo in zanimanje daleč od domačega, nehote odpira otroku nova obzorja. Že igra z očetom je drugačna, bolj moška. Oče je močan, vzdigne ga na ramena, njegovo koleno je lahko konjiček, na katerem prejaha ves svet.

Očetova slava zraste v otrokovih očeh, ko mu popravi zlomljeno igračo, ko mu iz zaboja naredi voziček ali ko napelje lučko k jaslicam. S kakšnim ponosom reče: „Očka je napravil!“

Na sprehodih je zopet oče bolj zanimiv kakor mama. Ne boji se konj ne krav, psa kar našene, kobilice in hrošče vlovi kar z roko. Krasno je, ko pomaga zlesti na drevo ali naredi gugalnico.

Če bi očetje vedeli, kako velik zasklad si otrok v teh urah za vse življenje nabere, bi marsikateri nedeljski popoldan preživeli z njim. Nobeno delo ni tako važno, da bi zaradi njegova zanemarjali otroke.

Vrtna ograja ali polica v kuhinji lahko počaka za drugi čas, otrok pa ni v vsaki dobi enako sprejemljiv, ni vedno enako učljiv. Vsak nauk, vsaka nagrada ali kazen ima svoje prave ure. Starši bi morali take ure izkoristiti. To je dobro razumel pokojni Narte Velikonja, ki je po hudi bolezni na pol hrom s svojimi otroci prehodil vso ljubljansko okolico in svoje rojstne kraje na Primorskem. Njegov sin Jože je v uvodu knjige „Naši ljudje“ zapisal: „Danes, ko boljše poznam vse, kar je napisal, ko sem pre-

tehtal njegovo življenje in delo, se čudim in težko razumem, kje je našel to moč, prezgodnji starček, v svojem šibkem telesu. Hotel je biti z nami, živeti z nami in ob nas, v nas je hotel ohraniti čim večji del sebe; tega bi ne mogel, če bi ne bil z nami.“

Bogve koliko poznejših poklicev se v teh prvih letih spočne otroku! Koliko je pisatelj, ki trde, da bi brez pravljic, ki so jim jih starši pripovedovali, nikoli ne začeli pisati.

Brez dvoma je pogovor z otroci, odgovori na njihova nešteta vprašanja, razlaga naravnih pojavov, skupno čitanje dobra podlaga za poznejšo željo po znanju, ki je za človeka pravi blagoslov.

Ta doba je v družinskem življenju morda najlepša, ali vsaj najbolj vedra. Pravljice, pesmi postanejo nekaj skupen občevalni jezik.

Spomnim se, ko smo pri nas dobili iz Ljubljane knjigo Ciciban, smo nekaj časa ob vsaki priliki uporabljal verze iz nje.

Ko je kateri od otrok zlogoval prve besede, je očka pohvalil: „Rad se Ciciban uči, to očeta veseli!“ Ko je najmlajši bil siten in jokav, so se ostali kar v zboru oglasili: „Ciciban se emeri, za dve mili jeri...“

Včasih so nas taki literarni izbruhi spravili tudi v zadrego.

Nekoč nas je obiskal naš dobri prijatelj. Postregli smo mu s steklenico zlahtnega vipavca, ki ga je on posebno cenil. Ko je dvignil prvo čašo, se je iz kota nenadoma oglasilo:

Ne bom ga pil!

Jaz hočem biti korenjak.

Jaz hočem biti poštenjak.

Ne bom ga pil.

Našemu gostu je gotovo mali recitator skvaril užitek prvega požirka.

Lepo in zanimivo je za otroka, če je oče spreten v ročnem delu. Posebno dečki so v tem slučaju nanj ponosni. Če je oče zidar, je — najboljši zidar, če mizar — je najboljši mizar. Ni ga človeka, ki bi kaj več znal ali več vedel kakor oče.

Na ta otrokov občutek radi pozabimo ali sploh ne pomislimo na njegovo važnost. Če bi se zavedali, bi marsikatero naše dejanje bilo drugačno, marsikatero besedo bi zamolčali ali izbruh hipne jeze v sebi ukrotili. Otrok je bister opazovalec in še več. Iz zgodnje mladosti lahko hrani v sebi sliko o dejanju, ki mu takrat ni vedel pomena, a ga v poznejših letih zazna v vsej tedanji krutosti ali pa lepoti.

Moja znanka mi je povedala, da so se doma med brati vedno spraševali, kaj neki oče vedno materi zašepeta na uho, ko se vrne z dela in se pri tem ona tako slako smehlja.

„Danes,“ je rekla, „sem vesela, da sta se tako rada imela.“

Prav razmerje med očetom in materjo je za otroka posebne važnosti. Vzgoja, ki temelji na sporazumu med obema, je uspešnejša. Naklonjenost in obzir očeta do matere, hvaležnost za njen trud in pomoč pri domačem delu, se nehote ukorenini tudi v otroku.

Ce se oče in mati spoštujeta, bodo otroci oba spoštovali in ljubili.

V šolski dobi se otrok nekoliko oddalji in otrese domačemu vplivu. Je naravno. Stopil je v novi svet, podle gel je vplivu nove oblasti — učiteljice. Dobro je, da spremljamo njegovo rast v šolskem življenju. Nalogo naj pa le sam napravi, da se mu razvije čut odgovornosti in samozavesti. Oče naj pazljivo posluša poro-

čilo o šoli in naj se zanima za prve uspehe.

Rada bi povdarila, da je zelo napačno omalovaževati šolski pouk v novi domovini, češ: „Kaj to! Pri nas je bilo vse drugače!“

Otrok se bo bal drugič kaj povedati. V višjih razredih o šoli ne bo več govoril, ker ga bodo besede „pri nas je bilo vse boljše,“ žalile. Če je pouk pomanjkjiv ni otrok kriv, pomagajmo mu kako drugače.

Očetova skrb naj bo tudi slovenski pouk doma ali v skupnih tečajih, ki so v tujini tako potrebni.

Pubertetna doba otroka je za starše brez dvoma težka zadeva. Čeprav vemo iz lastne skušnje, kaj se v njem godi, nam je zelo težko mu v tej dobi pomagati. Znano je, da so za fanta tu leta težja kakor za deklico, že njegovo obnašanje kaže na močnejši notranji nemir in zmedo.

Dobro je, da fant v teh prehodnih letih začuti, da mu je oče prijatelj. Mati je do njega skoro brez moči in tudi če mu hoče pomagati, se ji večkrat ponesreči. Fant išče pot v moškost, že zato je očetova beseda več vredna. Mati otroka preveč priklepa nase, oče gleda na njega bolj od daleč: isto pot je že sam prehodil, zato bolje ve za nevarnosti. Ve pa tudi, da mu od časa do časa nekoliko svobode zelo koristi. Tudi pozneje, ko so se viharji v fantu že ublazili in se želi otresti domačih vezi, je očetovo nadzorstvo nad njim bolj širokosrčno, zato bolj primerno in uspešno.

Ko je nekdo vprašal pred kratkim umrlega velikega dirigenta Kleiberja, kako si upa sredi izvajanja pustiti orkester, da brez njegovega vodstva nekaj časa sam igra, je rekel: „To

jim da večje prožnosti in — dobro je, da od časa do časa začutijo potrebo po vodstvu.“

To se mi je zdela kakor modra gesta skrbnega očeta.

Po navadi so očetje do deklic bolj prizanesljivi, marsikdaj jih mala Eva kupi s hipnim poljubčkom. Kakor je škodljiva v družini prevelika strogoost, nič manj ni škodljiva popustljivost, nedoslednost in razlika v ravnanju z otroci. Sporazumne odločitve staršev preprečijo marsikateri napačen korak. Pri deklici bo mati več-

krat pravilneje ravnala, ker dekliške muhe in zvijače bolje pozna kakor oče.

Povdarek očetove oblasti v družini je nepotreben. Če je oče dober in moder, mu ne bo nihče odrekal ljubezni in spoštovanja. Prvo vodilno mesto si mora pridobiti s svojim življenjem, s svojo osebnostjo. Ne moreš učiti dobrote, če nisi dober, ne pravičnosti, če si krivičen. Torej ne zaradi svoje oblasti, ampak zaradi svoje osebne vrednosti je oče lahko dober ali slab vzgojitelj.

Kako so vzgajali stari in še kaj

13. „MOŽ — CIFRA“

Takrat so se vaški fantje radi zabavali z igro „mož-cifra“. Je bila sicer hazardna igra, a nedolžna, že zaradi tega, ker je vedno šlo le za krajcarje.

Kakih pet, šest ali še več fantov se je zbralo na kakem bolj samotnem dvorišču ali maloprometnem cestnem križišču. Vsak je prispeval krajcar. Stari avstrijski bakreni krajcarji so imeli na eni strani cesarsko glavo, na drugi strani pa številko eno, ko pa je bila vpeljena kronka veljava, pa številko dve (dva vinarja).

Pa je položil prvi igralec vse krajcarje v verišče svoje roke ter jih spretno vrigel kvišku, da so se lepo vrteli v zraku in popadali na tla. Tiste, ki so bili obrnjeni s cesarjem navzgor (móž), je igralec pobral ter jih kot dobiček spravil v žep. Z ostalimi, ki so kazali številko dve (cifra), pa so igrali naprej, dokler jih je kaj bilo. Ker je pri vsaki novi igri prišel prvi igralec na zadnje mesto in drugi na prvo in tako po vrsti, se je koncem koncev dobiček precej izravnal.

Dasi pri takem igranju nihče ni

mogel ne obogateti niti obubožati, je bil oče divj na to igro. Namesto da bi lumpje šli popoldan h krščanskem nauku, pa mečejo po cestah krajcarje v zrak. Danes gre za krajcarje, jutri bo šlo za goldinarje. Komur se krajcarja ne zdi škoda, se mu tudi goldinar ne bo smilil. Lenuhi, zapravljevci in igralci so vsi iz iste kovačnice. Tako je argumentiral oče in vsaka druga beseda je bila bob v steno.

Najbolj pa ga je jezilo in skrbelo, da tudi Lojze s svojimi izvoljenimi kumpani po cestah krajcarje v zrak meče. Čisto ga bodo pokvarili.

Neko nedeljo popoldan po krščanskem nauku je oče stopil malo po polju, da bi pogledal in presodil, kako kaj letina kaže. Ko je prešel neki ovinek, je zagledal daleč pred seboj na cesti gručo fantov, ki so igrali. Vendar pa ni bilo tako daleč, da ne bi spoznal Lojzetovih kumpanov in Lojzeta samega med njimi. Fantje so bili tako zaverovani v meta-nje in pobiranje krajcarjev, da očeta niso zapazili. Ta pa je hitro stopil za živo mejo, ki se je vlekla ob poti ter jo mahal, skrit za grmovjem, proti igralcem. Stopil je tako nepričakovano

v njihovo sredo, da so kar odreveneli. Trenotno jim niti na misel ni prišlo, da bi bežali. Oče je stopil k Lojzetu ter mu dal tako zaušnico, da se je kar opotekel. Šele sedaj so se fantje zavedli ter se hipoma razbežali na vse strani, ne da bi se brigali za krajcarje, ki so ravno ležali na cesti. Tudi Lojze je takoj zginil.

„Lumpje ferdamani,“ je vpil oče za njimi. „V cerkev bi šli, v cerkev, potem pa spat, ne pa po cestah denar zapravljat!“

Od tistega časa dalje se je kompanija zbirala na drugih cestah, ki so bile prilično oddaljene od očetovega polja, da ne bi bilo kakih neprijetnih presenečenj. Lojze se je sicer redkeje prikazal na to družščino, pa le zato, da bi očeta malo premotil.

14. LOJZE NA POLITIČNEM SHODU

Nekoč se je vršil na našem dvorišču politični shod. Najbrže je šlo za deželno-zborske volitve. Katoliško-narodna in narodno-napredna stranka sta si bili močno v laseh. Vsled zastarelega in nedemokratičnega volilnega reda je v deželnem zboru gospodovala liberalno-nemška koalicija, dasi je bila ogromna večina volivcev v taboru Katoliško-narodne stranke. Zato se je ta kar najostreje borila proti tej nenaravni slovensko-nemški zvezi, ki jo je na vse pretege podpiral deželni predsednik baron Hein, da bi utrdil moč nemštva v deželi. Katoliško-narodna stranka je hotela na vsak način razbiti to koalicijo ter izglasovati pravičnejši volilni red.

Na shod je prišlo tudi nekaj liberalcev, zlasti s Primskovega, ki jih je vodil zelo agilni ondodni učitelj Luznar. Iz šenčurja je prišel tudi mlad učitelj, dolg in suh kot fižolovka, ki pa je slovel kot dober in spreten govornik.

Shod se je vršil zelo mirno in liberalci niso motili govornikov. Nazadnje pa se je oglasil šenčurski učitelj. Začel je svoj govor z besedami: „Slovenski pregovor pravi: Še muha se brani.“

Med poslušalci je seveda stal tudi Lojze, ki mu je bila politika sicer španška vas, a prežal je na priliko, da bi napravil na shodu kak svoj podvig, ki bi ljudi malo podžgal.

Ko je govornik s patetičnim glasom oznanil, da se še muha brani, mu je Lojze navdušeno zadeklamiral:

„Živio šenčurska muha! Muha brez trebuha.“

Najbrže je rešil ta verz, ki je bil kakor nalašč umerjen na suhega učitelja, še iz svoje študentovske učenosti.

Poslušalci so prasnili v krohot, ki se ni hotel poleči. To pa govornika ni prav nič motilo — bržkone je bil podobnih prizorov vajen že z drugih političnih shodov — ter je mirno čakal, da so se ljudje pomirili in utihnili. Potem pa je še z večjim patosom nadaljeval:

„Mi smo za svobodo in napredek!“

„Mi pa za suhe hruške in fižol!“ je prav tako Lojze povzdignil svoj glas.

Ljudje so se kar upogibali od smeha. Oče, ki je sedel prav pod govorniškimi odrom, pa je bil preresen, da bi se smejal. In sram ga je bilo. Jezno je vstal, se obrnil ter zavpil:

„Lojze, daj že vendar mir s svojimi neumnostmi! Saj nismo v oštariji!“

Ljudje so se pomirili in Lojze je dal mir, zakaj očetu očitno nasprotovati ne bi bilo varno. Pač pa je medtem, ko je govornik nadaljeval svoj govor, napeto premišljeval, kaj bi se dalo vsaj ob koncu govora še napraviti, da bi bil zaključek slovesnejši.

Tedaj je zapazil nekega Primskovljana, ki je stal sam zadaj ter vneto pritrjeval šenčurskemu govorniku:

„Res je tako! Prav tako je!“

Tedaj je bil načrt narejen. Lojze je hitro zginil po stopnicah navzgor pod streho, kjer je bila dimnica. Odprl je železna vrata, z obema dlanima parkrat krepko potegnill po debelo sajasti steni ter zopet odhitel navzdol. Počasi je stopal čez dvorišče, da ne bi zbudil pozornosti, ter se tjavendan postavil tik za

Primskovljana, ki je še vedno živahno pritrjeval:

„Res je tako! Dobro je povedal!“

Lojzetu ni bilo treba dolgo čakati na konec govora. Govornik je še enkrat s povzdignjenim glasom izrazil svoje prepričanje, da bo vsak napreden volivec oddal svoj glas kandidatu narodno-napredne stranke, na kar se je vsedel. Par ljudi mu je ploskalo. Ker se ni nihče več javil k besedi, je predsednik shod zaključil.

Tedaj je Lojze stopil prav za hrbet navdušenega Primskovljana, stegnil obe roki ter mu krepko drgnil obraz od enega ušesa do drugega, od čela do brade. Preden se je ta do dobra zavedel, kaj se godi, je Lojze že izginil proti hlevu. Pa vendar ne tako hitro, da ga možakar ne bi zapazil. Ni pa še vedel, da je ves črn v obraz. Pa so ga že obstopili drugi možakarji ter se mu na vse grlo krohotali.

„Joža, saj si črn kot hudič,“ ga je opozoril nekdo.

Tedaj se je dedec s pisti potegnil po obrazu ter videl, da so vsi črni.

„Ej, Jože, zmerom sem vedel, da si liberalc; kdaj pa si tako črn postal?“ se je ponorčeval neki predoseljski klerikalec.

„Hudič, prokleti, ti bom tako primazal, da boš še bolj črn kot jaz!“

Medtem je prišel tudi oče v bližino.

Očeta je bilo res sram. Hotel je nekaj reči, pa je možakar že stekel v log te: tam kar po travi ob Kokri do Ključarjeve bajte, kjer je stanovala stara Mačurjeva Mica, ki jo je poprosil za malo gorke vode, če jo ima, in za milo.

Primskovljan se je na vse pretege umival in drgnil, zraven pa preklinjal Lojzeta, očeta in vse klerikalce. Mica je kar zbežala v sobo, da ne bi bila deležna vélikega pohujšanja.

Oče je pobral precej debel oklešček, ki je slučajno ležal na dvorišču ter odšel za Lojzetom. Toda ta je že zdavno zginil skozi zadnja hlevska vrata na prosto, za kozolcem se je spustil po bregu navzdol

Kmečki „Bogkov kot“, na mizi kislo mleko in domač kruh, to je košček slovenske idile, ki je mogoča le na rodni zemlji

proti strugi, kjer si je, skrit v gostem leščevju, umival roke.

Drugo jutro je oče srečal Lojzeta na mlinu. Okleščka sicer ni več imel v roki, pač pa mu je resno oponesel:

„Da te ni sram, delati meni in celi hiši tako sramoto!“

Lojze pa ni rekel ne bev ne mev, pograbil je mlinski škarček ter se spustil po stopnicah na rake in od tod v mlin.

Naslednjo nedeljo so bili vsi Lojzotovi kumpani zelo navdušeni nad njegovim uspešnim političnim delovanjem, kar se je zdelo Lojzetu hudó imenitno.

Zgodba pa ni imela drugih posledic kot v liberalnem tedniku „Rodoljubu“ članek o klerikalni vzgoji. fzt

iz domačih tal

SLOVENIJA

Komunistična policija je strogo prepovedala vsako javno proslavo osemdesetletnice rojstva sv. očeta Pija XII. Vsak poskus prekršitve te odredbe je veljal kot ogrožanje javne varnosti.

Po stanju z dne 30. marca 1956 je bilo v ljubljanski škofiji 133 duhovnikov, ki še niso spolnili 50 let, to je 40,7%, vseh duhovnikov pod 60 leti je bilo pa 191 (58,4%). Starih od 25 do 30 let je najmanj — le 18 (5,6%). Od 30 do 40 let jih je 36 (11%), od 40 do 50 jih je 79 (24,2%), starih od 50 do 60 — 58 (17,7%), od 60 do 70 — 70 (21%), od 70 do 80 let 47 (14,5%), starih od 80 do 90 let 20 (6,1%), skupaj torej 328 (100%). Redovniki v gornjih številkah niso všteti.

Letos ima ljubljanska škofija štiri bisero mašnike: 1. Gliebe Jožef, župnik v Gotenici od leta 1903, bivajoč od leta 1949 v Dolenji vasi pri Ribnici. 2. Plešič Anton, župnik na Primskovem. 3. Širaj Andrej, župnik v Mirni. 4. Cistercijski pater v Stični Dominik Oberfrank.

Zlatomašnikov je šest: 1. Noč Matija, bivajoč na Brezjah. 2. Jernej Pavlin, profesor bivših škofovih zavodov v Št. Vidu nad Ljubljano. 3. Franc Govekar, bivši župnik v Zapogah. 4. Janez Rihar, župnik pri Sv. Heleni, Dolsko. 5. Matija Selan, župni upravitelj v Gozdu. 6. Franciškan Teodor Tavčar, nekdanji provincial in župni upravitelj na Viču. — Vsi so prejeli mašniško posvečenje 12. julija 1906.

V letošnjem poletju ne bo mogoče poslati na fare nobenega novomašnika. Letošnji novomašniki, ki so trije, bodo še eno leto študirali v semenišču. Prav tako bodo ostali v semenišču tudi lanski

novomašniki, ker bodo šele v prihodnjem študijskem letu dovršili šest letnik.

V mesecu aprilu je škof Vovk posvetil tri oltarje: 15. aprila veliki oltar v župnijski cerkvi v Črnomlju, ki je bil do leta 1945 v kapeli sv. Križa v splošni bolnišnici v Ljubljani; 22. aprila sta bila posvečena podružna cerkev in veliki oltar sv. Janeza v Svibnem; na dan sv. Marka, 25. aprila, je bil pa posvečen nov veliki oltar sv. Marka v Vrbi, župnija Breznica.

Leta 1955 je bilo birmanih v ljubljanski škofiji 6622 oseb, od teh samo v ljubljanski stolnici 1615. Letos je birmovanje, združeno s kanonično vizitacijo, v dekanijah Kamnik, Trebnje in Ribnica. Samo birmovanje bo tudi v Kranju.

Obvezno po vseh cerkvah ljubljanske škofije so morali duhovniki letošnji majnik brati „Lavretanske šmarnice za leto 1956“, ki jih je z veliko vestnostjo nabiral in v svojem 87. letu zbral bisero mašnik dr. Alfonz Levičnik, razmnožil pa škofijski ordinariat.

V ljubljanski škofiji je z zadnjim spregledom sv. stolice z dne 12. decembra 1955 strogi post samo še na pepelnico, veliki petek, dan pred Marijinim vnebovzetjem in 24. decembra pred božičnim praznikom. Vse druge dni v letu je dovoljeno užiti meso, torej tudi ob petkih čez leto in v štiridesetdanskem postu.

Letos poteče 350 let, odkar je bila ustanovljena prva Marijina družba v Sloveniji. To se je zgodilo v ljubljanskem jezuitskem kolegiju pri sv. Jakobu leta 1606. Prvi voditelj Marijine družbe v Ljubljani je bil jezuit p. Janez P. Kobencelj. Pri prvem sprejemu je bilo 12 dijakov, ki so bili gojenci v jezuit-

skem zavodu. Nova družba se je imenovala „Družba preblažene Device Marije v nebesa vzete“. Tomaž Hren, ki je takrat vladal ljubljansko škofijo in ki je poklical jezuite v Ljubljano, je podaril tej prvi Marijini družbi knjigo, v katero so družbenike zapisovali. In prvo ime, ki je zapisano v tem imeniku, je: Tomaž Hren, škof ljubljanski. — Ob 300-letnici prve Marijine družbe v Sloveniji leta 1905 je bilo samo v ljubljanski škofiji 218 dekliških, 115 fantovskih, 15 ženskih in 10 moških Marijinih družb, vsega torej 358 družb z 33.138 udi.

Nezaslišana krivica titovskih sodišč. Okrajno sodišče v Tolminu je obsodilo č. g. Andreja Simčiča, župnika in dekana v Solkanu, na deset mesecev zapora in na prepoved opravljanja duhovniškega poklica za nadaljno dobo enega leta. Ker je obsojenec vložil priziv, mu je okrožno sodišče v Novi Gorici znižalo kazen na šest mesecev zapora, potrdilo pa prepoved izvrševanja župnijskih dolžnosti za dobo enega leta po prestani kazni. In zakaj? Obtožba se glasi: „Dekan Simčič je v spovednici nagovarjal neko ženo, naj se loči od svojega moža, ker ta ne hodi k cerkvenim obredom. Čeprav sicer Simčič ni žene nagovarjal na formalno ločitev, kar je nedopustno za katoliških načelih, je žena táko razlagajo nujno razumela kot ločitev zakona, kar je pri celi stvari tudi najvažnejše. To pa je umešavanje v družinske razmere in posledice tega so razprtije in razdor v družini.“ Tako pišejo „Primorske novice“ z dne 1. junija 1956. — Obsodba g. dekana Simčiča je do neba kričeč dokaz brezpravnosti, v kateri živé duhovniki pod komunističnimi režimi. Izval je val najhujšega ogorčenja na obeh straneh meje, kjer živé Slovenci.

SLOVENSKA KOROŠKA

Vsako leto zaključita gospodinski šoli za dekleta v št. Jakobu v Rožu in št. Rupertu pri Velikoveu šolsko leto s kuharsko razstavo ter akademijo. Obe zaključni akademiji sta bili dobro obiskani

Tako razpada cerkev Kraljice Miru na Kureščku, za katero ni ne sredstev ne dovoljenja za nujno popravilo

in na razstavah se je kar trlo ljudi, dasi je ves teden vztrajno deževalo. Zlasti pa je bilo letošnje zaključno slavje zato pomembno, ker je bilo to prvo šolsko leto, odkar imata obe šoli pravico javnosti in sta državno priznani. Pred koncem pouka je šoli obiskal celovški škof dr. Jožef Köstner, v soboto, 28. aprila, si je pa ogledal razstavo v št. Rupertu tudi deželni glavar Wedenig.

Skoro neopaženo je šla mimo desetletnica, ko se je preko celovške radijske postaje prvič oglasila slovenska beseda. Danes tudi v južnem delu dežele skoro ni več hiše, kjer ne bi imeli radijskega aparata. Radijske oddaje skušajo zadovoljiti čim več poslušalcev. Zato nudijo iz vsakega področja nekaj. Pogosto se v oddajah oglasijo tudi naši ljudje iz Ro-

ža, Zilje in Podjune, pojo starodavne ljudske pesmi in pripovedujejo o narodnih običajih. Zdravniški vedež daje nasvete, kako ostati zdrav, kmetovalec pa zve, kako je treba umno gospodariti. Vodstvo radijske postaje skrbno pazi, da se ne tonta načelo strpnosti, spoštovanja človeške osebnosti in dostojanstva. Zato ne dovoli, da bi oddaje služile političnim namenom določenih skupin. Radio je po svoji naravi mednarodno. Ne zanika sicer obstoja državnih meja, vendar sega preko njih in skuša izmenjavati kulturne vrednote posameznih narodov. Zato demokratičen radio družijo vse poslušalce, čeprav so različne narodnosti v eno samo družino.

PRIMORSKE VESTI

Volitve na Tržaškem. Izid volitev je pokazal, da je na Tržaškem mnogo več komunističnih simpatizeriev kakor pa pravih, zavednih, katoliških Slovencev. V Trstu, kakor tudi v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor in Dolina so na občinskih volitvah v nedeljo, 27. maja, zmagali komunisti s precejšnjo večino. Slovenska lista je dobila v Trstu 3785 glasov, komunistična pa 5532, na podeželju pa slovenska lista 1481, komunistična pa 4036. Kljub temu pa smo lahko Slovenci ponosni, ker se zavedamo, kaj pomeni za nas onih 5266 volilcev, ki so na zadnjih volitvah kljub vsej gonji italijanskih in komunističnih nasilnežev glasovali za slovensko listo. Kljub temu da so bili brez zaslombe pri tej ali oni močni državi ali stranki, brez denarnih sredstev in prepuščeni sami sebi, so ostali zvesti svojim načelom in so glasovali za našo slovensko listo.

Mozartova proslava v Gorici. Slovensko katoliško akademsko društvo v Gorici se je na lep način oddolžilo spominu velikega genija Wolfganga Mozarta ob 200-letnici njegovega rojstva s tem, da je pripravilo v soboto, 2. junija, zelo dobro uspel Mozartov večer. Najprej je g. prof. Mirko Filej v izčrpnem in strokovno tehtnem predavanju

pokazal Mozarta v njegove življenju in umetniškem razvoju. Po predavanju je izvajal čarobno Mozartovo glasbo naš slepi pianist Jelko Devetak, goriški rojak, ki si je pridobil že mnogo laskavih priznanj za svoja umetniška izvajanja tako v Italiji kakor tudi v inozemstvu. To je bila prva javna prireditev slov. kat. akademskega društva v Gorici in upati smemo, da bodo akademiki še nadalje skrbeli za podobne umetniške večere.

Slovo od maja. Letos so bile naše majniške pobožnosti zelo dobro obiskovane, najsi bo zjutraj v stolnici in na Travniku, kakor zvečer pri sv. Ivanu. V stolnici je majniško pobožnost vodil stolniški vikar č. g. dr. Humar, ki nam je s toliko prepričevalnostjo govoril o Marijinih čednostih, pri sv. Ivanu zvečer pa smo poslušali temeljite govore č. g. Mirka Mazora o krščanski družini in njeni nalogi. Lepe so bile zaključne slovesnosti, ko smo se posvetili Mariji Kraljici sveta in Kristusu izpričali našo vero s slovesnimi evharističnimi procesijami.

Nova občina brez blagoslova. Dolina pri Trstu ima že nekaj časa komunističnega župana. Piše se Dušan Lovriha. Kjer le more udari po Cerkvi in jo ovira v njenem delu za duše. Ko so pred časom blagoslavljali novi zvonik v Dolini, je hotel govoriti tudi on. Vpričo škofa je, dasi v svojstvu povabljenega gosta, napadel katoliško Cerkev in se norčeval iz rojstne vasi, nad katero da še vlada križ. V nedeljo, 6. majnika, pa je bila slovesna otvoritev novega občinskega poslopja, ki ga je zgradila država. K slovesnosti so bili povabljeni vsi predstavniki javnega življenja, le duhovniki ne, čeprav jih je pet na področju občine. Občinski uradniki, ki so bolj verni kot njihov župan, so sicer naknadno povabili dolinskega župnika, naj zasebno blagoslovi novo občinsko hišo. Do tega privatnega blagoslova pa ni prišlo, ker so cerkvene oblasti mnenja, da se blagoslov nove občinske hiše na Tržaškem more izvršiti le v javni slovesni obliki.

Bog lažje govori po TV kot po knjigah.

TV pomeni prehod v novo civilizacijo.

TV govori v starem cerkvenem jeziku.

BOG GOVORI TUDI PO TV

Obveščanje po knjigah ostaja nujno omejeno: polovica zemljanov ne zna brati. Celo v deželah, kjer je nepismenost skoro popolnoma izginila, posveti mnogo ljudi branju le nekaj minut na dan. Nasprotno pa jim je poročilo po podobi zelo lahko dostopno in prav tu lahko TV igra važno vlogo.

Razen tega pa TV nadomesti preprosto opis v črkah z živo, bolj resnično podobo. Res lahko kamara vara, da izbere posebej ugoden ali neugoden vizualni kot, a vendarle težje, kot to stori redaktor. V USA je senator McCarthy potegnil za seboj mase, ko je tisk poročal o njegovih predlogih; naenkrat pa je izgubil svoje pristaše, ko so ti videli na TV-platnu njegov jezni obraz, nasilnost, sovraštvo, prekanjenost, smešnost. Prav tako lahko podoba, ki jo v hipu TV predstavi vsem, nujno priča o resnici, ljubezni, odkritosti, veselju.

To misel je razvil duhovnik Pichard v članku „Liturgija in TV“, priobčenem v prvi številki Revue internationale de télévision et de radio (mednarodne re-

vije TV in radia). Naj navedem nekaj misli iz tega članka:

„...Kako spoznati bitje, ki ga nihče ne vidi? Bog je uporabljal, da se nam razodene, načine izražanja, ki so jih danes spet odkrili kinoproizvajalci. Ni prezrl pisane besede, kajti hotel je, naj bo sveto pismo zabeleženo v najodličnejši knjigi, v bibliji. A sveto pismo je ohranilo večino časa ustno izročilo.

Bog se je izražal po ustih prerokov. Ti so za prevod svojih misli najraje uporabljali podobe. Često so uporabljali mimiko, da so dosegli pozornost pri poslušalcih. Jeremija zbere ljudstvo, brez besed kupi vrč pri lončarju, potegne množice za seboj, ne da bi črhnili črke, odide skozi mestna vrata in se napoti po dolini. Tam se ustavi. Ujel je pozornost poslušalstva, vzbudil radovednost duhov. Tedaj prerok zavihti vrč in ga razbije v tisoč kosov. Kaj pomeni te dejanje? Tedaj Jeremija spregovori: Če bo izraelski narod še naprej nezvest Bogu, bo prav tako razbit. Biblija vse-

buje zelo številne zglede takih dejanj. Ali ni Kristusovo učlovečenje najodličnejša in dokončna predstava božjih običajev?

Kako vprizoriti življenje bitja, ki ga nihče ni videl? Bog je rešil problem tako, da se je učlovečil. Beseda je meso postala in med nami prebivala. Kristus je prevedel v človeške kretnje svetost nevidnega Očeta.

Liturgija se je rodila iz potrebe po ponovitvi Kristusovih gibov pred očmi ljudi vseh časov po vsej zemlji. Evharistija je ponovitev zadnje večerje, da tako izpolni Gospodovo zapoved.

Do dobe knjige je Cerkev neprestano bogatila to liturgijo. Obramba-češčenja podob proti zmoti ikonoklastov, ki jo je sijajno vodil sv. Janez Damaščan, pomeni celó izvornost katoliške Cerkve. Judaizem in islam sta zaradi zvestobe nevidnemu značaju Boga prepovedala, da bi ga uporabljali v podobah. Zaradi spoštovanja božje nadčasovnosti se je protestantizem, opirajoč svojo vero preveč izključno na knjigo, mudil večino časa pri preveč razgaljenem kultu. Cerkev je navdihnila graditelje katedral, kiparje, slikarje, zlatarje. Rada se je izražala v jeziku, ki ga ljudstvo razume: v jeziku predstave in kostumov. Iznajdba tiska je zaustavila ta razvoj. Knjiga je bila demokratična: pomnožila je eno znamenje; a revno znamenje: pisano besedo. Danes gresta kino in TV v istem ljudskem pravcu: a tako, da množita bogato znamenje: igrano in govorjeno besedo. Razvoj knjige je vzporeden z razvojem protestantske vere in oslabljenjem liturgičnega življenja. Ta propad se je razodel na vseh ravneh: obubožanje svete umetnosti, arhitekture, kiparstva, slikarstva in liturgične obleke.

Tisti, ki se imajo za napredne, bi radi videli, da bi Cerkev zapustila vsa svoja oblačila in vse svoje obrede. Menim, da so silno daleč od viška napredka, so nazadnjaški. Pred enim stoletjem bi razvoj TV spet oživil te načine izražanja, ki so bili najbolj popularni do Gu-

tenbergove iznajdbe. Na srečo je bila rimska Cerkev, varuhinja tradicij, zaradi italijanskega genija vselej zvesta temu čutu predstave.

Televizirati mašo prvikrat za božič ni pomenilo le dela za slogo, s tem da so postavili veliko propagandno sredstvo v službo vere, veliko bolj je pomenilo podaljšanje na posem nov način najodličnejšega sredstva, ki ga je Bog iznašel, da pove svetu zadnjo besedo svojega razodetja: učlovečeno Besedo. S TV zapuščamo (ne da bi zavrgli pisano besedo) dobo knjige, da vstopimo v „civilizacijo učlovečene besede.“

Prav to misel je imel pred očmi kardinal Suhard, ki je v svojem nagovoru o božiču 1948 omenil: „S tem, da je TV uvedla liturgijo v domove, jo je naredila dostopno vsem tistim, ki se je zaradi višje sile ne morejo udeležiti. Tukaj mislim na vas, dragi bolniki, ki boste videli, kako se bo odslej samota vaše sobe obljudila z najsvetejšimi in najljubšimi podobami. Mislim na vas, družinske matere, ki se ne morete udeležiti te polnočnice, ker morate čuvati hišo ali ostati pri zglavju trpečega otroka. Mislim na vas, možje, ki ste pošteni, ki pa imate omahujočo vero, ki vas stalni predsodki še ločijo od krščanskega življenja. Tudi na vas, ubogi grešniki, ki ste žejni stanja posvečujoče milosti. Ne upate si priti; upajte si vsaj poslušati... in gledati. Z dna svojih bojzani in očitkov in morda skozi svoje solze, sami pred tem aparatom, ki vam prinaša kakor z dna vekov obzirni in prerojevalni klic, pogledjte!... Pogledjte na tem platnu posvečene roke duhovnikov, kako dvigajo sveto hostijo, ki je vaše vsakdanje življenje morda ni cenilo ali jo oskrunilo. Pogledjte, kako se dvigajo proti nebu te proseče roke v darovanju. Spoznajte spet te obrede svoje mladosti. Pogledjte spet to cerkev, kjer ste bili krščeni in kjer ni nihče, pa najsi je še toliko grešil, nikdar tujec. Božja pota so neizmerljiva. Vi vsi, ki iščete v skrivnost, neverni, ki niste nikdar poznali luči, ta

prihaja k vam po novi in skrivnostni poti...“

Nekatere TV-gledalce je morda motilo to, da so videli, kako so na istem platnu za mašo sledili plesi. Ali jih tudi moti, kadar gledajo Monsieur Vincenta (film o sv. Vincenciju Pavelskem) v kinodvorani, kjer so dajali nekaj dni prej Lukrecijo Borgia? Seveda televizija maše ne more nadomestiti osebno navzočnost pri maši. A ko smo povedali, da nima pravne vrednosti, bi bila velika zmeta zanikati ji isto globoko versko vrednost, kot jo priznajo duhovnemu branju ali gledanju lepega verskega filma. Več: ima evharistično vrednost, ker nas spet zveže z resnično skupnostjo, ki je trenutno združena po Evharistiji. (Duh. Roguet, ravnatelj središča liturgičnega dušnopastirstva.)

Kardinal Roques, nadškof iz Rennesa piše: „Lahko se celo zgodi, da iz ljubezni do umetnosti ali do govora malo goreči kristjani ali celo nekristjani postanejo počasi stalni poslušalci nedeljske maše, ki jo oddajajo po radiu ali TV,

ter tako zadoščajo na svoj način verskemu čustvu, ki ga vsak človek nosi v sebi. Kdo ve. Ta maša bo morda nekoč za nekatere pot v Damask, izhodiščna točka notranje vrnitve. Ob daljnem dotiku z božjim in kljub radijskemu aparatu se morejo pod vplivom božje milosti oči odpreti luči, nemiri izginiti, brezbriznost se zmanjšati, duše se dvigniti nad umazanost in grdobijo zemlje, da spet najdejo občutek in okus za lepoto in božje.“

Mimoidoči, ki gleda na večer gostije skozi okno restavracije, kako drugi jedo, vidi prizor, a ni udeležen pri jedi. Isto velja za tistega, ki je navzoč pri televizirani maši. A ni rečeno, da je zato brez koristi. Lahko ga primerjamo obiskovalcu, ki gre v bolnišnico gledat nalezljivo bolnega skozi stekleno pregrado: njegov obisk ni brez vrednosti. Televizirana maša je lahko po dispoziciji gledalca prilika za pravo molitev.

Po „Informations catholiques internationales“ B. R.

HODIL PO ZEMLJI SEM ČILSKI...

Na čilski strani

Bilo je malo čez osmo uro, ko je naš avto pripeljal iz predora in nas je pozdravilo modro čilsko nebo, ki se je v jutranji jasnini bočilo nad nami.

Čilska ura je šesdeset minut za argentinsko. Včasih sta imeli obe deželi isti čas, pa so med zadnjo vojno Argentinci hoteli posnemati Nemce in Italijane in uvedli novo uro, ki prav nič ne svod. Sedaj se slišijo glasovi, da se bo nova vlada tudi v tem oziru vrnila k prejšnjemu stanju.

Takoj ob čilski strani predora stoji postaja Caracoles, kjer smo se za trenutek ustavili, da so lahko mejni stražarji ugotovili, kdo smo.

Zanimiva je železnica, ki veže Mendoza s Santiagom in pristaniščem ob Pacifiku, Valparaisom. Graditi so jo začeli na pobudo čilskih inženirjev bratov Janeza in Mateja Clark leta 1872. Ker je višinski vzpon izredno velik, je videti na večini mest sredi med obema tračnicama, ki sta oddaljeni vsaksebi en meter še tretjo progo, ki je nazobčana in ki ji pravijo v španščini „cremallera“. Na argentinski strani vzpon še ni tako velik, dasi je tudi tam potrebna na več mestih nazobčana železnica. Drugače je pa na čilskih tleh. Tu pade železnica silno hitro po pobočju Andov od 3200 m višine na 1420 m. Če pomislimo, da je razdalja med obema postajama le 35 km, bomo imeli vsaj približno sliko, kako naglo se vlak spušča navzdol. Na čilski

strani je vsa proga elektrificirana kot smo to bili vajeni gledati v Italiji ali Avstriji. Argentina pa mora še vedno vztrajati pri svojih sajastih lokomotivah, ker ji pač manjka vodne sile.

Ko že govorim o čilskih železnicah, moram priznati, da vsaj na glavnih progah daleč prekašajo argentinske. Vodstvo se neprestano prizadeva, da izboljšuje vozni park. Proga med Santiagom in pristaniščem Valparaisom je v celoti elektrificirana, prav tako že omenjena preko Andov. Drugod vozijo mogočne Diesel lokomotive iz USA, kar pa se vidi tudi že nekaj časa v Argentini.

Zanimive so navade na čilskih vlakih. Vsaka lokomotiva ima na sebi precej velik zvon, ki slovesno pritrukuje, ko vlak vozi v postajo. To pa zato, da se ljudje umaknejo s proge, kajti Čilenec discipline navno ne pozna dosti. Na eni izmed postaj sem videl, kako mirno so se postajenačelnikovi prešiči smukali med tračnicami in brskali za odpadki. Ker se oni niso blagovolili umakniti, je moral biti pač strojevodja bolj pameten in ustaviti vlak.

Druga posebnost čilskih vlakov je način, kako se ugotovi, kdo plača polovični vozni listek oziroma nič. Predpis pravi: otrok, ki še ne meri en meter, je prost plačila. Do 120 cm se plača polovico vozne cene, nad to višino pa celo. Zato morajo sprevodniki stalno nositi s seboj mero, da v dvomnem primeru ugotovijo, ali ima mladi potnik še pravico do denarna olajšave ali ne.

V Argentini poznajo le prvi in drugi razred. V Čilu pa je večja razlika: prvi in tretji. Razlika v ljudeh in ceni. V prvem najdeš samo evropsko oblečene ljudi bele polti in finega vedenja. V tretjem potuje „narod“. Ta narod bi se v prvem niti dobro ne počutil. S seboj nosi perutnino, sadje, pijačo. Skratka: v Čilu so vagoni tretjega razreda bolj podobni kokošnjakom ali hlevom kot vagonom. Na jugu perutnino nadomestijo ribe. Ljudje potujejo k morju, tam pocieni nakupijo rib in jih potem nazaj

grede po postajah prodajajo. Kakšen je duh v takih vagonih, si pa lahko vsak sodbo ustvari. Jaz samo to vem, da sem pred leti zato, da sem ustregel prijatelju, ki je prvič potoval po čilski zemlji, kupil vozni listek tretjega razreda. Zašla sva med omenjene prodajalce rib. Ko sva prišla po štirih urah vožnje na cilj, so naju stenice ali njim podobne živalice že temeljito obdelale in sama sva dišala po ribah, kot da bi celo noč lovila na morju. Tedaj je moj prijatelj naredil trdni sklep, da v Čilu ne prestopi več praga tretjega razreda, čeprav bi si moral denar za prvi razred preje na cesti priberačiti.

Kar tiče strasti po potovanju, Čilenec zelo sliči Italijanu. Stalno je na vožnji, obdan od paketov, cul in košar vseh barv in vseh obsegov. Kovčke poznajo le potniki prvega razreda. Zato ima vlak navadno razmerje 4 : 1. Štirje vagoni tretjega razreda in eden prvega. In še ta skoro nikdar ni zaseden.

Še eno posebnost čilskih železnic naj omenim: železne obroče. Vsaka postaja ima dva obroča, za vsako smer železnice enega. Ko vlak ustavi, mora strojevodja prinesiti s seboj obroč s prejšnje postaje. Ta obroč prevzame nato strojevodja vlaka, ki prihaja v nasprotni smeri in ga nese nazaj na izhodno točko. Brez tega obroča strojevodja ne sme odpejlati naprej. Brzi vlaki, ki na vsaki postaji ne ustavljajo, morajo prav tako prevzeti obroč. Službujoči uradnik na postaji jim ga postavi na visok železni drog, s katerega ga mora strojevodja sneti v polnem diru. Včasih mu to ne uspe. Ne ostane mu drugega, kot da vlak ustavi, se vrne na postajo, pobere obroč in nato nadaljuje vožnjo. Seveda na ta način brzec kaj malo pridobi na hitrosti. Ker so me železnice vedno zanimale, sem hotel priti na jasno, zakaj to prenašanje obročev. Pojasnili so mi, da skušajo na ta način preprečiti trčenje vlakov sredi proge med dvema postajama. Ali je to uspešno, pa ne morem soditi. Le toliko vem, da je bilo kljub vsem obročem zadnje čase v Čilu več pro-

Santiago de Chile je izredno lepo mesto. Poseben čar mu daje visoka veriga Andov, na katerih podnožju se je mesto razvilo

metnih nesreč z mnogimi smrtnimi žrtvami.

Vrnimo se po tem razmišljanju o čilskih železnicah nazaj na čilsko mejo. S postaje Caracoles, kot smo rekli, železnica strmo pade po pobočju skalnate gmote v dolino. Skoro vso pot je prekrita z umetnimi zasloni, da jo v času odjuge in plazov sneg ne prevrne v globino. Pa se kljub temu skoro vsako leto zgodi, da je snega toliko, da je promet več mesecev prekinjen, dokler pač proge ne popravijo ali očistijo snega. So pa tudi zime, ko se promet niti za en dan ne prekine. Tako je bilo leta 1952, ko je g. Guštin prišel sredi največje zime (začetkom avgusta) iz Čila v Buenos Aires.

Oskrbovanje proge je radi omenjenih prirodnih težav prilično drago. Toda kljub vsemu je ta železnica tako za Čile kot za Argentino ogromnega gospodarskega pomena. Za pred železnico je vo-

dila po tistih krajih trgovska pot, po kateri so tovorili blago iz ene dežele v drugo. Isto pot so poznali že v preteklih stoletjih Indijanci iz rodu Tupak Jupanki, ki so cesto tudi začrtali. Po njej je leta 1817 prodril v Čile tudi argentinski osvoboditelj general San Martín. Ni bila majhna stvar prepeljati preko 4000 metrov visokega prelaza čete z municijo in topovi iz Mendoze v 350 km oddaljeno bojišče blizu čilskega glavnega mesta Santiago.

Transandinska proga, ki je dolga na argentinski strani 174 km, na čilski pa 76, konča v kraju Los Andes. Kraj je bil ustanovljen leta 1791 in ima zelo prijetno lego sredi rodovitne doline reke Aconcague, ki izbira vode iz vseh vrhov, ki obdajajo pot transandinske proge in ceste. V Los Andes je treba presteži na drug vlak, kajti tam preneha ozki tir enega metra in se prične običajni čilski tir 1.6 m, ki je v navadi tudi v Argentini, Španiji in Rusiji in ki ga z ozirom

na evropskega navadnega imenujemo široki tir. Od Los Andes vodita dva kraka: eden v glavno mesto Santiago (91.8 km), drugi pa v Valparaiso (94.2 km).

Od meje do Santiaga

Ko smo zapustili obmorno postajo, je naš avtomobil v glavnem sledil pot ob železni kači. Marsikje je bilo videti, kako so plazovi razdrli železniški nasip in odpihnili mostove, tako da je bilo treba nato progo drugod speljati.

Komaj deset minut je preteklo in že smo se znašli pred majhnim jezercem, ob katerem je bilo videti mogočen hotel Portillo po imenu.

Portillo je v Čilu tako znan kot pri nas Planica. Modro se blesketajoče jezero se prekrije z debelim ledom in se spremeni v idealno ploskev za drsanje. Rahlo padajoča pobočja visokih gora, ki se poleti zrcalijo v jezerski vodi, pa nudijo smučarjem možnost, da si privoščijo beli šport v polni meri. Zato je hotel, čeprav ima 300 postelj, pozimi prenapoljen.

V času, ko sem potoval jaz, seveda hotel ni imel pokazati vsega, kar zmore. Sicer pridejo tudi v poletnem času turisti, ki se zabavajo s čolnarenjem in ribolovom, toda večina sob ostane nezaseljenih.

Daje pa v poletnem času živahnost hotelu veliki promet avtomobilov, ki se morajo ustaviti pred carinarnico in predložiti uradniku svojo prtljago v pregled.

Tudi naš avtomobil je moral isto storiti. Postavil se je v vrsto in preden ga je uradnik pregledal, sta minili dve uri. Izbral sem jih za motrenje lepe jezerske gladine in užival ob pogledu na visoke gore, ki so drzno kipele proti nebu in mi govorile o Velikem Stavbeniku vesoljstva.

Oseбно na carinarnici nisem imel težav. Edino, kar bi mi lahko obdavčili, je bila „Gallusova plošča“, ki sem jo med perilom skrito nosil prijatelju v Čile. Pa se niso zanjo niti zmenili.

Bolj pa so pestili moje čilske sopot-

nice. In to upravičeno. Saj so šle prav zato v Mendoza, da si nakupijo blaga in lepotnih predmetov in jih v Santiago dobro prodajo. Samo en primer bom povedal. Kos finega mila stane v Argentini n. pr. 3 pese. V Santiagu so isto lahko prodale za 12 argentinskih pesov. Torej 9 pesov dobička pri enem samem kosu! In takega mila je imela samo ena noptnica nad 20 kosov! Na ta način si Čilenci plačajo vožnjo. Pa še nekaj jim ostane za svoje potrebe. Čilska vlada to sicer ve, toda rada zapre oči, saj ve, da je draginja velika in da ljudi ni preveč dražiti. Zlasti se Čilencu splača kupiti usniene predmete, ki so v Čilu trikrat dražji kot v Argentini. Mnogi Čilenci si naiprej kupijo usnjen kovček, nato si oblečejo novo obleko in obujejo nove čevlje. staro obleko pa nabašejo v kovček. Tako se vrnejo prenovljeni domov in še na denarju so mnogo prištedili.

Ura je bila že enajst, ko smo mogli nadaljevati vožnjo. V kratkem času smo se v drznih vijugah spustili tisoč metrov nižje, nato pa drseli ob reki Aconcagui zložno proti prvemu večjemu kraju, ki je Río Blanco. Sprva ni bilo videti nobenega rastlinja. Edino, kar smo srečavali, so bili avtomobili in posamezni jezdec.

Toda pri Río Blanco je pokrajina že dobila prijazno lice. Pokazali so se prvi vinogradi, na njivah je bilo videti koruzo in okrog hiš so sadna drevesa ponujala svoje sadove. Topoli so svojo barvo že spremenili v rumeno — značilko jeseni. Sonce je pritiskalo z vso močjo, tako da smo kmalu začeli odlagati plašče, v katere smo se še nekaj ur prej pod kipom Kristusa Odrešenika zavijali.

Tako smo ob pol ene popoldne vsi prašni zavozili v kraj Los Andes. Kot sem že omenil, je Los Andes važno železniško in cestno križišče. Če bi šli naprej v smeri, kot smo prišli, to je pravokotno na gorsko verigo, bi prišli k Tihemu oceanu in se ustavili v Valparaisu. Ker smo pa bili namenjeni v

Santiago, smo zavozili proti jugu in se hitro znašli na gorskem hrbtu, ki loči Los Andes od kotline mesta Santiaga.

V Čilu, ki je počez in po dolgem prepečkan z gorskimi masivi, morajo ceste pogosto zaviti v vijugah navzgor in se na enak način na drugi strani spuštiti v dolino. Takim cestam pravijo „cuesta“ (pobočje).

„Cuesta“, po kateri smo se vozili, se imenuje „Cuesta Chacabuco“. Ob vznožju tega gorskega hrbta namreč leži že precej blizu Santiaga kraj Chacabuco, kjer je čilski osvoboditelj O'Higgins z odločilno pomočjo argentinskega osvoboditelja generala San Martína dokončno porazil špansko vojsko. Bilo je to 11. februarja 1817. Sicer je O'Higgins že nekaj preje, takoj po letu 1810 poskusil z vstajo. Toda sreče ni imel in španske kraljevske čete so ga temeljito naklestile. Šele San Martín ga je rešil iz zagate. General San Martín pa se je odločil za pomoč zlasti zato, ker se je zavedal, da bi bila argentinska neodvisnost vedno ogrožena, dokler bi na drugi strani Andov gospodarili Španci.

Skromen spomenik ob cesti nas je opomnil na zgodovinski kraj, kjer je Čile dosegel svojo svobodo. Od spomenika naprej smo se vozili le še po ravnini, ki jo prečkajo številni kanali za namakanje. Santiago leži namreč sredi rodovitne kotline, ki je od vseh strani zaprta z vencem gora. Krasni oljčni nasadi so nas spremljali precej časa, dokler nismo opazili, da postaja promet na cesti bolj živahen. Bližali smo se glavnemu mestu.

Mesto Santiago je ustanovil španski kapitan Pedro de Valdivia 12. februarja 1541. Imenoval ga je tako v spomin na svoje rodno mesto, Santiago de Compostela. Danes šteje Santiago že poldrug milijon prebivalcev, slabo petino vsega prebivalstva v Čilu.

Santiago je izredno lepo mesto. Zelo spominja na evropska mesta. Naslanja se na šeststo metrov visok hrib sv. Kristobala, na čigar vrhu mogočno stoji velik kip Brezmadežne. Višinska razlika

med mestom in kipom je 300 metrov, ki jih najbolj praktično preмагаš s tem, da se povzpneš na vrh v žični železnici. Sredi poti lahko izstopiš in si ogledaš zanimiv živalski vrt, ki se razprostira po pobočju hriba. Ko sem hodil po lepo urejenih potih okrog hriba San Cristobal, se mi je zdelo, da sem na ljubljanskem Gradu. Pod nami se je razprostiralo mesto v nedogled. Na vzvodu so se svetlikali snežniki nad šest tisoč metrov visokih gora; na zahodu je nižja veriga gora zapirala pogled k morju; le na jug je bilo videti lepo negovano ravnino, ki se po malem razprostira vse do San Rosenda, 500 km južno od Santiaga.

Velika razlika med čilskimi in argentinskimi mesti je prav v tem, da v Čilu vedno najdeš ob mestu kak hrib, kamor se povzpneš in orijentiraš. V Argentini tega v večini primerov nimaš. Edina visoka točka je cerkveni zvonik, kadar ga pač cerkev ima. Zato se zlasti v Buenos Airesu tujec ob prihodu zelo težko znajde. Ena ulica se zliva v drugo in vse se zdijo enake.

Santiago je glavno mesto države. Staro središče so ulice okrog stolnice, ki je zelo veličastna in ima res vonj po starodavnosti. Blizu nje je predsedniška palača, ki je še prav taka kot takrat, ko so se Čilenci osamosvojili. Ta palača gleda na trg Bulnes, ki ga obdajajo visoke stavbe raznih ministrstev in najbolj imeniten hotel mesta „Carrera“. Trg Bulnes je praktično središče mesta. Od tu se razhajajo avtobusne linije na vse strani.

Tudi jaz sem moral tu izstopiti, če sem hotel priti do svojega prijatelja g. Ludvika Ceglarja, ki živi 40 km proti jugu od Santiaga. Poslovil sem se od svojih zgovornih sopotnic, jim želel „mucha suerte“ (mnogo sreče) in se postavil v vrsto, kjer je bilo napisano: Bus Santiago—Buin—Maipo. Ura je kazala pol treh popoldne.

(Dalje prihodnjič)

JOŽE JURAK

ARGENTINA

„Enajsti dan slovenske bolečine in slovenske slave“, pod tem naslovom je letos Društvo Slovencev priredilo svojo vsakoletno spominsko domobransko proslavo v Buenos Airesu. Bila je določena za 10. junij, pa je obsedno stanje, ki je bilo proglašeno nekaj ur preje, proslavo preprečilo. Toda čez štirinajst dni nato se je mogla nemoteno vseliti. Kot vsako leto, je bila tudi letos udeležba zelo velika. Uvodne besede je povedal predsednik Društva Slovencev ing. Albin Mozetič, nakar je v lepo zasnovanem in pesniško zvenečem govoru pisatelj Ivan Korošec utemeljil nastanek domobranstva in veličino njegove žrtve ob koncu vojne. Zelo lepo je izvenel tudi recitacijski nastop „Na vekomaj jim bodo grobovi trdno stali...“, pri katerem so sodelovali Jože Urh, Kovačič Martin, Nosé Maks, Perharič Jože ter recitacijski zbor članic in članov Slovenske dekleške organizacije in Slovenske fantovske zveze. Slovenski pevski zbor „Gallus“ je občuteno prepletal s svojimi pesnimi recitacije na odru. Po proslavi so vsi navzoči odšli v kapelo zavoda, kjer je bila prireditev in bili pri sv. maši, ki jo je za dušni pokoj vseh slovenskih žrtev za časa 2. svetovne vojne opravil preč. g. direktor Anton Orehar. V pridigi je razvil zlasti misel, da moramo ob spominu na žrtve iz našega naroda stalno misliti tudi na svojo dolžnost dela, da se ohranimo v trdno povezani skupnosti versko in narodno zavedni še mnogo vrsto let. Po službi božji je bil še slovesen „Reši me“, s čimer je bila proslava končana.

Kot smo že omenili v naši reviji, poteka letos 65 let, odkar je izšla znamenita socialna okrožnica Leona XIII.

„Rerum novarum“ ter 25 let, odkar je bila objavljena druga velika socialna okrožnica Pija XI. „Quadragesimo anno“. Ti dve okrožnici bosta ostali za vse čase izredno pomembni, pa naj gre za njuno vsebino ali pa za izredni vpliv, ki sta ga imeli oz. še izvajata na človeško družbo. Okrožnica „Rerum novarum“ je svet opozorila, da je stiska, v katero je delavstvo zaradi kapitalističnega krvosesa zapadlo, posledica spremenjenih razmer, da ni res, da ne bi bilo mogoče spremeniti gospodarskih zakonov, da je pa res, da se da socialna vprašanja rešiti s sodelovanjem vse družbe, ki ne bo zdrava toliko časa, dokler bo le majhna skupina ljudi plavala v izobilju, ogromna večina delavnega ljudstva pa trpela pomanjkanje najpotrebnejših sredstev za dostojno življenje. Zato je Leon XIII. pozval delavstvo, naj se trdno organizira v strokovnih delavskih organizacijah za obrambo svojih upravičenih koristi, pozval pa tudi najmočnejši ustanovi na zemlji, Cerkev in državo, naj podpreta delavstvo v boju za njegove pravice. — Okrožnica „Quadragesimo anno“ pa je v nekem smislu nadaljevanje prve okrožnice. Papež Pij XI. je v njej povdaril, da katoličan tudi s socializmom ne more sodelovati, ker je zgrajen na materialistični osnovi. Kot zdravilo proti razrednemu boju je priporočil korporativni gospodarski red; mezdno razmerje, dasi samo po sebi ni krivično, naj bi ublažila socialna pogodba, po kateri bi delavci in uradniki postali deležni lastnine in uprave ter v neki meri tudi dobička. Ker pa socialne obnove ne bo brez pravne obnove, je potrebno, da ljudje postanejo boljši in zavlada v družbi socialna pravičnost in krščanska ljubezen. Ta ljubezen bo de-

lovnim slojem vrnila vero v krščanstvo. Razumljivo torej, da smo bili Slovenci v Buenos Airesu veseli spominke prireditve, ki sta jo priredila krajevni odbor Društva Slovencev Ramos Mejía in družba za širjenje papeškega socialnega nauka „Družabna pravda“ dne 17. junija v farni dvorani v Ramos Mejía. Polna dvorana je pričala, da Slovenci pravilno cenijo pomen obeh okrožnic. Glavni govornik je bil agilni član „Družabne pravde“ g. Maks Jan, ki je v lepem govoru prikazal pomen obeh okrožnic in njih vpliv na sodobno družbo. Poleg njega je sodeloval pevski zbor iz San Martína v več pesmimi, fantje pa so podali zorno deklamacijo.

Nekaj novic iz **Mendoze**. Isti dan, ko so Slovenci iz Buenos Airesa romali k Materi božji v Luján — bilo je 13. maja — so tudi Slovenci iz Mendoze priredili svoje romanje k Materi božji na Challao. Nikdar jih še ni prišlo toliko skupaj kot prav letos. Vreme je bilo zelo prijetno, zato so mnogi lahko prišli peš, drugi pa s prevoznimi sredstvi. Pa tudi svoj romarski avtobus so imeli na razpolago. Med sv. mašo so prepevali znane verske pesmi in se spominjali Marijinih prikazovanj v Fatimi. Po opoldanskem odhodu so v procesiji ponesli brezjansko Marijo obdano od narodnih noš in marijanskih uniform. Po slovesnih litanijah se je še vsak osebno pripravil Mariji, potem pa so naši romarji duhovno okrepčani odšli domov. — Kmalu nato je prišel praznik sv. Rešnjega Telesa. Prvič v zgodovini mendoških Slovencev je bila letos na ta praznik v Mendozi telovska procesija in sicer takoj po sv. maši, ki jo je opravil č. g. Jože Horn pri bratih maristih. Vso prejšnjo noč je deževalo, kar je bilo vzrok, da mnogi niso mogli priti zaradi slabih poti. Pred sv. mašo so pripravili štiri oltarje, otroci so trosili cvetlice. Gospod pa je na vse navzoče rosil svoj blagoslov. Lepo je bilo.

SLOVENSKA BIRMA V MENDOZI

Prvo nedeljo v juniju so imeli mendoški Slovenci slovesen praznik, ki je

zbral vse dobromisleče rojake kot k veliki družinski svečanosti. 29 naših otrok se je pripravilo na prejem sv. birme. K podelitvi sv. zakramenta je prišel tamošnji škof mons. Alfonz Marija Buteler, ki mendoške Slovence že prav dobro pozna in je slovenski skupini kot cerkveni knez zelo naklonjen.

Prevzvišeni je prišel maševat redni skupni slovenski maši v kapelo pri ss. frančiškankah. Pred vhomod so ga pričakale narodne noše, pogumni Bajdov Mihec mu je izrekel v španščini dobrodoščilo, Nemaničeva Majda pa mu je izročila šopek nagljev. Prevzvišeni je takoj nato pristopil k sv. daritvi in po evangeliju imel kratek nagovor, ki ga zaradi njegove velike pomembnosti in globoke vsebine v naslednjem podrobneje obnavljamo.

„Dragi moji sinovi!

Vaš sedanji primer je zelo sličen onemu iz stare zaveze, ko je izvoljeno izraelsko ljudstvo živelo skozi 40 let v puščavi. Bog jih je spremljal in jim dajal mane, tako da so se mogli preživljati; a vendar je v njih živela želja po obljubljeni deželi. Tudi vi živite sedaj v deželi, ki je bogata. A vaše oči so vendarle obrnjene v domovino. In je prav tako in tako mora biti (Y es justo y así sea!).

In kakor so v puščavi Izraelci uživali mano, tako imate tudi vi, sinovi moji, tu sedaj božjo hrano, ki pa je še vse močnejša in bogatejša od mane. Imate Kristusa v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, ki je vaša moč in upanje tudi za vašo domovino.

Z ljubeznijo do svoje domovine dajete vsemu svetu prelep zgled. Poučen primer ste naroda, ki je zakoreninjen v svojih narodnih in verskih tradicijah.

Kristus je v svojem zemeljskem življenju dvakrat jokal in nam dal privrkat ob mrtvem truplu Lazarjevem zgled prijateljske, drugikrat ob pogledu z višine na svoje mesto Jeruzalem, pa zgled domovinske ljubezni. Zatorej tudi vi vedite, kadar jokate zavoljo svoje domo-

vine, da so vaše solze svete. In je zato prav, da vas ves svet vidi. Kajti imate vsvo pravico, da jočete.

To sv. mašo bom daroval za vašo domovino. S tem vam pač največ dam. kar morem dati za kristjane, ki jočejo za svojo domovino. Storil bom to iz vsega srca rad, vi pa se mi pri sv. daritvi vsi pridružite.“

Prisrčne in za vse Slovence tako globoko presunljive besede visokega cerkvenega kneza so vsem vlile nove tolažbe in vžgale novega ognja ljubezni do naših najdražjih svetinj.

Najsi smo še tako daleč v tujem svetu, sv. Cerkev — naša Mati čuti z nami ter nam priznava upravičenost naše slovenske boli in pa, čeprav tuji po rodu in mišljenju, vendarle tudi v tujini najdemo tolažbe in razumevanja med tistimi, ki so nam bratje v skrivnostni povezanosti mističnega telesa Kristusovega. B. B.

AVSTRIJA

V Linzu na Gornjem Avstrijskem je umrla 1. marca 1956 Marica Sakelšek, dolgoletna uradnica Okrožnega urada v Ljubljani. Ob času nemškega udara je službovala v Laškem, odkoder so jo nacisti pregnali v Bad Schallerbach na Gornjem Avstrijskem. Tam se je srečala z izredno globokim duhovnikom Schwindshackelnom, ki so ga leta 1942 hitlerjanci obglavili. Njen plemeniti značaj je postal po zaslugi omenjenega duhovnika še bolj oblikovan in njena naravna dobrota je še bolj žarela v svitu krščanske nadnaravne ljubezni. Po končani vojski se je naselila v Linzu. Spočetka je šivala za begunce, nato pa postala knjigovodja na škofijskem ordinariatu v Linzu, kjer si je pridobila največje spoštovanje. Materinsko je skrbela za naše reveže. Še leta 1952 je bilo v taborišču Asten nad 40 Slovencev, katerim je za božič 1952 nakupila moko in meso. Ponujali so ji avstrijsko državljanstvo, a ona ga ni hotela sprejeti. Vedno je dejala: „Ne, tega pa ne! Kot Slovenka čem živeti in umreti.“ Leta 1953 je začela bolehati na raku. Njen

pogreb je pokazal, da je bila zelo spoštovana. Vodil je pogreb voditelj gornjeavstrijske „Caritas“ dr. Pfeifer ob asistenci treh duhovnikov, v sprevedu pa je bilo mnogo duhovnikov stolnega kapitlja ter župnikov iz mesta in okolice. Tako je ta trpeča duša, ki je povsod samo dobrote delila, zapustila ta nevhvaležni svet. Življenje ji je veliko odreklo, tudi domovino, po kateri je tako zelo hrepnela. Toda njena vera v Vsemogočnega je premagala vse bolečine in šla je skozi življenje kot vzorna katoličanka in Slovenka.

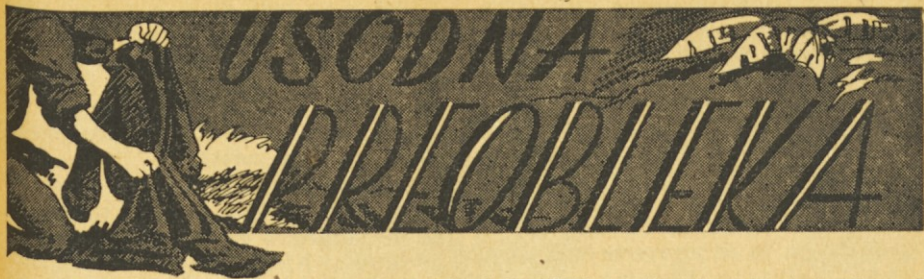
KANADA

„Dan spomina“ se je imenovala letošnja spominska proslava za padlimi protikomunističnimi borci, ki jo je priredilo Slovensko katoliško prosvetno društvo „Baraga“ na binkošno nedeljo, 20. maja 1956. Spominski govor je imel g. Stane Pleško. Po govoru je sledil recitacijski prizor pod naslovom „Zmagoslavna pot naših žrtev v hram“. Zaključne besede naj bi postale last nas vseh, ki smo šli radi komunističnega divjanja prisiljeni v tujino: „Mi vsi smo dediči naših mučenikov. Bodimo jih vredni. Poznamo njih simbole, ki so naša dediščina: križ in zvestoba v Bogu prerojenem narodu. Naši junaki! Ne častimo vaše smrti, slavimo vaše zmagoslavje, poveljučujmo vaše žrtve, ki so odkupile nam in domovini življenje.“

Slovenske žene in dekleta so v dneih od 29. junija do 2. julija odšle v samoto duhovnih vaj, kjer je govoril ljubljanski škof dr. Rožman.

ZDRUŽENE DRŽAVE

V starosti 86 let je umrl 25. maja t. l. mons. Vitus Hribar, ustanovitelj slovenske župnije sv. Vida v Clevelandu in nad 30 let župnik cerkve Marije Vnebovzete v Clevelandu. Rojen je bil v Zgor. Tuhinju pri Kamniku. Leta 1890 je prišel kot bogoslovec v USA, kjer je tri leta nato prejel mašniško posvečenje. Tri leta po posvečenju je že organiziral novo slovensko župnijo

Spisal E. William, ilustriral Hotimir Gorazd

ODLOČILNO SREČANJE

Na večer je bila misijonska postaja kakor mravljišče. Kitajci iz bližnjih pristav ter daljnih naselij so jo napolnili do zadnjega kotička. Prišli so z vsem, kar so imeli. Nekateri so svoje imetje prinesli kar na hrbtu, zavito v velike bisage; drugi premožnejši so ga pripeljali, na vozech ali na tovarni živini.

Carmody je stal ob oknu župnijske pisarne in zaskrbljeno gledal na prestrašene množice. Od časa do časa je napravil nekaj korakov po sobi in se nato zopet vrnil na prejšnji kraj.

Nenadoma so zahreščala vrata. Nekdo je butnil v sobo. Še predno se je Carmody utegnil ozreti, je že zaslišal razburjeni glas doktorja Sigmana.

sv. Vida. Tam je poučeval verouk tudi sedanjega ohijskega guvernerja Franka Lausche. Pri sv. Vidu je ostal 14 let, nato pa bil premeščen v Baberton na župnijo sv. Avgušтина, kjer je deloval 15 let. Od leta 1922 pa je bil župnik fare Marije Vnebovzete. Leta 1934 je bil povišan v monsinjorja.

Ze drugi sin iz Rebolove družine, ki je leta 1939 prišla iz šmartna pod šmarno goro k očetu v Ameriko, je letos postal duhovnik. 19. maja je prejel z 19 sošolci mašniško posvečenje rev. Anton Rebol, naslednji dan pa opravil v cerkvi sv. Vida prvo slovesno sv. mašo. Slovensko pridigo je imel sam škof dr. Gregorij Rožman, angleško pa rev. A. Pavec. Brat novomašnika Franc Rebol pa že nekaj let deluje na Formozi.

„Niste pustili, da napolnimo misijonsko postajo z brambovci — je vpil — dovolili pa ste, da pridejo ti potepuhi z vso svojo umazanijo. Zdi se, da se čutijo pri vas varne. Ali menite, da bo zato Mieh Yang spoštoval misijonsko postajo?“

Carmody je kratko odvrnil: „Nič se ne bo zgodilo.“

Zdravnika je ta mirnost dražila. Vse del se je na stol in si prižgal cigareto. Roke so mu drhtele od razburjenja, toda uspelo mu je obvladati svoj glas.

„Predaleč smo, da bi radi nas nastal kakšen mednarodni zapletljaj. Prekleti bandit Mieh Yang to dobro ve in zato tudi temu primerno nastopa. Povejte, oče O'Shea, kaj naj torej storimo?“

Carmody je gledal skozi okno. Pravar kar je šest jezdecev pridrvelo pred misijonsko postajo in se tam ustavilo. Pozorno so motrili nakopičeno ljudstvo sredi dvorišča pred cerkvijo. Toda s konjev niso stopili. Na ramenih so nosili risanice, in pokriti so bili s kapami, kakršno je še pred nekaj časa Carmody sam nosil v družbi Mieh Yangovih vojakov. Zdelo se je, da se jim nikamor ne mudi. Eden od jezdecev se je obrnil v smeri, od katere je prišel, ostali so ostali na mestu. Carmody je vzbočil ramena in dejal:

„Zdi se, da je Mieh Yang že v vasi. Šel bom k njemu.“

„Ali ste znoreli?“ je vzkliknil zdravnik.

„Menim; da ne!“

Carmody je stopil k omari in segel

po talarju, da si ga obleče preko črne obleke. Živci so mu bili skrajno napeti. Na glavo si je položil klobuk s širokimi krajevci.

Zdravnik ga je pozorno motril. „Če je tako — je dejal in se dvignil s stola — grem z vami.“ Stiskal je zobe in oči so mu bile polne nevolje. Ni si tako predstavljal srečanja z Mieh Yangom. Želel se je boriti, ne pa dati priliko Mieh Yangu, da on prevzame inicijativo.

Carmody ga je pogledal naravnost v oči in ga nato lahko udaril na rame. „Hvala, gospod doktor, za vašo ponudbo. Toda menim, da je boljše, če ostanete tukaj. Ženske vas bodo potrebovale.“

Bilo je prvič, da je Carmody nakazal nevarnost, o kateri drugače ni hotel govoriti. Poznal je dobro Mieh Yanga. Bil je zmogel napraviti grozovitosti samo zato, da človeka poniža v njegovem dostojanstvu.

Zdravnik se je vzravnal. „Imam revolver,“ je resno dejal. „Če pride do najhujšega, nihče od teh razbojnikov ne bo utegnil položiti roke na Beryl ali Anico.“

Carmody je odkimal z glavo. „Mislil, da ne bo prišlo tako daleč.“ Nato se je obrnil in odšel. Sprejela ga je sončna luč. Množice so ga opazile. Tih šepet je šel skozi nje. Vrsta za vrsto je padla pred njim na kolena in on jih je blagoslavljal. Bili so njegovi verniki, ki so vsi že šli skozi njegovo odvezo v spovednici, ljudje čijih telesa so trepetala in duše bile v strašnem strahu. Carmody je imel grlo suho. Ni jim hotel ničesar obljubiti, le v Boga je v svoji duši neizmerno zaupal. Saj se mu je izročil v molitvi in bil prepričan, da bo pomagal.

Prestopil je glavni vhod in se znašel pred skupino Mieh Yangovih vojakov. Štiri od njih je poznal. Ne da bi jim posvetil kako pozornost ali jih ogorčil, se je usmeril proti vasi. Jok in molitve prestrašenih množic, ki so ostale za njim, sta ga še dolgo časa spremljala.

Šel je po poti, ki jo je naredil prvi dan svojega življenja na misijonski postaji v družbi z bolničarko Anico. Bila je to pot, po kateri je odšel k protestantskemu pastorju Marvinu in se vrnil s sklepom, da obvesti katoliškega škofa o svojem početju.

Zaslišal je šum za seboj in se obrnil. Misлил je, da so Mieh Yangovi vojaki. Pa so bili le njegovi verniki, okoli štirideset po številu. Njegov pogum je opogumil tudi nje. Polni vere v božjo Previdnost so mu hoteli slediti. Carmodyju je njihovo zaupanje dobro delo. Počutil se je bolj ohrabrenega in ni se več bal.

Vstopil je v vas. Povsod je bilo videti skupine Kitajcev, ki so v zavesti, da so izročeni na milost in nemilost Mieh Yangovim vojakom brezizrazno gledali predse. Vojaki so jih motrili z izrazom prezira in skrbno pazili na naplenjene predmete, ki so bili nakopičeni pred hišami.

Carmody je stopal brezbrizno med strožami. Ni hotel pokazati, da jim pozna. Šel je naravnost proti sredi trga, kjer je sedel na stolu roparski poglavar Mieh Yang. Nosil je na sebi srajco in jermenje ameriškega izvora. angleške jezde ne hlače in do kolen segajoče škornje. Med svojim dolgim pohodom je kljub pojedinam, ki so mu jih po vaseh pripravili, precej upadel na debelosti. Glavo, ki je imela le še nekaj las, je pokrivala angleška vojaška čepica. Pravkar je hladno poslušal zastopnika vasi, ki je klečal pred njim in ga prosil milosti.

Carmody se je ustavil na pet metrov razdalje do njega. Šepet ljudi je moral opozoriti Mieh Yanga na Carmodyjev prihod; toda znal se je obvladati in nadaljeval s poslušanjem prosilca, ne da bi dvignil oči. Poslušati ljudi, ki prosijo milosti, je bil za Mieh Yanga svečan obred, in take stvari so mu bile na moč všeč. Končno je spregovoril z glasom, ki je bil trd in mrzel.

„Vsi skupaj ste ničvredno ljudstvo. Kar imate blaga, ne zaslužite, da ga nalo-

Carmody se neustrašeno bliža roparskemu glavarju Mieh Yangu z namenom, da ga odvrne od njegovih zločinskih naklepov

žimo na našo tovarno živino. Vaši moški ne zaslužijo niti, da bi očistili umazano posodo mojih vojakov in vaših žensk se ne bi dotaknil zadnji mojih hlapcev. Le po čemu naj torej še živite? Požgal bom vas z vami vsemi in tako opral zemljo drugega madeža.“

Ob teh besedah je dvignil oči h Carmodyju; oči, v katerih je gorel ogenj zadržane krutosti. Kar je pravkar govoril, je bilo zanj zgolj ceremonija. Hotel je povedati, da vse, kar on stori, tudi če uniči vas, ni drugega kot izraz njegove dobrohotnosti. Do Carmodyja, seveda so bili njegovi občutki drugačni. Med njima so bile stvari, ki so bile osebnega značaja.

Carmody je stal pred njim in molčal. Mogel je opaziti, kako se je jeza na Mieh Yangovem širokem obrazu umaknila začudenju. Roparjeve oči so ga motrile od krajevcev širokega klobuka do roba črnega talarja in nato ponovno napravile isto pot. Zase je Mieh Yang užival in če bi bila sama, bi se začel

gromko smejati. Ta človek brez brade in v črnem krilu naj bi bil slavni vodnik njegovih čet, surovi in bradati Her nan Cortés? Toda, ker je bil pred ljudmi in ker ni hotel, da bi ga ljudje kdaj videli dobre volje, zato je ohranil svoj resni in slovesni izraz. Zajeti Kitajci, sedeči po tleh, so pozorno gledali oba človeka, ki sta si stala tako veličastno drug pred drugim in ugibali, kaj bo iz tega srečanja prišlo. Čudež ali tragedija? Mohamedanski vojaki se niso premaknili. Mieh Yang si je stisnil prste, da so zaškripali in nato slovesno spregovoril:

„Hočem govoriti s sveto Cerkvijo! Poiščite nama primeren prostor!“

Peljali so ju v tkalčevo hišo, ki je bila najbolj prostorna v vsej vasi. Ko sta bila sama, so bile Mieh Yangove oči spet polne zlobe. Z roko je pretipal Carmodyjevo sotano, da bi se prepričal, če nosi s seboj orožje. Vsedel se je na slamnato preprogo, ponudil drugo Carmodyju in si prekrižal noge.

„Pojdi no Jimmy s svojo obleko,“ je dejal s posmehljivim glasom. „Jaz sem te bolj oblačil.“

„Ni slaba ta uniforma,“ je odvrnil Carmody.

„Dosti ni prida, še manj ko tista, ki jo nosi budistični menih Jan Teng.“

„Zdi se mi, da se motiš,“ je spet dejal Carmody.

Mieh Yang je odkimal. „Jimmy, nisi več moški. Nosiš krilo kot ženska. In nikdar nisi drugega bil! Ženska oblečena v mojo uniformo. Sedaj vsaj se oblačiš v to, kar ti gre!“

Mieh Yang je ob tem norčevanju užival. Želel je videti, kako bo Carmody na to reagiral. Carmody pa se ni dal zapeljati v kako prenačljeno kretnjo. Požrl je žalitev in razmišljal, kakšne namene ima Mieh Yang pravzaprav z njim. Čez čas je spregovoril:

„Vedno si puščal na miru misijonske postaje, Yang. Kaj te je nagnilo, da si to modro taktiko nenadoma zavrgel?“

„Zaradi tebe, ki si mi ušel. In to mi nikakor ni všeč.“

„Dokler sem jaz delal zate — je odvrnil Carmody — si postajal debel in okoren. Bilo je prav, da sem te zapustil in ti dal priliko, da postaneš zopet postaven vojak. Trenutno imaš zelo zdrav izraz.“

„Res, dobro se počutim; toda ne bi me smel zapustiti. Če se vrneš in boš trdo delal, te ne bom ustrelil.“

„Le kako naj še trdo delam, če pa po tvojih besedah nisem več moški?“ je zbadljivo usekal Carmody.

„Dobro..., morda sem se zmotil. Toda ženska obleka se ti gotovo ne prilaga, Jimmy.“

Oba nasprotnika sta si pogledala v oči. Carmody je nadaljeval: „Glej, če se ne vrnem prostovoljno, ti ne bom v korist. In če me ustreliš, se bo o tem mnogo govorilo. Ljudje bodo dejali: Mieh Yang se je bal svojega namestnika in ga je dal umoriti.“

Mieh Yang je škrtnil z zobmi. „Saj ni puška edini način, da te kaznujem.

Dal bi te morda preteptali z bikovko ali pa obesili za palce tvojih rok. Ljudje, ki bi hodili mimo, bi uvideli, da nisi nevaren in da se ne moreš braniti in te ne bi več spoštovali.“

„Prav! Toda če bi jaz dobro prestal muke,“ je pripomnil Carmody, „bi ljudje začeli mene še bolj spoštovati in bi dejali, da me nisi mogel zmagati. Če bi se pa vedel strahopetno, bi spet trpelo tvoje dobro ime, kajti ljudje bi se čudili, kako je mogel tak slabič v tvojem imenu poveljevati četam. In kadar si podrejeni začenjajo staviti taka vprašanja, to gotovo ni predstojnikom v korist.“

Mieh Yang je prikimal. Njegove oči so žarele od ginjenosti. Bil je to način pogovorov, ki mu je bil vedno všeč. Toda odkar ga je Carmody zapustil, že ni imel za to prilike. Ljudje, ki so ga obkrožali, so se ga bali in zato zatirali svoje misli, če so jih sploh imeli.

„Najbolje bi bilo Jimmy, da te ustrelim, kar tu sredi vasi. Storil bi to skoro z žalostjo v srcu, toda vsi v vasi naj bi videli, da sem tako moral storiti. In z denarjem, ki ga imaš pri sebi, bi plačal kroglo, ki jo bom moral uporabiti.“

„Strel iz puške je lepa smrt,“ je odgovoril Carmody. „Toda menim, da mi nimaš pravice vzeti življenja.“

„Le kaj imajo v najini zadevi opraviti pravice? Nisem tako nespameten, Jimmy, da te okrajšam za glavo. Kar želim, je, da se vrneš k meni in spet delaš zame.“

„V redu! Toda ne pozabi, da nisi na svojem ozemlju, temveč na mojem in da tu jaz ukazujem. Olika zahteva, da najprej vprašaš mene, kaj jaz želim.“

Mieh Yang se je široko nasmehnil. „Čestitam ti na tvoji vojski. Sijajno je izurjena. Komaj se je dotakneš, že pade po tleh. Pa pustiva to! Raje mi povej, kaj pravzaprav želiš od mene?“

Carmody je globoko vsrkal zrak. Začutil je, da je največja napetost že mimo. „Želim, da pustiš v miru misijonsko postajo, pet vasi, njih ljudstvo

ter njih imetje na tej strani reke in dve naselji na drugi strani.“

„Veliko želiš. In v zameno, kaj mi nudiš?“

„Prav ničesar!“

Carmody je naravnost pogledal v Mieha Yanga. Ta je zamišljeno gledal predse. Nato je spregovoril: „Tvoje zahteve so nesmiselne. Vzel bom, kar mi bo všeč.“

„Ne bo kaj vzeti. Plen bi bil tako nepomemben, da ga ne bi bilo vredno naložiti na živali. Poleg tega bi požgana misijonska postaja ne bila kaj prida priporočilo za tebe.“

„In dve beli ženski?“ Mieha Yang je govoril suho in odrezano, skoro brezbrizno. Toda njegova oči so skrbno motrile, kakšen učinek bodo naredile njegove besede.

Carmody ni spremenil izraza. „Ne boš prišel do njih. Zdravnik je odločen, da jih ubije preje, preden bi kdo od vaših položil roke nanji. Ostane ti le mala zabava, da ubiješ ali mučiš mene. Ali boš s tem kaj pridobil?“

„Pridobim, če te vzamem s seboj in prisilim, da delaš zame.“

„Nočem biti več tvoj suženj.“ Carmodyjeve oči so izražale odločnost. Vedel je, kje je šibka točka pri Miehu Yangu. Ni ga želel umoriti, želel si ga je znova pridobiti.

Mieha Yang je premišljeval. In bolj ko je preudarjal zase, bolj sta iz njega zginjala užaljenost in jeza. Razumel je, da se človeka z lastnim mišljenjem ne da kupiti ali prisiliti, temveč le prepričati z razlogi. Res bi lahko Carmodyju vzel življenje, toda to bi mu ne bilo v zadoščenje; imeti Carmodyja ob sebi, z njim govoriti in mu dajati po velja, a to tako, da bi Carmody prostovoljno sprejel njegovo avtoriteto, to je bilo, kar si je v tem trenutku želel. Nevoljen je stresel glavo.

„Jimmy, zelo si zvit. Nikdar se ob tebi ne dolgočasim. Pripravljen sem ti pokloniti misijonsko postajo in ljudi ob

njej, če greš z mano in mi služiš še tri leta. Pogoji so dobri. Kaj se ti zdi?“

Carmodyjev pogled je obstal na preplašenih Kitajcih. Bilo bi dovolj, da bi pokimal z glavo in rešeni bi bili. Dobro je poznal Mieha Yanga. Strogo je držal dano besedo. Toda njegova vera bi spet prišla v zaton. Mieha Yang bi se iz njega norčeval in zahteval, da služi le njemu, pozabi pa na Boga in njegovo Cerkev. Mieha Yang ga je srepe gledal. Njegove ustnice so dobile oster izraz. Carmody je čutil, da mora biti jasen v odgovoru. Zato je dejal odločno:

„Vse ali nič, Yang! Ali dobiš vse, kar ti želiš ali daš vse, kar zahtevam jaz. Vrgla bova kocke. Kdor dobi, ima pravico zahtevati vse.“

Mieha Yangova usta so se od začenja odprla. Predlog mu je bil neizmerno všeč. Le kako, da sam ni prišel na to? To je bil višek igre, ki se je vršila med njima. Zagrabil je za možnjo, ki mu je visela ob pasu in stresel kocke, pet po številu na mizo.

„Se strinjam,“ je dejal. „Pogoji so: odidem in te pustim tukaj s tvojim revnim ljudstvom in smrdečimi vasmi in s tvojo luknjo praznoverja; ali pa greš ti k meni za tri leta, ne da bi v tem času mislil na beg ali me hotel drugače izdati.“

„Sprejemem pogoje,“ je pristal Carmody.

Mieha Yangu so oči žarele od razburjenja in zlobe. Če dobi igro, bo Carmody videl, kaj se pravi služiti njemu. „Jimmy, dokler boš v tej žalostni obleki, ne boš dobil,“ je pripomnil.

„To je moja stvar,“ je bil Carmody kratek.

Mieha Yang je zagrabil za kocke in jih zagnal na steptana tla. Nekoliko so se zavalile po tleh in nato obstale. Razburjen je vzkliknil: „Tri šestice!“ Nato je izzivalno usmeril pogled na Carmodyjev talar in kolar. „Oče, Sin in sv. Duh,“ je še dodal.

Carmody je vzdrltel. Bogokletne besede so ga zbolele. Istočasno se je za-

vedal, da je bilo zelo težko izenačiti tri šestice ali pa jih celo prekositi. Carmody je počasi odložil duhovski klo-buk, si zavihal rokave na sotani, po- kleknil na eno koleno ter pobral kocke od tal. S pogledom uprtim na Yanga jih je zagnal ob tla. Mieh Yangove oči so mu povedale, kakšen je bil uspeh. Vrgel je štiri šestice.

Mieh Yang je jezno zaklel. Carmody ga je mirno pogledal in pripomnil: „Ne bi smel smešiti sv. Trojice!“

Roparski glavar si je poiskal robec v žepu in si nato obrisal potno čelo. S potom je skušal tudi odpraviti začude- nje in jezo, ki ju je v njem povzročil nepričakovani poraz. Toda znal se je obvladati in čez čas so bile njegove oči spet brez izraza.

„Jimmy,“ je spregovoril, „na drugi strani gore je misijonska postaja, dosti manjša od tvoje. Pripravljen sem igrati zanj. Če izgubiš, greš z menoj za dve leti.“

Carmody ga je presenečen pogledal. Pozabil je na protestantski misijon in tudi na to, da je bil Mieh Yang poučen o njegovem obisku pri pastorju Tomažu Marvinu. Toda kaj njega briga prote- stantska ustanova? Naj si prečastiti gos- podo Marvin pomaga sam, kot si je moral on, Carmody. Mieh Yang je uga- nil njegove misli. Porogljivo ga je vprašal:

„Ali ima Bog le en sam šotor na zemlji?“

Carmody je znova zagrabil za kocke. Ko je najbolj potreboval sveta in po- moči, ga je našel pri pastorju. Ta je obljubil moliti zanj in če je tako ob- ljubil, je tudi obljubo izpolnil. Bilo je prav, da tudi Carmody kaj stori zanj.

Trikrat je vrgel in dosegel dvajset točk. Bilo je malo. Noge so mu drhtele od vznemirjenja.

Nato je začel Yang. V prvi igri je dosegel dve šestici, v drugi eno. Zado- stovalo bi, da v tretji vrže tri točke. Ves prevzet od važnosti trenutka, je

spustil kocke na tla. Ko so se ustavile, so kazale prazno lice.

Mieh Yang se je še vedno sklanjal nad zemljo. Njegov pogled je bil trd in čutil je v sebi željo, da kljub porazu dokaže Carmodyju, da je on gospodar položaja. Toda počasi se je umiril in poteze na obrazu so dobile spet nor- malno obliko. Izgubil je in kakšen priziv že ni bil več možen.

„Jimmy,“ je nežno dejal. „Vem, ni- mam več pravice do tebe. Toda, kljub temu, pojdi z menoj. Plačal te bom dvojno kot preje. Dan hoda od tu čaka karavana, v kateri sta dva duhovnika. Teh ne boš mogel prevariti, kdo si. Po- tegnili ti bodo masko z obraza in te za vedno osmešili.“

„Ne, Yang, hočem biti samemu sebi gospodar.“ V tem trenutku je začutil rahlo hrepenenje po življenju v budi- stičnem samostanu. Bilo je tako pre- prosto in enostavno. Yang je bil sicer krut in pohoten človek; toda dano be- sedo je držal in znal je izgubiti igro.

Ponudil je roko Mieh Yangu in ta jo je sprejel.

„Jimmy, ne bi te bil rad ubil. Do- bro si me zabaval. Plačal si ves dolg, ki si ga imel do mene.“ Nato se je vzravnal in dodal: „To pot se bom po- kazal ljudem velikodušnega. Naznanil jim bom, da se me je dotaknil sv. Duh in da sem zato sklenil izkazati milost njegovi Cerkvi.“

Ko je Carmody zapuščal sobo, ga je Mieh Yang nežno zagrabil za roko. Za- čudeni so mohamedanski vojaki gledali ta prizor. Mieh Yang se je smejal: „Od- slej se me bodo še bolj bali. Prepričani bodo, da se je satan polastil moje osebe. Samo tako je namreč zanje možno ra- zumeti, da spremljam moža v črnem talarju.“

Znova je bil Mieh Yang gospodar samega sebe. Spremenil je poraz v zmago in to mu je bilo neizmerno všeč. Pa tudi Carmodyju. Rešil je misijonsko postajo, rešil ubogo ljudstvo in rešil tudi njo, ki ji je bilo ime Anica Scott.

PAPEŽ GOVORI...

Papežev govor gojencem zavodov. Sv. oče je dne 20. aprila sprejel gojence, profesorje in ravnatelje „Narodnega zavoda za moško mladino“ v Rimu. Omenjeni zavod praznuje 20-letnico svoje, sodobnim razmeram odgovarjajoče preureditve in je naslednik zavoda, ki ga je ob koncu 16. stoletja ustanovil papež Klement VIII. za vzgojo otrok rimskega plemstva.

Svetle in senčne strani zavodske vzgoje. Vzgoja v zavodih je dosegla velike uspehe. Kljub temu jo vzgojeslovci v zadnjem času odklanjajo. Trdijo, da je neprimerna, popolnoma zgrešena. Zato jo je treba na vsak način zatrei. Papež prizna, da ima zavodska vzgoja res nekatere senčne strani. Vendar zaradi tega je še ne moremo odklanjati. Najbolj primerno in naravno vzgojo more dati družina, ki jo podpirata Cerkev in šola. Toda mnogo družin zaradi težkih razmer ne more vršiti svoje vzgojne naloge. Zato izroče svoje otroke zavodu. Zavod pa ne more rešiti staršev vseh dolžnosti. Zato so se dolžni starši za svojega otroka v zavodu še naprej zanimati in zavodsko vzgojo podpirati. Velike prednosti ima polnotranja ali zavodska šola, ker združuje v sebi prednosti družinske in zavodske vzgoje.

Ima pa zavodska šola tudi mnogo prednosti. Živo budi zavest stanovske dolžnosti, vzgaja smisel za red in točnost, navaja gojenca k samostojnosti v urejevanju lastne zaposlitve in ga uči živeti v družbi. Zdrava tekma z drugimi priganja učenca, da bolje izrabi svoje zmožnosti in se žrtvuje ter mu tako lajša vstop v življenje.

Pomanjkljivosti vzgoje v zavodih pa so: Skupno življenje, ki ima za podlago stroga pravila, ne upošteva dovolj posameznika in zmanjšuje zavest osebne odgovornosti. Gojence more privedi do tega, da red, molitev in svoje dolžnosti vršé samó na zunaj, iz navade, mehanično. Enolično življenje v zavodu more tudi ovirati osebno pobudo in omejevati širok pogled na svet. Strogi predpisi dnevnega reda so pa nevarnost za hinavščino. Močne značaje morejo spreminiti v uporne, boječe pa v zaprte.

Tri lastnosti zavodskega vzgojitelja. Pomanjkljivosti, senčne strani zavodske vzgoje more vzgojitelj odpraviti s svojo preudarnostjo, umirjenostjo in milino.

1. Preudarnost. Vzgojitelj v zavodu mora reševati vsak posamezen primer posebej. Množična vzgoja v razredu stane res manj truda, vendar navadno streže in deli svoje dobre le nekaterim gojencem druge pa zanemarja. Pa imajo vsi pravico do vseh dobrin vzgoje. Ker imajo učenci različen značaj in različne duhovne lastnosti, je treba vsakega posebej presojati. Vzgojitelj mora vsakemu posvečati posebno pozornost. Noben gojenec ne sme imeti vtisa, da ga vzgojitelj pozablja, zanemarja ali celo prezira.

2. Umirjenost mora biti druga lastnost zavodskega vzgojitelja. Voditi ga mora važno pravilo, da je krepost v sredi. Zato od svojih gojencev ne sme zahtevati preveč, pa tudi ne premalo. Tudi verske vaje morajo imeti svojo mero, da ne vzbujajo odpora in mržnje. Varovati se je torej treba vsake pretirane gorečnosti. Gojence je že treba spodbujati, da molijo. Vendar je to treba delati tako, da se bo vsak gojenec

zavedal, da je molitev prijetna in nujno potrebna hrana njegove duše.

3. Milina. Tudi vedra milina mora spremljati vzgojo v zavodih, vendar tako, da ne odbija močnih značajev. Dečke iz zdravih družin je treba potrpežljivo navajati na red in jim vzgajati čut dolžnosti in odgovornosti. Vzgojitelj, ki pozna milino, nikoli ne ukazuje, če nima za to pametnega razloga, ne graja iz jeze ali osebne užaljenosti in nikoli ne kaznuje iz maščevanja. Milina spremlja vse njegove odloke in upravičene kazni.

Dolžnosti gojencev. V drugem delu svojega govora papež opominja gojence, naj se vedno zavedajo, kaj od njih pričakujejo družine, družba in Cerkev. Cenijo naj skrb in trud vzgojiteljev in vestno spolnjujejo njih navodila. Družine pošiljajo svoje sinove v zavode zato, da bi imeli v njih čim boljše in popolnejšo vzgojo. Tudi zavodi sami se prizadevajo, da bi vzgojili čim več ljudi, ki bi bili v korist verski in svetni družbi. Toda zavodi tega cilja ne morejo doseči, če gojenci sami neokejo postati dobri, vzorni ljudje. Značilna lastnost zdravih mladih ljudi je, da vedno hrepené po lepih, visokih idealih. Toda brezbriznost, lenoba in drugi slabi zunanji vplivi morejo mlademu človeku preprečiti vsak višji polet in uničiti v njem visoke želje.

Danes mnogo mladih ljudi ne hrepeni po svetlih, zvišenih ciljeh. Iščejo le osebne udobnosti. Ljubijo vzore, ki imajo le minljivo, navidezno vrednost in jih morejo takoj brez truda doseči. Vsak narod, katerega mladina nima v sebi hrepenenja po velikih, zvišenih dobrinah, ima pred seboj žalostno, temno bodočnost. Zato papež priporoča gojencem zavodov, naj imajo visoke želje in zvišene cilje. Le tako bodo mogli kdaj postati veliki znanstveniki, umetniki in dobri voditelji človeške družbe.

Toda ni še dovolj, visoke cilje si samó določiti. Treba jih je tudi doseči. Star pregovor pravi, da to nima veljave, kar dosežemo brez težave. Nravne dobrine moremo pridobiti le z osebnim pri-

zadevanjem, z odločno, vztrajno voljo, z žrtvami. Vzgojitelji v zavodih so dolžni gojence na poti do visokih ciljev podpirati. Gojenci pa morajo sodelovati z njimi tako, da vanje brezpogojno zaupajo. Mnogo mladih ljudi bi se srečno rešilo najrazličnejših bridkih preskušenj, če bi zaupali staršem in vzgojiteljem.

Zaupanju se mora pridružiti učljivost. To lepo lastnost ima gojenec, ki rad sprejema, posluša in spolnjuje navsote in navodila vzgojiteljev. Kajti tudi najboljši vzgojitelj ne more uspešno vršiti vzgojnega dela, če gojenec ne sodeluje. Slab gojenec more ves trud vzgojitelju uničiti, dober pa more njegovemu delu pomagati do še večjih uspehov. Kakor so slabi vplivi sošolcev zelo pogubni, tako imajo velik pomen zdrava, dobra prijateljstva med gojenci, ker v njih budé zavest, da so dolžni delati tudi za blagor drugih.

Najvažnejši način sodelovanja pa je vzajemno delo zavoda, gojencev in družine. Da ne ovirajo drug drugemu dela, je nujno potrebno, da je med njimi popolno soglasje v vzgojnih načelih in navodilih. Družina pogloblja, ohranja in dopolnjuje delo vzgojiteljev. Popolno soglasje med zavodom in družinami zelo blagodejno vpliva na gojence. Sodelovanje med zavodom in družinami, podprto z verskimi pripomočki, bo pripomoglo, da se bodo uresničili vzori gojencev.

Papeževa poslanica katoličanom v Ekvatorju. Ob proslavi 50-letnice čudeža Žalostne Matere božje v Quitu (Ekvador) je sveti oče govoril po radiju ekvadorskim katoličanom.

Ko je Marija stala poleg križa svojega božjega Sina, je jokala. Njene solze so nam zagotovile odrešenje in milost. Priče izjavljajo, da je Marija pred petdesetimi leti tudi jokala, ko je videla, kako je narod v Ekvatorju preganjan in kako zaradi izrednega sovraštva preliwa svojo kri. Tudi vera in krščanska vzgoja otrok je bila v veliki nevarnosti. Njene solze so zajezile moč

È dunque ora degno e giusto che il vostro osanna a Cristo risorto, scaturito da cuori in cui
 s'abbranda la letizia per aver trovato in lui la luce, la salute, la vita, ~~con quella osanna~~
 si diffonda quale messaggio di salute a tutti gli uomini della terra, suscitatori di rinnovate spe-
 ranze. Vorremmo pertanto che la solennità della Pasqua di quest'anno sia in primo luogo un richia-
 mo alla fede in Cristo, indirizzato ai popoli che ancora ignorano, senza loro colpa, l'opera salteri-
 ca del Redentore; a coloro che ne vorrebbero invece cancellato il nome dalle menti e dai cuori ~~dei~~
 popoli; in modo particolare, infine, a quelle anime di pura fede che, scettate da fallaci lusinghe,
 sono in procinto di permutare gli inestimabili valori cristiani con quelli di un falso progresso terreno.
 Si affretti l'ora, in cui tutta la terra, illuminata dai ~~potenti~~ fulgori di dell'eterno Re, si volle-
 ghi, come ora in questo giorno, per sentirsi affrancata dalla schiavitù spirituale oggidi così densa: *Totius*
orbis se sentiat amicum caliginem (loc. cit.).

Odlomek iz letošnjega papeževnega velikonočnega nagovora kot ga je z lastno roko napisal sv. oče Pij XII.

zla in zagotivile deželi novo duhovno pomlad, ki jo še zdaj opazujejo. Te Marijine solzé so očividni izraz njene materinske ljubezni. Zato zaslužijo njihovo najglobljlo hvaležnost.

Marija je tedaj jokala. Ali ne joka po naši krivdi morda tudi danes, ko se toliko vernikov zadovoljuje samo z zunanji slovesnostmi in prireditvami; ko se toliko src napihuje in prezira ponižne in reveže; ko toliko duš nima ljubezni do božjega Sina, ne pokorščine do Cerkve in do zapovedi? Papež se boji, da Marija tudi danes joka, četudi ne dvomi, da ji je slovesnost ekvatorskih katoličanov v veselje in tolažbo.

Sveti Duh pravi, da je večje dobro delo skazovati čast svoje Materi ko zbirati velik zaklad. Srečno mesto in srečna dežela če bosta spolnjevala to, kar sta ob tej slovesni priložnosti Mariji obljubila: da se bosta odpovedala grehu in živela lepše življenje.

Papežev govor na koncu evharističnega kongresa v Lecce (Italija). Dne 6. maja je bil v Lecce narodni evha-

ristični kongres. Papeža je na njem zastopal neapeljski nadškof, kardinal Marcel Mimmi. Udeležilo se ga je še več drugih škofov. Zaključil ga je sveti oče s svojim govorom po radiju. Svoje misli je navezal na predmet, o čemer so na kongresu razpravljali: Sv. Rešnje Telo, zakrament edinosti in krščanske ljubezni. Ker je človeštvo danes na vse načine razdeljeno in sprto med seboj, je edinosti in bratstva posebno potrebno. Božja dobrotta je prišla čudežno na pomoč človeštvu. Poslala je na svet učlovečenega Boga, ki se je dal v hrano ljudem. „Vera v Jezusovo navzočnost v presveti Evharistiji, v skrivnostno obnavljanje golgotске daritve, v resnično in duhovno združevanje z edinim Odrešenikom Kristusom ne samo opominja in spodbuja k bratski edinosti, ampak jo tudi v njegovem skrivnostnem telesu, v katerem je že mnogo udov in h kateremu so vsi poklicani, da se mu pridružijo, uresničuje. Kristusova ljubezen nas je združila v eno. Noben človek, nobena misel, nobena

stiska ali skupen strah ne morejo posredovati ljudem tiste stalne in resnične edinosti, ki jo daje in zagotavlja vera in življenje v Kristusu.

Papež je govoril o odgovornosti poročevalske službe. Sestavljanje natančnih poročil je zelo težka in odgovorna naloga. Ne gre pri tem samo za suhoparno naštevanje dogodkov in števil, ki naj jih izve javnost, ampak je treba ugotoviti njih resničnost, pokazati vzroke, opozoriti na posledice ugotovitev. Zato zahteva to delo veliko modrosti, potrpežljivosti, vztrajnosti v ugotavljanju, posebno pa poštenosti v opisovanju in razlagi dogodkov. Poročevalec mora biti umetnik, ki zna važne stvari ločiti od manj važnih in jih podati tako, da ne žali resnice in ne zlorablja nevednosti ljudskih množic. Pri nobeni vesti, ki jo objavi, ne sme zanemariti нравnega vidika. Nikogar ne sme s svojim poročilom spraviti v zadrego in ga napadati, ampak mora skušati razumeti neuspehe in zmote, ki jih je kdo storil. S tem pa nočemo reči, da je treba vse napake opravičevati, ampak je treba svetovati tudi zdravilo zanje in pokazati pot do pravilnega in koristnega delovanja. Ker je plemenito delo poročevalske službe v zvezi z resnico in vzdrževanjem miru, je na nek način sveto.

Papežev govor o prenosu očesne roženice. Sveti oče je uslišal prošnjo „Italijanske družbe dajalcev roženice“, „Italijanske zveze slepih“, slovečih zdravnikov za očesne bolezni in zdravnikov pravoznancev, jih v posebni avdijenci sprejel in jim tudi v francoščini govoril o verskem in moralnem vidiku vcepljenja, namestitve očesne roženice mrtvega človeka živemu.

Papež izjavlja, da ni mogoče vsakega vcepljenja posameznih bitij različnih vrst (človek—žival) obsojati. Treba je le ugotoviti, za kak slučaj in za kakšno vcepljenje gre in kakšen del telesa (ud) se namerava nadomestiti. Prenos živalskih spolnih žlez na človeka moramo na vsak način odkloniti, ker je to proti нравnosti. Nasprotno pa nadomestitev

roženice nečloveškega telesa na človeško telo ni proti nobenemu načelu нравnosti, če je to mogoče in primerno.

Izraz vcepljenje se rabi za premostitev dela mrtvega telesa na živo človeško telo. Izraz ni natančen, pa tudi ne primeren. Bolj primerna bi bila beseda premostitev, namestitve ali vključitev mrtvega tkiva v živo tkivo.

Verski in нравni vidik ne nasprotuje odstranitvi roženice mrtvemu truplu. Zdravnik s tem ne povzroči mrliču nobene škode, mu ne vzame nobene dobrine in tudi ne pravice do nje. Vidni čut za mrliča ni več dobrina, ker mu nič več ne služi. Ostanajo pa še vedno v veljavi нравna načela, dolžnosti in prepovedi o človeškem truplu. Tisti, ki odgovarjajo za truplo, se morejo iz važnih razlogov tem pravicam odpovedati. Vcepljenja, ki bi ne upoštevala nobene moralne zahteve, bi bila sama po sebi nemoralna. Zato jih moramo odklanjati.

Truplo mrtvega človeka je treba ločiti od živalskega. Človeško telo je bilo bivališče duhovne in neumrljive duše. Tudi človek, ki je zdaj mrtev, je bil ustvarjen po božji podobi in sličnosti. Njegovo telo je bilo tempelj Svetega Duha. Slednjič je to mrtvo človeško truplo določeno za vstajenje in večno življenje. Živalsko telo vsega tega nima. Kljub temu pa kak posameznik more dati svoje truplo na razpolago za dobre, нравno neoporečne namene, da bi s tem pomagal bolnim ljudem. Vendar pa krščanska ljubezen ne nalaga te dolžnosti ali obveznosti. Kdor bi to storil, tudi ne more zahtevati kakega posebnega povračila za to dejanje.

Četudi je odvzem roženice mrtvemu truplu samo po sebi dovoljen, vendar tega zdravnik ne sme storiti, če bližnji sorodniki ali drugi oskrbniki trupla mrtvega človeka tega ne dovolijo. Prav tako bi ne bilo pravično, če bi zdravnik samó trupla revnih bolnikov uporabljali za zdravniške poskuse ali šole. Treba je pač ljudi vzgajati, da bodo sami dovolili, da smejo njihova trupla

po smrti rabiti v blagor tistih, ki trpe na zemlji.

Papežev govor o skrivnosti novega življenja. Sveti oče je 19. maja sprejel večje število znanstvenikov, zdravnikov na klinikah in strokovnjakov, ki so prišli na II. svetovni kongres v Neapelj, kjer so razpravljali o rodovitnosti in nerodovitnosti zakonov. Papež jim je v svojem nagovoru odgovoril na nekatera kočljiva vprašanja in jim razložil moralna načela.

Neprostovoljna nerodovitnost preprečuje, da poročenca ne moreta doseči glavnega namena zakona. Ta ovira povzroča v zakonskem življenju nerazpoloženje, žalost in večkrat tudi nevarnost za neločljivost zakona. Moderno zdravstvo na tem polju še ni moglo doseči zadovoljivih uspehov. Zato so že leta 1951 ustanovili Mednarodno organizacijo za rodovitnost. Ta je na prvem kongresu v New Yorku (1953) sklenila, da bo z vsemi sredstvi podpirala preučevanje in ugotavljanje vzrokov nerodovitnosti; navduševala in vzgajala zdravnike, da se bodo posvečali tej stroki in mogli uspešno pomagati poročencem brez otrok; da bo ustanavljala klinike in posebne oddelke v bolnišnicah za pospeševanje rodovitnosti in vzgajala tudi za to službo primerne osebe.

Papež hoče opozoriti le na nekatere moralne vidike tega vprašanja. Neprostovoljna zakonska nerodovitnost je zelo važno gospodarsko in socialno vprašanje. Padanje rodnosti in števila rojstev zelo vpliva na življenje in bodočnost narodov. Rodovitnost je dokaz življenjske sile naroda, ki se hoče razvijati, rasti in napredovati.

Ugotavljanje vzrokov nerodovitnosti v zakonih in iskanje sredstev proti njej zaslužita znanstveno pozornost in moreta prinesiti človeštvu veliko duhovno in нравno korist. Otrok je živ izraz medsebojne ljubezni in izročitve v zakonu. Skrb za potomstvo in vzgoja otrok poglabljata, utrjujeta in duhovno bogatita medsebojno ljubezen moža in žene v za-

konu. Zato Cerkev odklanja zakone, ki bi jim bil namen, iskanje sebe in samo telesnih užitkov.

Bog je hotel in določil, da se po urejenem zakonskem življenju množi in ohranja človeški rod. Samo pravilno izvršeno zakonsko dejanje je edini in pravi vir rodovitnosti in novega življenja. Prav zato Cerkev odklanja vsako umetno oplojevanje žene z moškim semenom, ker je to proti naravi, proti nravnosti in proti zakonskim pravicam. Zakonska pogodba sama ne dopusti umetne oploditve, ker ji jemlje pravico do tistega naravnega dejanja, s katerim je mogoče doseči glavni namen zakona.

IZ VATIKANA

Oddaja papeževe poslanice delavcem. Vodstvo italijanske delavske Katoliške akcije je prosilo svetega očeta, da bi 1. maja po radiju govoril delavcem, ki bodo imeli ta dan v Milanu mednarodno zborovanje. Papež je z veseljem uslišal prošnjo. Povabil je rimske delavce v cerkev sv. Petra. Tako se je v vatikanski baziliki res zbralo več tisoč delavcev. Pridružili so se jim tudi romarji različnih narodov in Italije. Med romarji je bila tudi večja skupina slepih, organiziranih v Apostolskem križarstvu za slepe. Njim na čelu je bil pisatelj Nino Salvaneschi in mnogo odraslih katoliških skavtov, ki so spremljali slepe v Rim. Množica v baziliki je papeža sprejela z nepopisnim navdušenjem in glasnimi vzkliki, delavci Katoliške akcije, zbrani pred oltarjem sv. Petra, pa so ga pozdravljali s svojimi zastavami. Papež je potem s svojega prestola pri oltarju sv. Petra govoril svojo poslanico delavcem. Nato pa je v več jezikih pozdravil posamezne skupine romarjev in sprejel nekaj darov. Posebno se je zahvaljeval za mašno obleko, ki so jo izdelali slepi. Med navdušenimi pozdravi in vzkliki množice vernikov je sveti oče zapuščal vatikansko baziliko in se vrnil v svojo knjižnico, kjer je potem dal množici še svoj blagoslov.

Kip Jezusa, božjega Delavca. Za 1. maj so delavci Katoliške akcije v Milanu hoteli napraviti svetemu očetu posebno veselje. Kipar Henrik Nell-Breuling jim je naredil 1.30 m visok kip Kristusa Delavca. Na njegovem podstavku je velik znak Italijanske delavske Katoliške akcije. Ta kip je določen za glavni oltar nove cerkve Kristusa Delavca, ki jo nameravajo zgraditi člani italijanske delavske Katoliške akcije - s podporo katoliških delavcev vsega sveta v Rimu. Dokler bi se to ne uresničilo, naj bi sprejel sveti oče sam kip v svoje varstvo. Napovedano je bilo, da bo kip pripeljal iz Milana v Rim posebno letalo ob petih popoldne. Velika množica vernikov je že prej napolnila trg sv. Petra in nestrpnost pričakovala prihod letala s kipom, ki je prišlo s 40 minutno zamudo. Ko se je letalo bližalo, ga je množica izredno navdušeno pozdravljala toliko časa, dokler letalo ni pristalo. Delavci Katoliške akcije so potem vzeli iz njega kip in ga pokazali množici, ki ga je prejela z nepopisnim veseljem.

Smrt je obiskala Vatikan. Veliko žalost je vzbudila v vatikanskih krogih nenadna smrt mons. Karla Emanuela Toraldo. Umrl je 12. maja. Odlični prelat je v zimskih mesecih srečno prebolel težko bolezen in začel znova opravljati službo pri svetem očetu. Bil je njegov tajni komornik. Svojo službo je opravljal z velikim spoštovanjem, vestno in odlično. S svojo dobroto, obzirno pristranostjo do revežev, poštenostjo in pravičnostjo si je pridobil naklonjenost in iskreno prijateljstvo vseh, ki so ga poznali. — Dne 17. maja pa je v Rimu umrl nadškof Janez Constantini, predsednik Osrednjega papeškega odbora za cerkveno umetnost. Globoka vera, ki ga je spremljala vse življenje in posebno blagoslov svetega očeta sta mu lajšala zadnje ure. Nadškof Constantini je s svojim bratom kardinalom Celsom ustanovil revijo „Krščanska umetnost“, ki jo še vedno izdaja šola blaženega Angelika v Milanu in sestavlja priročnike zgodovine umetnosti za semenišča. Ško-

fom je priporočal ustanovitev škofijskih muzejev in krajevnih odborov za varstvo spomenikov in umetniških predmetov verskega značaja. Tudi mednarodna revija „Vera in umetnost“ je bila ustanovljena na njegovo pobudo.

Švicarska straža v Vatikanu slavi 450-letnico svoje ustanovitve. Papež Julij II. je prvi imenoval te švicarske stražarje. V vatikansko službo so vstopili 22. januarja 1506. Imeli so predvsem nalogo varovati Sveto stolico. Stanovali so tam, kjer je še danes njihova kapela sv. Martina in Sebastijana. Tu so vsako jutro vsi razen tistih, ki so tedaj v službi, pri sv. maši. Straža ima okoli 80 mož. Poveljujejo ji en polkovnik, en major in en stotnik. Njihova zastava je rumena, temnomodra in rdeča, znak vladajočega papeža Julija II. in tedanjega poveljnika. — V teku stoletij si je švicarska straža pridobila veliko zaslug. Največjo slavo je dosegla tedaj, ki je junaško branila vatikansko palačo pred četami Borbonev, v katerih so imeli večino luterani, zagrizeni nasprotniki papeža. V tem boju je padlo več kot dve tretjini švicarskih stražarjev. Padel je tudi njihov poveljnik. — Tudi danes ti izbrani vojaki iz raznih švicarskih kantonov skazujejo brezpogojno zvestobo papežu. Službo opravljajo v oddelku sv. očeta, v Klementinski dvorani in pri vseh vhodih v vatikansko mesto. Proslavo 450-letnice so preložili od 22. januarja na 6. maj, na dan, ko imajo novi stražarji že mnogo let pred povabljenimi gosti, med katerimi so člani diplomatskega zbora ter zastopniki cerkvene in državne oblasti, slovesno pri-sego.

Petindvajsetletnico škofovstva je praznoval v začetku maja kardinal Crysanto Luque, nadškof v Bogoti (Kolumbija). Papež mu je pisal posebno pismo (14. aprila), v katerem hvali njegovo apostolsko gorečnost, s katero je reševal duše, ko je bil župnijski upravitelj, pozneje škof v Tunji in končno, ko je postal nadškof v Bogoti, kjer je bil tudi odlikovan s kardinalsko častjo.

Tri minute dobre volje

Na mitingu na Dolenjskem je vodja terenskega zbora metal vso krivdo za pomanjkanje na opozicijo in hkrati svaril pred njo. Da bi ga vsi dobro razumeli, je hotel ljudem besedo „opozicija“ temeljito razložiti:

„Kot že beseda opozicija sama pove, so v „apaziciji“ tisti, ki stojijo pri vseh naših naporih za dvig ljudskih množic ob strani in samo apazujejo.“

—::—

Na mitingu je tovarišica deklamirala Župančičevo:

„Kaj hoče hrušč in trušč krog nas?

Petletka naša teče.

Mi kar pustimo času čas!

Petletka naša teče.

Ves naš odgovor, ves dokaz:

Petletka naša teče.“

Pa je vprašal terenec kmeta:

„Tovariš, veš kaj je to petletka?“

„Seveda vem,“ je odvrnil kmet. „Petletka naša teče, pomeni, da bomo šli kmalu vsi petlat.“

—::—

Ona (se vrne domov in opazi, da mož stoji z umazanimi čevlji na stolu in nekaj išče na visoki omari):

„Veš kaj, dragec moj, bi pa že lahko dal papir pod noge!“

„Ni bilo potreba. Dosežem tudi brez njega.“

—::—

Vas so zasedli partizani in zbornali vkup ubogo rajo. Terenec je med drugim povedal:

„Zajamčeno vam je življenje, zajamčena vam je svoboda, zajamčena vam je pravica...“

Po mitingu je vprašal kmet kmeta:

„Vse drugo sem razumel, le to ne vem, kaj pomeni, da nam je vse zajamčeno: življenje, svoboda, pravica.“

„Boš pa ja vedel, kaj to pomeni. Govornik je hotel reči, da imajo za nas, za svobodo in pravico že jamo izkopano.“

—::—

Indijskemu ministrskemu predsedniku Nehruju je ime Pandit. Ko je obiskal Tita v Beogradu, so ljudje obema državnika navdušeno vzklikali: „Tito — Bandit“.

—::—

Prva leta po prihodu Tita na oblast je ovčereja v Jugoslaviji zelo nazadovala. Ker ima vsako nazadovanje nekje svoj vzrok, so merodajne oblasti napravile preiskavo. In rezultat?

„Ni koz in ovc, ker je večina pastirjev vstopila v diplomatske in oficirske vrste,“ je ugotovila preiskovalna komisija.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO XXIV

Številka 8

AVGUST

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

je slovenski verski mesečnik

V tej številki boste brali:

Vnebovzeta (Dr. Branko Rozman)	401
Neznani zaklad (Dr. Alojzij Stare)	403
Šolsko vprašanje (Dr. Ivan Ahčin)	406
Molitveni namen za avgust 1956 (Prof. Alojzij Geržinič)	411
Odhod s Slemenice (Gregor Hribar)	413
Ser o no ser (Joe Juck)	419
Jezus razpošlje dva in sedemdeset učencev (Dr. Mirko Gogala)	420
Dan ko tih tolmun (Andrej Bregar)	423
Oče v družini (Anica Kraljeva)	424
Kako so vzgajali stari in še kaj (fzt)	427
Z domačih tal	430
Bog govori tudi po TV (Br. R.)	433
Hodil po zemlji sem čilski (Jože Jurak)	435
Med nami	440
Usodna preobleka (E. William)	443
Iz sveta	449
Tri minute dobre volje	455

Izdaja ga konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor, ki ga sestavljajo dr. Gnidovec France, Jurak Jože, Mali Gregor, dr. Rozman Branko; za tehnično opremo in fotografije skrbi Valentin Bohinc.

Platnice in stalna zaglavja je narisal Hotimir Gorazd.

Celoletna naročnina znaša za Argentino in države, ki nanjo mejijo (razen Uruguaya) 70 pesov. Za Uruguay in ostale dežele latinske Amerike, kakor tudi za vse dežele, če se plača v argentinskih pesih, je naročnina 90 pesov; za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za Avstrijo 75 šilingov, za Italijo 2000 lir, drugod v protivrednosti dolarja.

Tiska tiskarna Salguero, Salguero 1506, Buenos Aires

CORREO
ARGEN-
TINO
Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

Revijo morete naročiti in plačati pri naslednjih poverjenikih:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, in poverjeniki „Čebelice“,
Victor Martínez 50, Buenos Aires,
Brazilija: Vinko Mirt, Caixa Postal
7058, São Paulo, Brasil.
U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116
Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.
Kanada: Ivan Marn, 83 Victor Ave,
Toronto, Ontario.

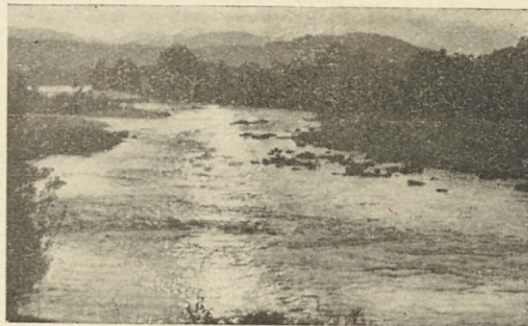
Trst: Marijina družba, Via Risorta
3, Trieste, Italia.
Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzu-
tta 18, Gorizia.
Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal
a/Drau, D. P. Camp, Kärnten,
Austria.
Avstralija: Fr. Rudolf Pivko, 45 Vic-
toria Street, Wawerley, N. S. W.

Višnja gora, najmanjše slovensko mesto, ki ima samo okoli 400 prebivalcev. V mesto je bilo povzdignjeno v 15. stol. Za časa turških bojev je bilo mesto močna utrdba. (Foto L. Erjavec, Bs. As.)

Valovit in prijazen je gričevnat slovenski svet na Dolenjskem. Z vsakega hriba nas pozdravlja prijazna cerkvena ali graščina. Na sliki vidimo lep in značilen slovenski kraj — Polica pri Višnji gori. — Na zadnji strani: Večerna pokrajina

Tihe so zlate večerne pokrajine,
koder se ustavimo, tiho gorijo
v luči večernega sonca,
drevesa v zlatu bleščijo.

A polja zelena, zelene doline,
v njih počiva hladen mir,
slavček v tihem dolu poje,
na gmajni svira piščal pastir.

In naše duše se sklanjajo tihe,
ko da so trudne od zlata,
kakor rože, trudne od sonca,
klonejo glave sredi polja.

Srečko Kosovel: SKOZI POKRAJINE